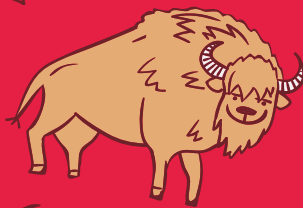

WIELKA KSIĘGA MAŁEGO POLAKA

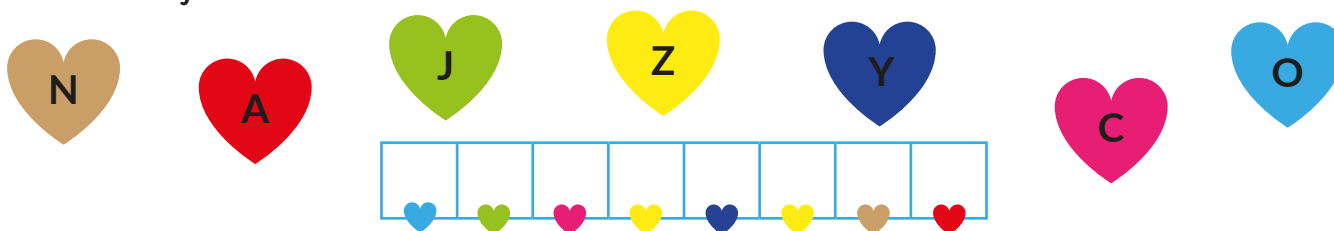
WIELKA
KSIĘGA
MAŁEGO
POLAKA

Polska zaprasza

Jest wiele pięknych miejsc na świecie, które warto odwiedzić. Bez dwóch zdań! Ale zanim wyruszysz w świat, poznaj kraj, w którym mieszkasz – jego historię, zabytki i przyrodę. Ile osób znanych i podziwianych w świecie pochodzi właśnie z Polski? Jakie smaki i kolory charakteryzują nasz kraj, jakie legendy o nim opowiadają oraz jakie bogactwa skrywa? Czeką cię pełna zabawy podróże przez Polskę.

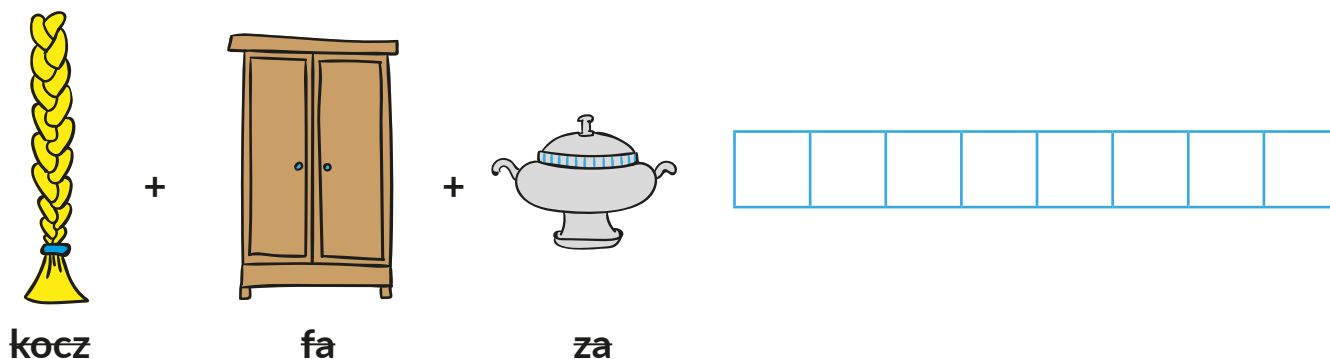
- Oto zaszyfrowane bardzo ważne słowo. W puste okienka wpisz litery przypisane do kolorowych serc.

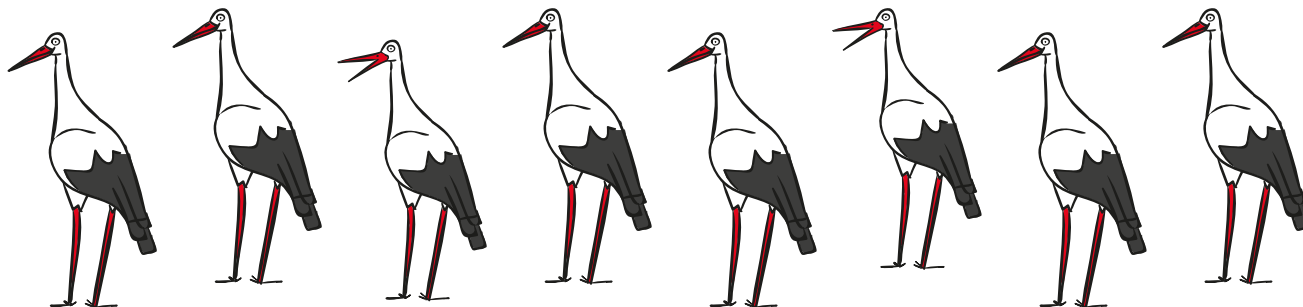
- Połącz kropke wody od największej do najmniejszej i odczytaj nazwę najdłuższej rzeki w Polsce.

- Rozwiąż rebus. Napisz nazwę stolicy naszego kraju.

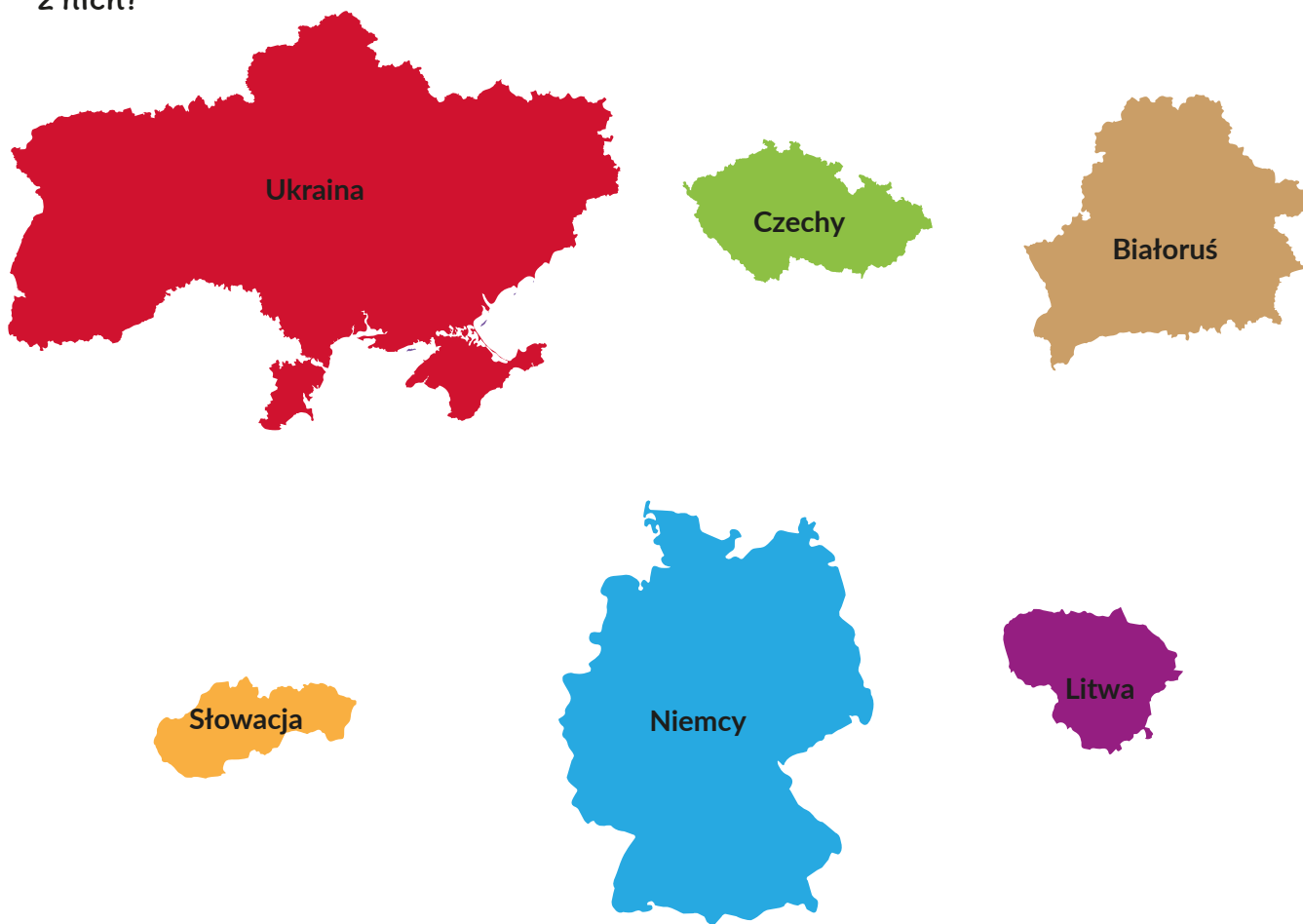
- Bociany to ptaki, które przylatują do nas na wiosnę. Policz bociany na tej stronie. Przyjrzyj się im uważnie i znajdź dwa, które różnią się od pozostałych.

Polska w Europie

Polska wcale nie jest małym krajem. Owszem, są większe państwa, ale na naszym kontynencie, czyli w Europie, pod względem wielkości zajmujemy dziewiąte miejsce. A jeśli chodzi o liczbę mieszkańców, to jest ich w Polsce ponad 38 milionów! To bardzo dużo. W Europie tylko kilka państw ma ich więcej!

- Oto kilka europejskich państw. Odszukaj ich kształty na mapie Europy i pokoloruj.
- Gdy pokolorujesz już wybrane kraje, przyjrzyj im się uważnie. Z kim graniczy każdy z nich?

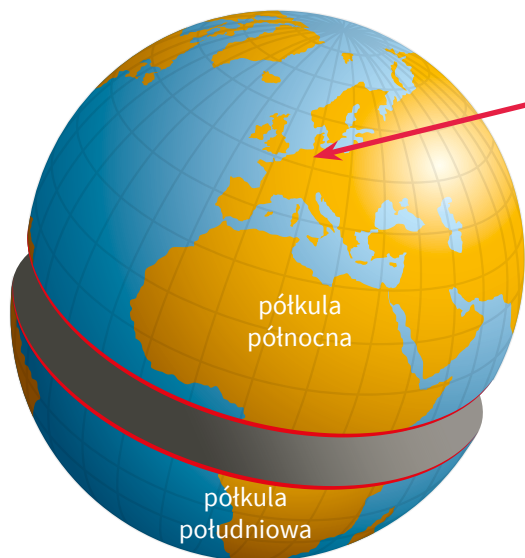

- Jeden z krajów graniczących z Polską nie został pokolorowany. Jaki to kraj?

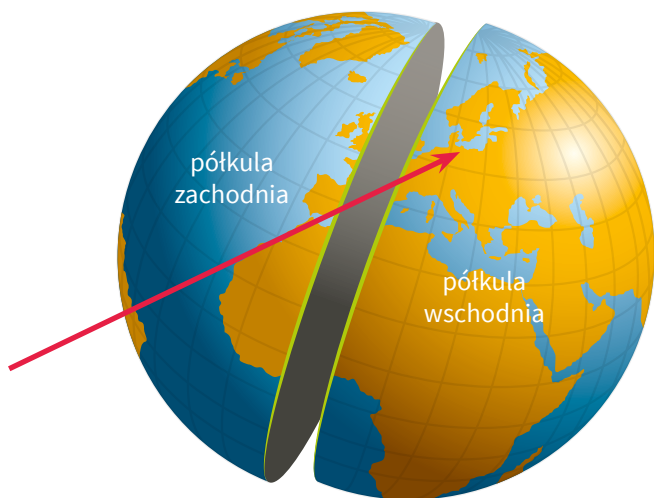
Polska w świecie

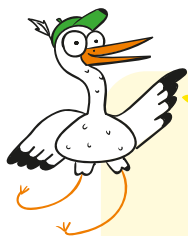
Co teraz robią rówieśnicy po drugiej stronie świata? Gdzie mieszkają i jaką mają pogodę? Czy teraz śpią, a może właśnie się obudzili? Takie pytania zadają wszyscy – i mali, i ci starsi. Niektórych odpowiedzi możesz poszukać na... globusie, czyli kuli ziemskiej w miniaturze. Oglądanie jej to wspaniała zabawa.

Gdybyśmy przecięli kulę ziemską w poziomie na dwie równe części, otrzymalibyśmy dwie półkule – północną (na górze) i południową (na dole). Polska leży na półkuli północnej. A ponieważ im dalej na północ (im wyżej), tym chłodniej, dlatego w Polsce mamy nieco niższe temperatury niż na przykład na południu Europy czy w Afryce.

Spójrz na globus obok. Widzisz, jak tym razem został podzielony na dwie części? To znów dwie półkule – wschodnia i zachodnia. Na półkuli zachodniej leżą obie Ameryki – Północna i Południowa. Na półkuli wschodniej leży Azja, Australia oraz część Afryki i część Europy, w tym także Polska.

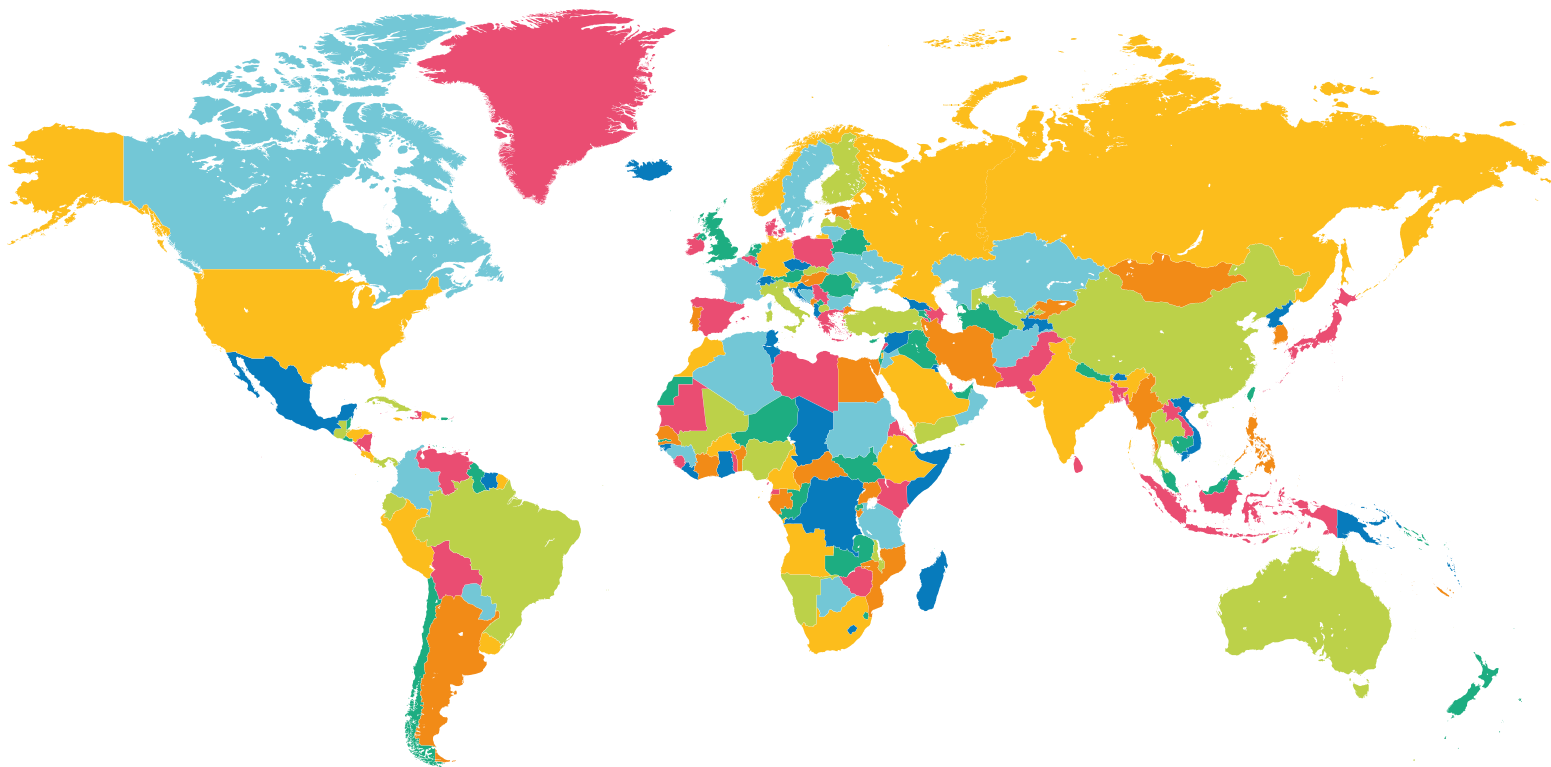

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Dzieje naszego państwa, często trudne i burzliwe, sprawiły, że wielu Polaków żyje za granicami kraju. Niektórzy mieszkają tam od kilku czy kilkunastu lat, inni urodzili się za granicą, po tym jak wyjechali tam ich rodzice czy pra-, pra-, pradziadkowie. Ale o wszystkich naszych rodakach poza granicami Polski mówimy - Polonia. Największe jej skupisko jest w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Dużo Polaków lub osób pochodzenia polskiego żyje też w Niemczech, Francji, Brazylii, na Litwie, Białorusi i Ukrainie.

- Odszukaj na mapie świata państwa, w których są największe skupiska Polonii.

Trzy symbole. Hymn

Każde państwo ma swoje symbole narodowe, czyli: hymn, flagę i godło. To trzy elementy, które jednoczą wszystkich rodaków.

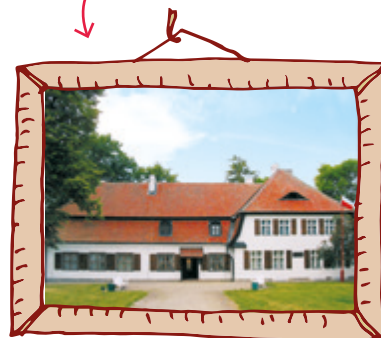
Ta najważniejsza narodowa pieśń ma ponad 220 lat. Dziś nazywana jest *Mazurkiem Dąbrowskiego*, ale na początku zwana była *Pieśnią Legionów Polskich we Włoszech*, bo została napisana z myślą o polskich żołnierzach, którzy pod dowództwem generała Jana Henryka Dąbrowskiego walczyli u boku Napoleona o wolną Polskę. Ale to nie generał Dąbrowski ją napisał. Autorem słów jest jego przyjaciel Józef Wybicki. Słowa do ludowej melodii mazurka napisał we Włoszech w 1797 roku.

Nasz hymn doczekał się nawet swojego muzeum. Historię jego powstania, ciekawostki o autorze i jego rodzinie czy historię Legionów Dąbrowskiego, które z pieśnią na ustach walczyły o Polskę, poznasz, spacerując po pięknym dworze w Będominie na Kaszubach. To miejsce, w którym urodził się Józef Wybicki.

Józef Wybicki

Dworek w Będominie
na Kaszubach

Hymn śpiewamy na wszystkich ważnych uroczystościach państwowych, po zwycięstwie naszych sportowców czy w innych doniosłych momentach, w których chcemy poczuć się jak jedna wielka rodzina. Ale bez względu na okoliczności zawsze śpiewamy go z powagą.

Mazurek Dąbrowskiego został oficjalnie hymnem naszego kraju w 1927 roku i jest nim do dziś.
Poznaj jego słowa:

Hymn

*Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.*

*Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.*

*Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.*

*Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

Trzy symbole. Znak orła

Biało-czerwone barwy i piękny, dostojny orzeł towarzyszą nam od wieków. A czy wiesz, skąd się wzięły? Żeby poznać ich historię, należy sięgnąć do początków naszego państwa.

Jak głosi legenda, trzech bracia Lech, Czech i Rus wyruszyli w świat, by znaleźć dla siebie i swoich ludzi najlepsze miejsce do życia. Pierwszy poszukiwania zakończył Rus, drugi odłączył się Czech, tylko Lech nadal podążał przez pola i lasy. Dzień chylił się już ku wieczorowi, kiedy Lech postanowił położyć się pod wielkim dębem i odpocząć. Gdy spojrzał w górę, na szczycie korony zobaczył wspaniałe gniazdo, a w nim ogromnego ptaka. Był to orzeł. Nagle ptak zerwał się do lotu, wzbił wysoko, jakby chciał skrzydłami sięgnąć zachodzącego słońca. Lech stał jak zaczarowany i podziwiał cudowny widok białego orła na tle czerwonego słońca. Wtedy zdecydował, że tu właśnie zbuduje osadę dla swojego rodu, a biały orzeł na czerwonym tle będzie jego znakiem rozpoznawczym.

Z czasem okazało się, że orzeł odpowiedział Lechowi znacznie więcej. Pierwszy gród, który w tym miejscu wybudował nasz dzielny przodek, miał kształt orlego gniazda i otoczony został solidnym wałem obronnym. Nawet nazwa tej osady – Gniezno – została zaczerpnięta od orlego gniazda. Narodowe barwy – biała i czerwona – nie zostały wybrane przez przypadek, mają swoje znaczenie. Biel symbolizuje siłę i dostojność orła. Czerwień oznacza waleczność tego ptaka oraz wszystkich rodaków, którzy przez lata przelewali krew za naszą ojczyznę.

A jak naprawdę wygląda ptak, którego mógł zobaczyć Lech? To bielik. I choć nie jest orłem, jest do niego bardzo podobny. Ma żółty zakrzywiony dziób, szare pióra i głowę, tylko pióra na ogonie są białe. Rozpiętość skrzydeł wynosi ponad 2 metry. Jest drapieżnikiem i bez wątpienia królem polskich ptaków. Zapewne dziwisz się, że nie jest cały biały? No cóż, zachodzące słońce tak oślepiło Lecha, że widział ptaka o jasnym upierzeniu.

- Choć przez lata polskie godło się zmieniało, zawsze był to biały orzeł na czerwonym tle. Dokończ rysowanie godła: popraw kontury i pokoloruj koronę, dziób i szpony na żółto, a tło na czerwono.

Trzy symbole. Flaga

Flaga Polski ma takie same kolory jak godło naszego kraju. Flagę tworzą dwa prostokątne pasy: biały na górze i czerwony na dole. Choć flaga Polski zmieniała się na przestrzeni wieków, zawsze dominowały na niej właśnie te dwa kolory.

Biało-czerwone flagi powiewają na budynkach, w których urzędują najważniejsze osoby w państwie: prezydent, premier czy posłowie. Flagę państwową wywiesza się podczas świąt państwowych i innych ważnych wydarzeń i rocznic. Gdy ogłasza się żałobę narodową, flagi państwowe opuszcza się do połowy masztu.

W 2004 roku ustanowiono Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Przypada on 2 maja. Wieszanie flagi pomaga budować tożsamość narodową.

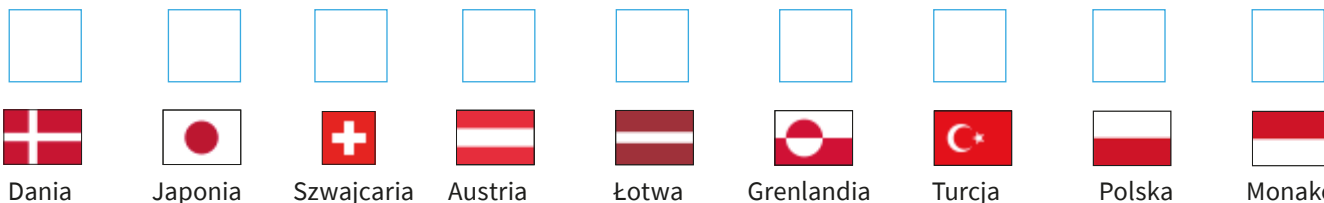
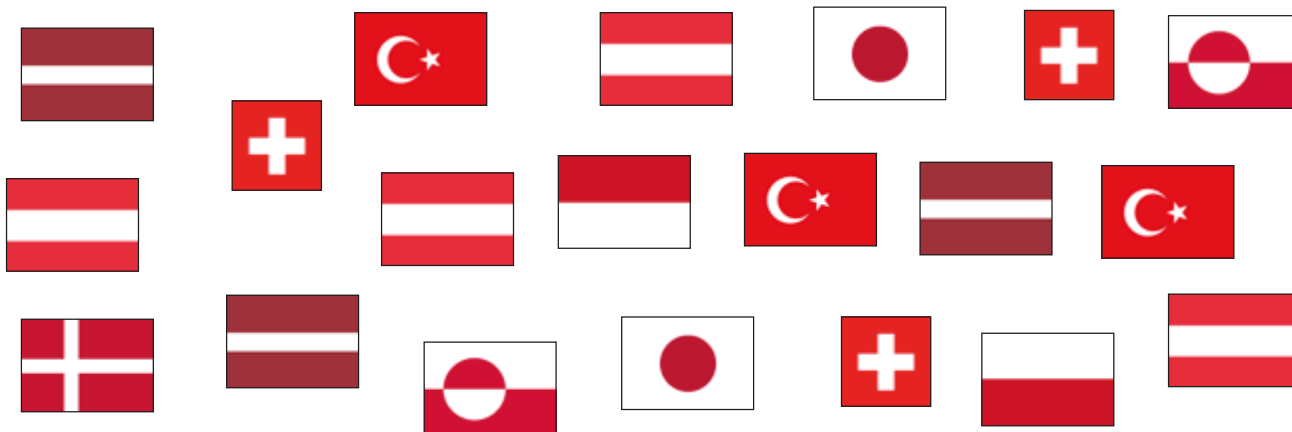

Flaga państwowa

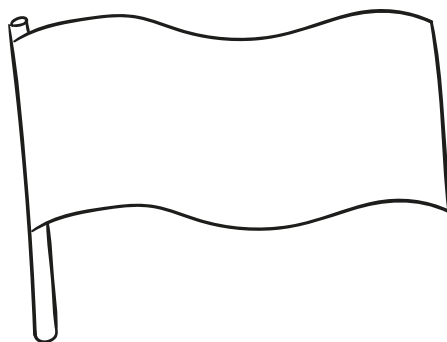

Flaga państwowa z godłem

- Wiele państw ma flagi w barwach podobnych do polskiej. Odszukaj takie same flagi. Policz i napisz, ile ich jest.

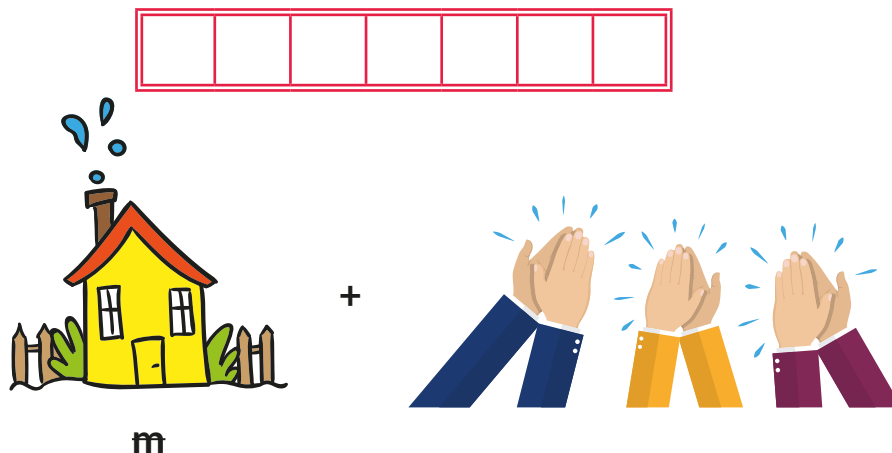
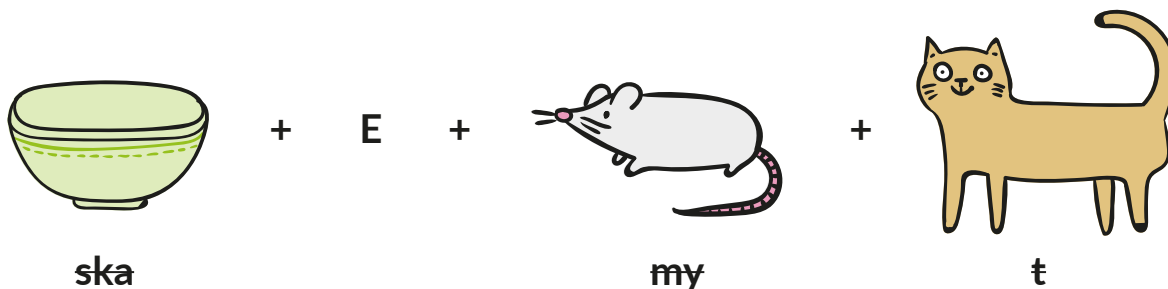
- Wyobraź sobie, że jesteś władcą. Zaprojektuj flagę własnego państwa.

Na początku byli Polanie

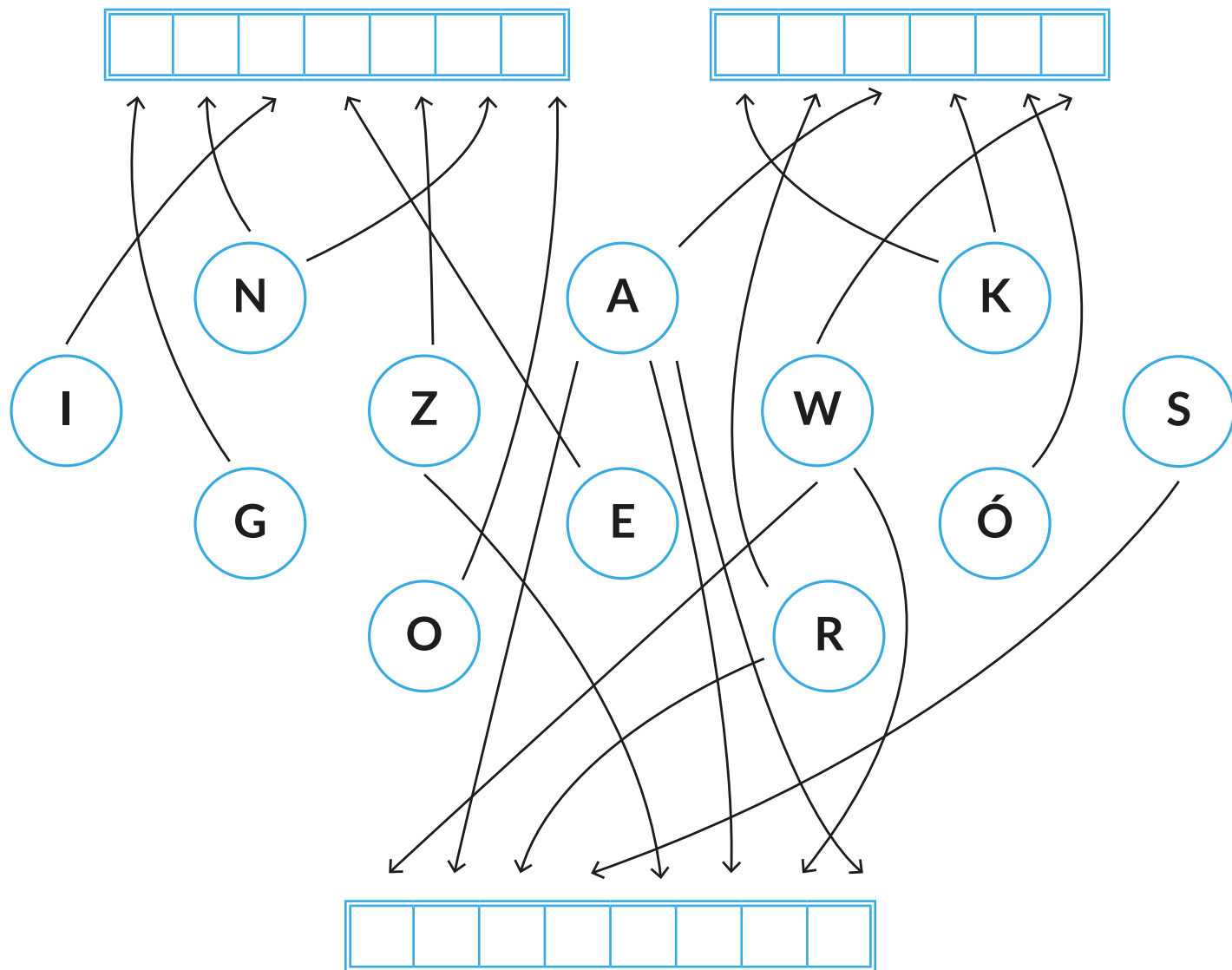
Wkrótce po tym jak Lech zbudował gród, powstawały kolejne osady. Ich mieszkańcy nie zawsze żyli w zgodzie. Walczyli ze sobą, aby zdobyć jak najwięcej ziem, bogactwa i jak największe wpływy. Aż pojawił się silny władca plemienia Polan, który pod swoim dowództwem zjednoczył wiele różnych plemion. Choć nigdy nie został królem Polski, był jej pierwszym władcą. A jego ślub z czeską księżniczką przyniósł naszemu krajowi pierwszy duży sojusz polityczny oraz chrześcijaństwo. Rok 966 to bardzo ważna data w naszej historii – data chrztu Polski.

- Rozwiąż rebusy, a poznasz imiona władcy oraz jego pięknej żony.

--	--	--	--	--	--	--

- Przez lata Polska zwiększała swoje granice i rosta w siłę. Zmieniały się też stolice naszego kraju. Wpisz w okienka litery zgodnie ze strzałkami i poznaj nazwy miast, które były główną siedzibą władców Polski.

Nasi królowie

Było ich wielu. Przez stulecia rządili naszym krajem władcy z różnych dynastii, czyli rodów panujących: najpierw Piastów, później Andegawenów, Jagiellonów. W Polsce, jak w wielu innych krajach, tron był dziedziczny, przechodził z ojca na syna, a czasem na córkę. Kiedy ostatni król z dynastii Jagiellonów zmarł, mieliśmy królów elekcyjnych, czyli wybieranych. O tym, kto zostanie następnym królem, decydowali posłowie – przedstawiciele szlachetnie urodzonych obywateli.

- Pierwszym władcą, który założył koronę, był Bolesław Chrobry, syn Mieszka I i Dobrawy. Jeśli chcesz wiedzieć, w którym roku został koronowany, wykonaj działania i wpisz wyniki w korony.

$10 - 6 - 3 =$

$20 - 20 =$

$10 - 5 - 3 =$

$3 + 1 + 1 =$

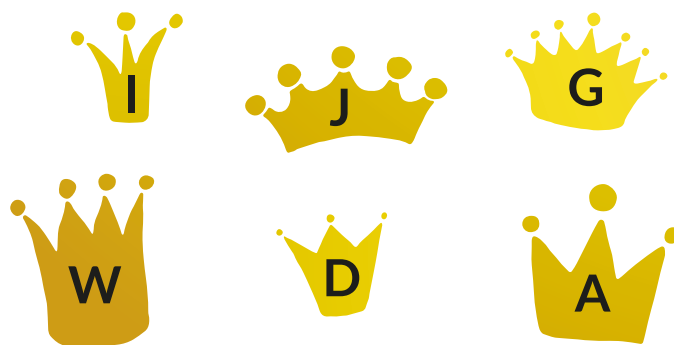
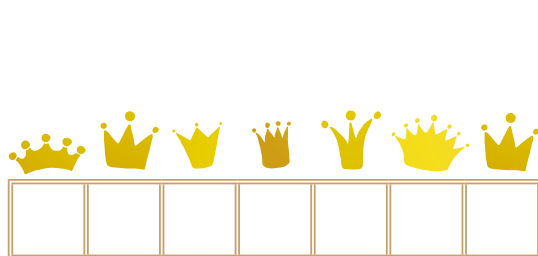
Ten król był ostatnim królem z dynastii Piastów. Za jego panowania powstało wiele murowanych zamków oraz pierwsza wyższa uczelnia – Akademia Krakowska. Dzięki swym wspaniałym rządom zyskał przydomek „Wielki”. Przekreśl co drugą literę wokół portretu, a pozostałe utworzą imię tego króla.

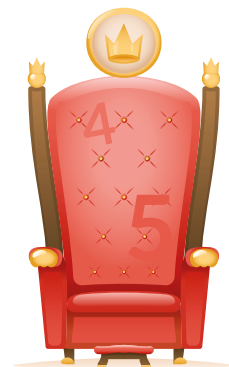
--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

- Kobieta na tronie? Czemu nie! Miała tylko 11 lat, gdy na jej głowę włożona została korona. Gdy poślubiła księcia litewskiego Władysława Jagiełłę, Polska na długie lata połączyła się z Litwą. Poddani kochali ją za dobre serce. Dziś jest patronką Polski i... świętą. Przepisz litery z odpowiednich koron i odczytaj jej imię.

- Kazimierz IV Jagiellończyk wzmocnił Polskę i pokonał Krzyżaków. Na tronie zasiadał przez wiele lat. Jeśli chcesz wiedzieć ile, odszukaj ukryte na tronie cyfry. W pierwsze okienko wpisz mniejszą cyfrę, w drugie – większą.

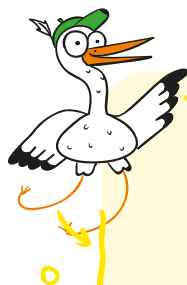
- Ten król skutecznie przeciwstawił się potędze tureckiej i stoczył wiele bitew w obronie Polski. Jego największa zwycięska wyprawa z 1683 roku została nazwana odsieczą wiedeńską. Słynął także z pięknych listów pisanych do swojej żony Marysienki. Odszukaj imię króla ukryte w słowie JANTAR i uzupełnij podpis.

III Sobieski

Symbole ze złota

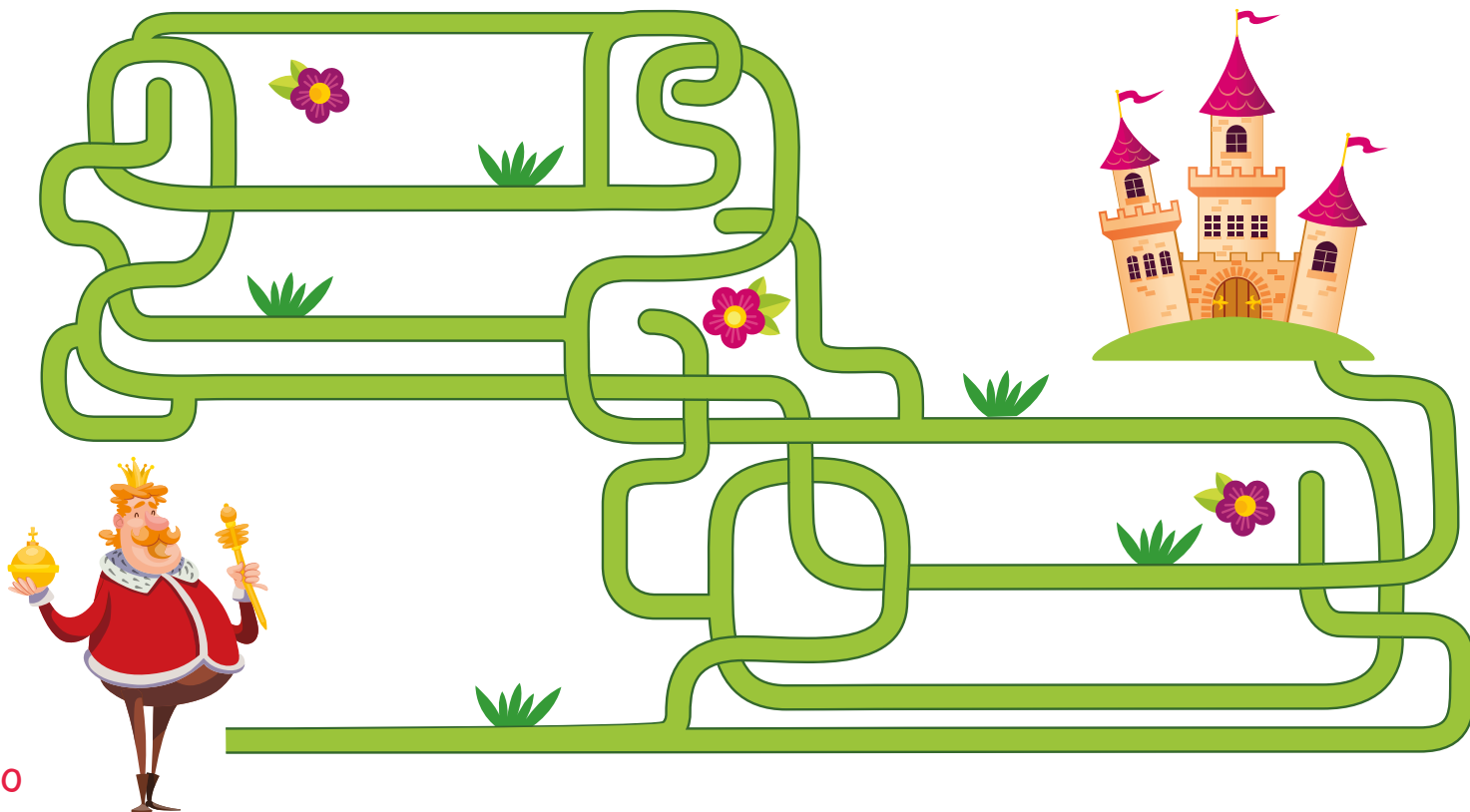
Kim byliby król bez insygniów królewskich? Korona, jabłko królewskie i berło to właśnie insygnia królewskie, czyli symbole władzy. Są wykonane ze złota i oczywiście pięknie zdobione.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Jednym zachowanym insygnium koronacyjnym dynastii Piastów jest miecz Szczerbiec. Według legendy miecz ten został wyszczerbiony przez Bolesława Chrobrego wskutek uderzenia w Złotą Bramę w Kijowie. W rzeczywistości miecz jest późniejszy – pochodzi z XII lub XIII wieku. Obecnie możemy go oglądać w Skarbcu Koronnym na Wawelu.

- Zaprowadź króla do zamku.

Królewska moda

Płaszcz to nieodzowny element królewskiego stroju. Z futrzanym kołnierzem, zawsze z najlepszych materiałów i bardzo zdobiony. Ten najładniejszy król zakładał na koronację lub gdy przyjmował ważnych gości.

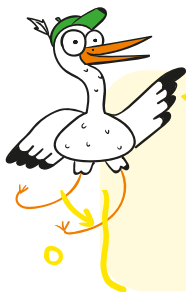
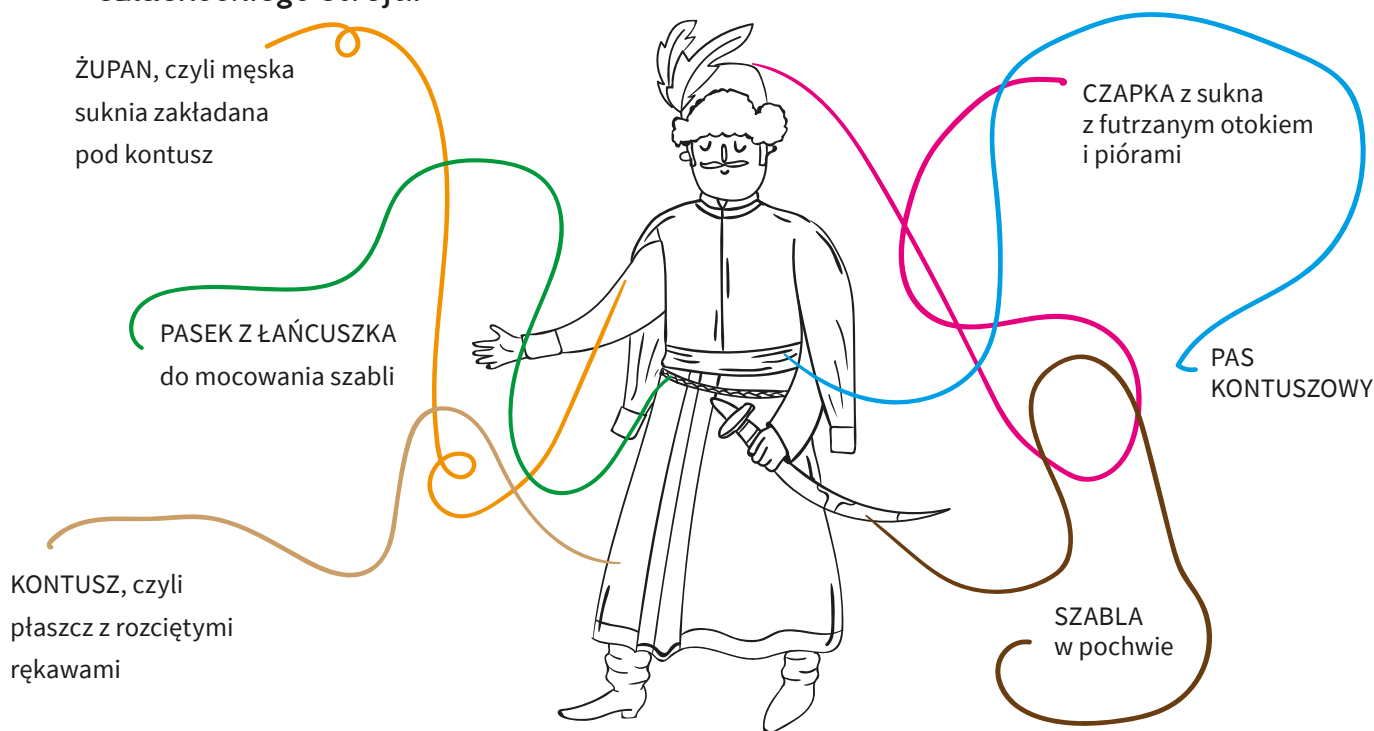
- Pokoloruj strój króla najpiękniej, jak potrafisz.

Szlachta się stroi

Nie tylko rodzinie królewskiej zależało na wytwornym ubiorze. Stroje szlachty, czyli bogatej i „szlachetnie urodzonej” części społeczeństwa były równie bogate i kosztowne. Co ciekawe, to stroje mężczyzn, a nie kobiet wyróżniały się pięknymi materiałami i zdobieniami.

- Pokoloruj szlachcica. Dzięki krętym ścieżkom poznasz nazwy elementów szlacheckiego stroju.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Szlachta korzystała z licznych przywilejów nadanych przez króla. Zbierała się też na sejmach i decydowała o losach Polski. Od XV wieku Polska była więc Rzeczpospolitą szlachecką.

- Wykorzystaj ulubione kredki i pokoloruj portret szlachcianki.

Dzielni jak rycerze

Historia Polski jest długa i burzliwa. Przez lata nasi przodkowie stoczyli mnóstwo bitew w obronie ojczyzny. W wielu odnieśli wspaniałe zwycięstwa, które przeszły do historii.

Jedna z najbardziej znanych bitew w dziejach naszego kraju rozegrała się pod Grunwaldem. Polskie wojska pod dowództwem króla Władysława Jagiełły i księcia litewskiego Witolda pokonały wojska krzyżackie.

- Wykonaj działania, a dowiesz się, kiedy miała miejsce ta bitwa.

$$\begin{array}{c} \text{trumpet} \\ \text{shield} \end{array} + \begin{array}{c} \text{trumpet} \\ \text{shield} \end{array} - \begin{array}{c} \text{trumpet} \\ \text{shield} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{axe} \\ \text{sword} \end{array} - \begin{array}{c} \text{axe} \\ \text{sword} \end{array} - \begin{array}{c} \text{axe} \\ \text{sword} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{knight} \\ \text{knight} \end{array} - \begin{array}{c} \text{knight} \\ \text{knight} \end{array} - \begin{array}{c} \text{knight} \\ \text{knight} \end{array} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} \text{shield} \\ \text{shield} \end{array} + \begin{array}{c} \text{shield} \\ \text{shield} \end{array} - \begin{array}{c} \text{shield} \\ \text{shield} \end{array} = \boxed{}$$

--	--	--	--

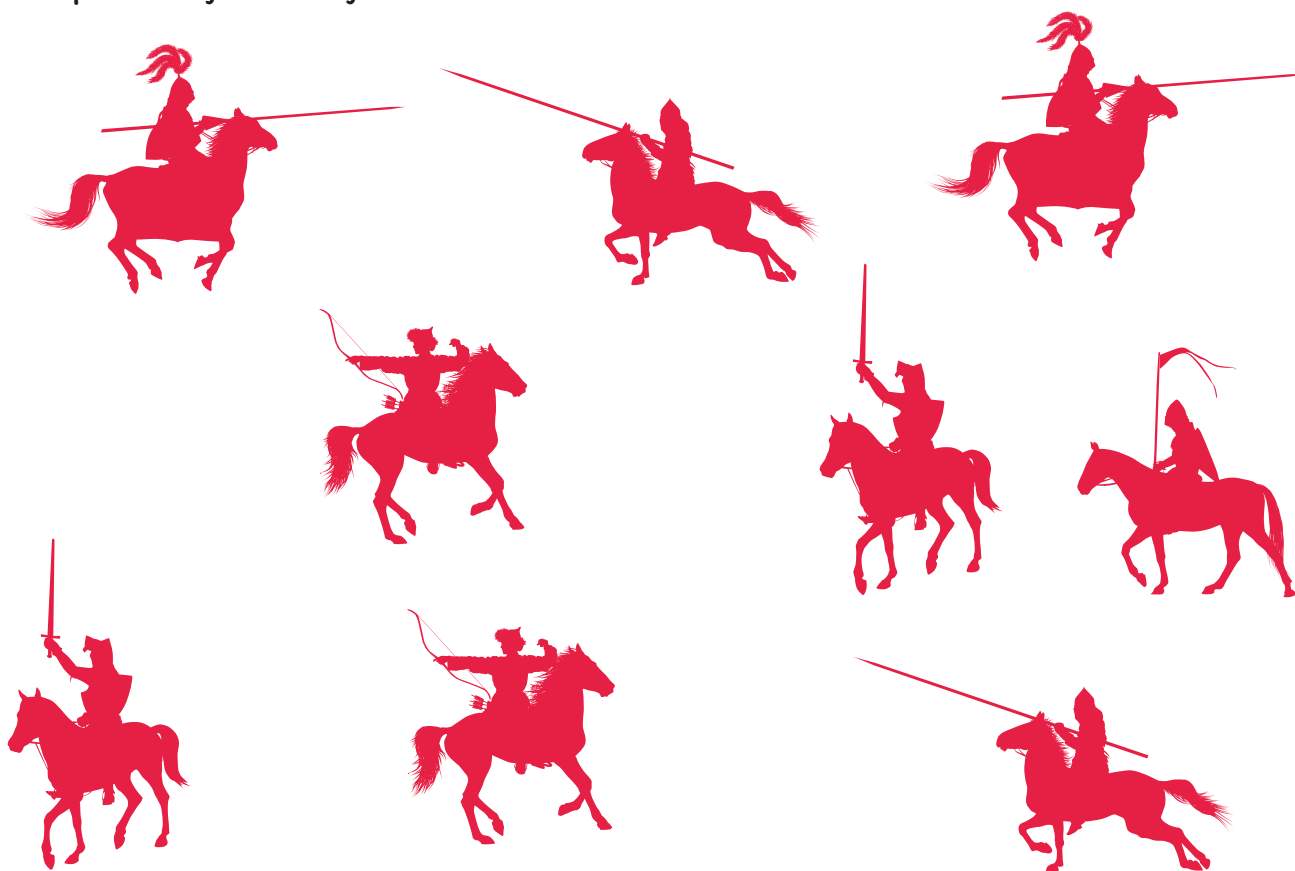
 rok

- Przyłóż lusterko pod napisem i przeczytaj w odbiciu, jak nazywał się najbardziej znany polski rycerz, który walczył pod Grunwaldem. Stąd z tego, że był odważny, prawdomówny i honorowy. Wpisz jego imię pod spodem.

YINPAW CZASZAW

.....

- Połącz w pary takich samych rycerzy. Jeden rycerz nie ma pary, bo różni się od pozostałych. Który?

Polska odświętna

W święta narodowe lub państwowe cała Polska jest biało-czerwona. Budynki, tramwaje i autobusy dekorujemy flagami. W ten sposób okazujemy szacunek do ważnych wydarzeń w historii naszej ojczyzny.

- Połącz kropki i odczytaj daty kilku ważnych świąt.

MAJA
Święto
Pracy

MAJA
Dzień Flagi
Rzeczypospolitej
Polskiej

MAJA
Święto
Narodowe
Trzeciego Maja

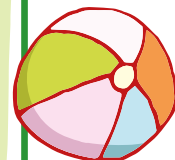
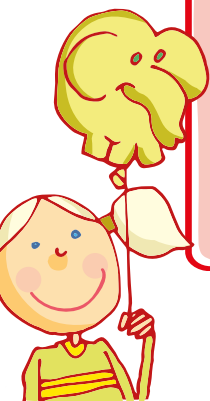
MAJA
Narodowy
Dzień
Zwycięstwa

SIERPNIĄ
Narodowy
Dzień Pamięci
Powstania
Warszawskiego

SIERPNIĄ
Święto
Wojska
Polskiego

SIERPNIĄ
Dzień
Solidarności
i Wolności

LISTOPADA
Narodowe
Święto
Niepodległości

- Z okazji święta państwowego mieszkańcy udekorowali flagami swoje miasto. Odszukaj i policz wszystkie flagi.

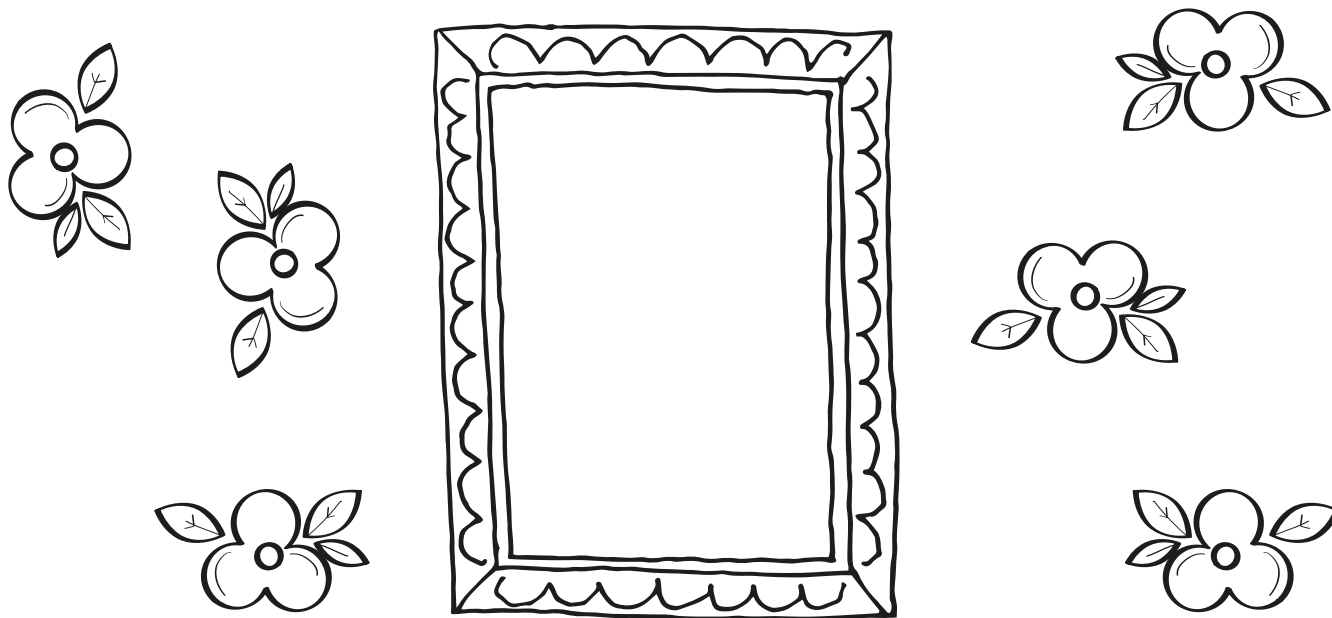

Odzyskanie niepodległości

Wiele dat jest ważnych w dziejach naszego kraju, ale dzień, w którym Polska odzyskała niepodległość, jest najważniejszy w historii.

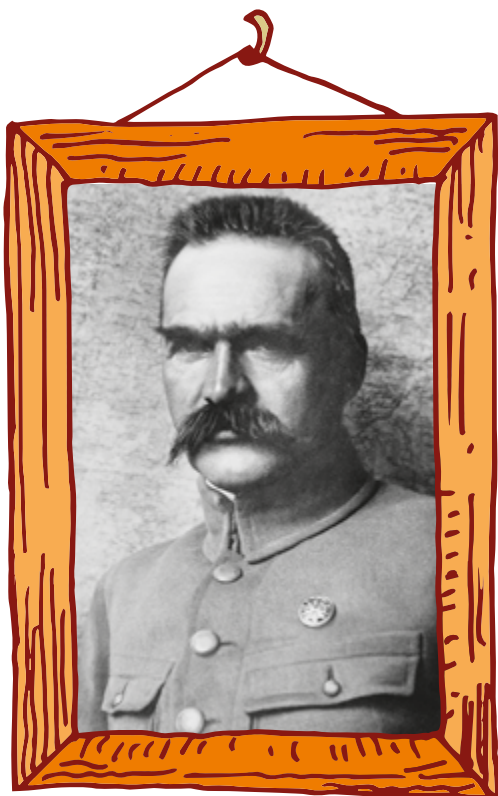
Jak to się stało? Najpierw władcy trzech sąsiednich państw: Rosji, Prus i Austrii uknuli spisek i kawałek po kawałku podzielili między siebie nasz kraj. Stali się zaborcami, a Polska w 1795 roku przestała istnieć jako państwo. Zaborcy jednak nie złamali ducha Polaków, którzy wykorzystywali każdą okazję do tego, by walczyć o wolność. Organizowali powstania narodowe, które niestety nie przyniosły wyzwolenia. Wybuch I wojny światowej w 1914 roku dał nam nadzieję na zwycięstwo. Zaborcy znaleźli się w przeciwnych obozach i zaczęli walczyć ze sobą. Polacy skutecznie wykorzystali ten konflikt i 11 listopada 1918 roku, wraz z zakończeniem wojny, Polska odzyskała niepodległość. Wielu rodaków tego dnia płakało ze szczęścia. Po 123 latach niewoli Polska wróciła na mapę świata, choć miała już inne granice niż przed rozbiorami (była znacznie mniejsza) i nie rządził w niej król, tylko parlament, rząd i prezydent.

- Weź kredki i zaprojektuj własną kartkę z kalendarza z tą ważną datą.

W tym roku obchodzimy setną rocznicę odzyskania niepodległości!

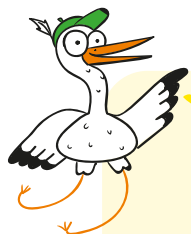
- Oto polski przywódca, który jest uważany za ojca naszej niepodległości. Jego imię i nazwisko ukryte jest w literkowym kwadracie. Pokoloruj pola z literą A na pomarańczowo, B - na różowo, C - na żółto, R - na zielono, a W - na niebiesko. Litery z pozostałych pól przepisuj po kolei pod zdjęciem.

A	J	R	Ó	B	W
Z	W	E	W	R	F
B	P	R	I	A	C
Ł	C	S	A	U	B
B	D	W	R	S	C
C	R	K	C	W	I

Polska dziś

Na początek ważne słowo – DEMOKRACJA. Polska jest państwem demokratycznym, to znaczy, że dorośli Polacy mogą w wyborach głosować na ludzi, którzy potem decydują o przyszłości Polski.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Państwo, w którym rządzi król lub królowa, to monarchia. Czy wiesz, że istnieją kraje, które nadal są monarchią... ale jednocześnie państwem demokratycznym? Znajdziesz je nawet w Europie. To np. Wielka Brytania, Belgia czy Hiszpania. Król nie jest tam takim władcą jak dawniej. Jest głową państwa, reprezentuje je, ale o ważnych sprawach na ogół decydują parlament i rząd.

Tak jak ty z rówieśnikami tworzysz czasem klub czy paczkę, tak dorosłych mogą łączyć podobne poglądy i wtedy tworzą partie. Każdy Polak, który jest pełnoletni (czyli skończył 18 lat), może w wyborach zagłosować na partię, z której poglądami się zgadza. Partie, które zbiorą najwięcej głosów, utworzą parlament.

To w parlamencie decyduje się o wszystkich ważnych dla Polaków sprawach, na przykład, ile lat będziesz chodzić do szkoły, jakie prawo ma obowiązywać i na co przeznaczyć pieniądze z podatków.

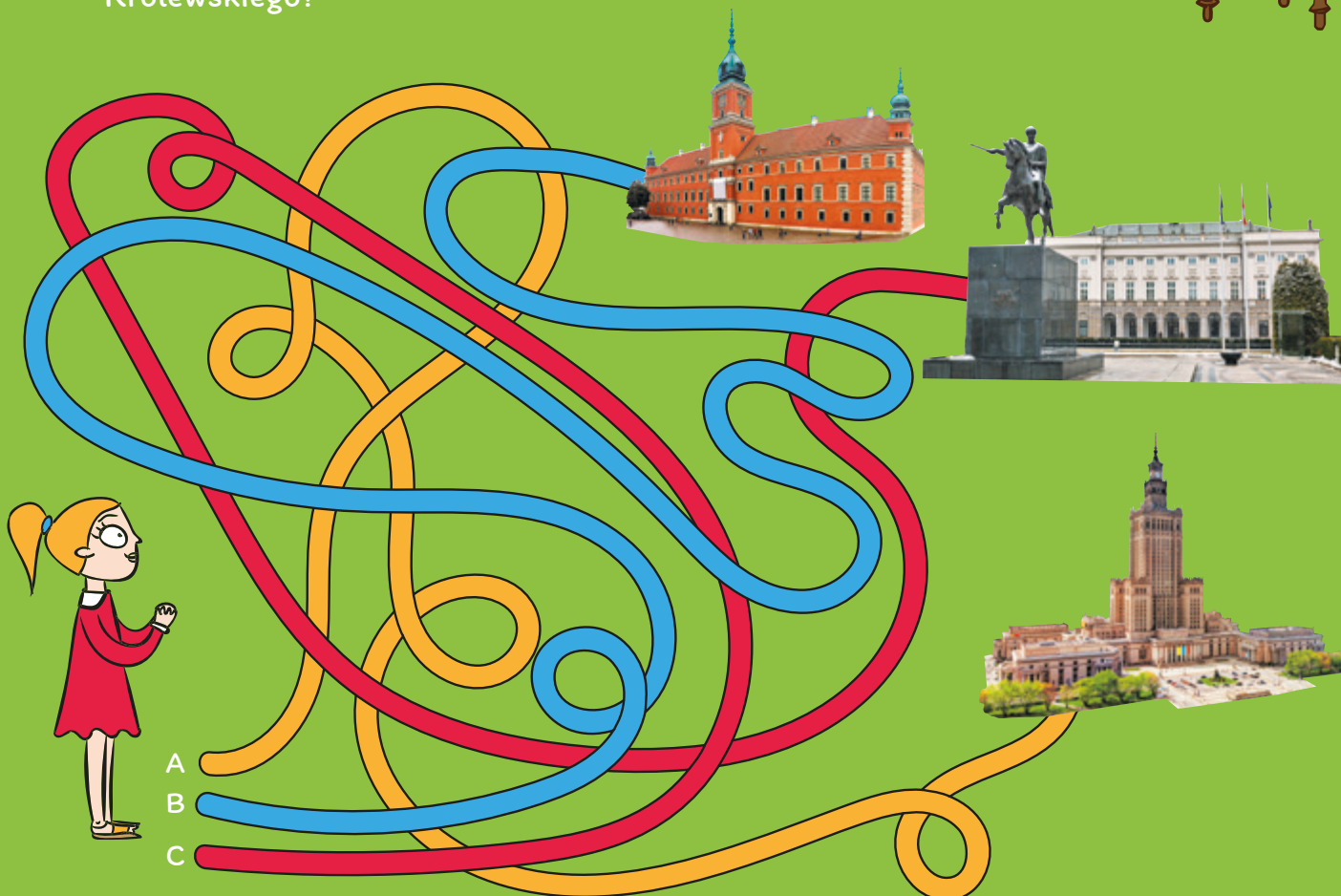
Kiedy posłowie i senatorowie w parlamencie ustalą, co trzeba zmienić – propozycja zmian, czyli ustawa, trafia do prezydenta. To on decyduje, czy podpisać, czy odrzucić przygotowaną ustawę.

Oprócz parlamentu i rządu w Polsce działają też sądy i trybunały, które pilnują przestrzegania prawa i rozstrzygają sporne kwestie. Każdy obywatel bez względu na płeć, wiek, poglądy czy zajmowane stanowisko jest zobowiązany do postępowania zgodnie z obowiązującym prawem.

Mówi się, że parlament, rząd z prezydentem oraz sądy to trzy filary władzy w Polsce. Muszą działać sprawnie, aby nasz kraj był bezpieczny. To tak jak stół na trzech nogach.

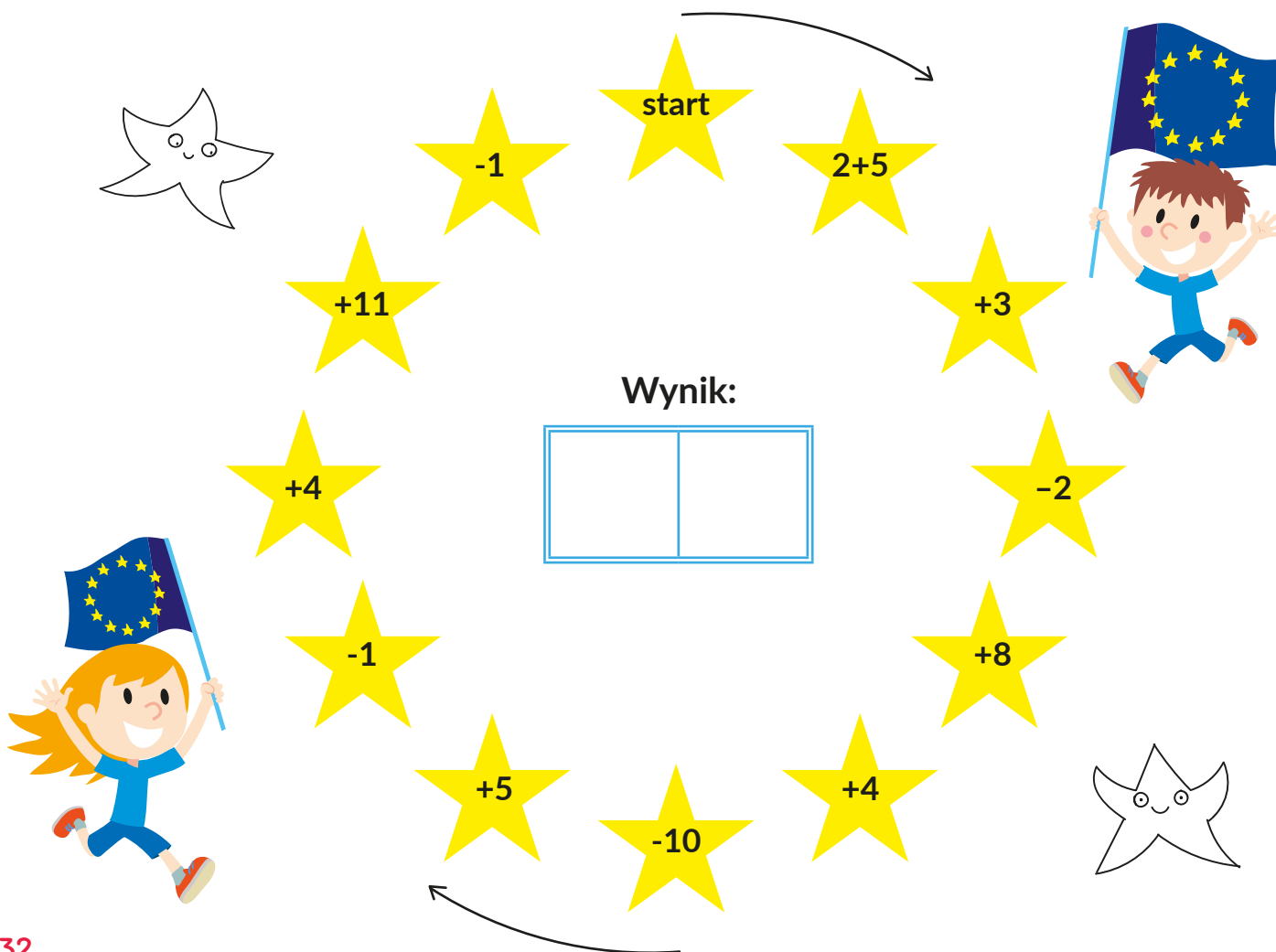
- Którą ścieżkę powinna wybrać dziewczynka, aby dotrzeć do Zamku Królewskiego?

W grupie siła

Od 1 maja 2004 roku Polska należy do Unii Europejskiej. To grupa państw, które wzajemnie się wspierają politycznie, gospodarczo i społecznie.

- Stań na gwiazdce z napisem „start” i wykonaj kolejne działania, poruszając się zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Wynik to liczba krajów, które należą do Unii Europejskiej.

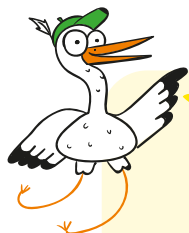
A teraz wyobraź sobie klasę 28 uczniów. Jedni są wyżsi, drudzy niżsi. Jedni słabsi, inni silniejsi. Każdy inaczej wygląda i ma inny charakter. Dokładnie tak jest w Europie. Silniejsi pomagają słabszym tak, aby wspólnie się rozwijać. 28 państw Unii Europejskiej różni się od siebie – ich mieszkańcy mówią innymi językami, mają inną kulturę i zwyczaje. Wszyscy chcą żyć w pokoju i dlatego szanują się nawzajem i ustalają wspólne cele: dobrobyt, bezpieczeństwo, wolność i równość.

- Przyjrzyj się dzieciom w klasie i znajdź pięć różnic między obrazkami.

Poznawanie przez zwiedzanie

Czy wiesz, że Polska to kraj pełen atrakcji? Wybierz się z nami na wycieczkę, podczas której będziesz podziwiać niezwykłą przyrodę Polski, próbować lokalnych smakołyków, znajdziesz grające ławki, poszukasz śladów dinozaurów, spotkasz stado największych zwierząt Europy i zobaczysz najpiękniejsze żaglowce świata. Udasz się na północ – nad morze, na południe – w góry albo nad wspaniałe rzeki, jeziora i do lasów. Każdy region w Polsce ma coś, czym się może pochwalić i co koniecznie trzeba zobaczyć!

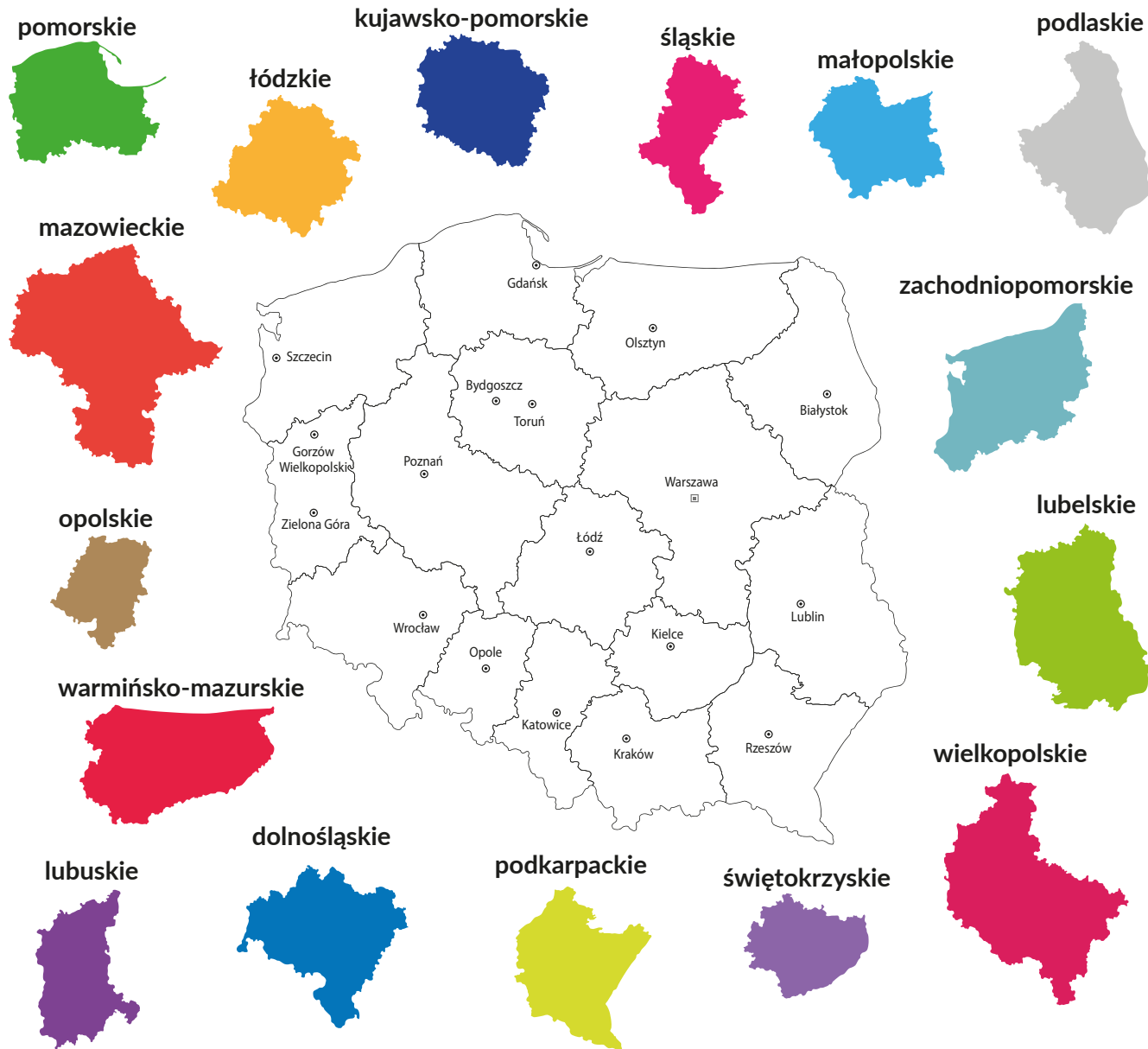
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Polska jest administracyjnie podzielona na 16 województw, 314 powiatów i 2478 gmin. Mamy w Polsce puszcze, doliny, kotliny, kanały, wodospady, klify, wydmy, wyspy, a nawet pustynię! A do tego sporo całkiem zabawnych nazw: Jęczydół, Fajna Ryba, Kocury, Psie Głowy, Ropuchy, Pomyje, Nicponia, Trąbki, Półkoty, Geniusze, Wortki, Barszcze, Jednorożec, Ryczywół, Całowanie, Książki, Jajkowo, Łopaki, Lenie Wielkie, Koniec, Świnki, Krzywe Kolano, Robakowo, Kłopot, Szkaradowo, Sieroty, Klusek, Zagacie, Wielkie Oczy, Paskudy, Kukuryki...

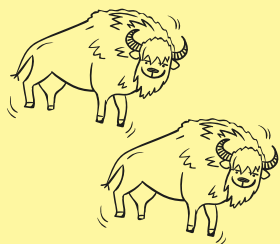
- Uzupełnij ramkę. Wpisz nazwę województwa, gminy i miejscowości, w której mieszkasz.

województwo
gmina
miejscowość.....

- Odszukaj na mapie poszczególne województwa i pokoloruj je odpowiednio. Następnie postaw znak X w województwie, w którym mieszkasz.

Województwo zachodniopomorskie

Wyspa Wolin

pokazowa zagroda żubrów
w Wolińskim Parku
Narodowym

Trzemeszno

ruiny kościoła
zniszczonego
przez morze

Kołobrzeg

nadmorska promenada licząca ok. 500 m
długości, od mola do zabytkowej latarni morskiej

Świnoujście

Muzeum Historii
Twierdzy Świnoujście

Szczecin

stolica województwa

Cedynia

miejsce zwycięskiej bitwy
wojsk Mieszka I z wojskami
niemieckimi w 972 roku

Koszalin

Dobrzyca

labirynt
w ogrodach
Hortulus

- Jakie mityczne zwierzę widnieje w herbie województwa zachodniopomorskiego?

a) jednorożec

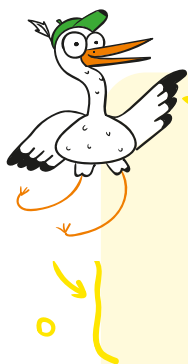
c) feniks

e) sfinks

b) bazylipek

d) gryf

f) smok

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Do województwa zachodniopomorskiego należy największa wyspa Polski – Wolin. W dawnych czasach zamieszkiwało ją słowiańskie plemię Wolinian, którzy stoczyli wiele bitew z wojami Mieszka I. Gród Wolin był dużym i ważnym portem oraz... gniazdem słowiańskich piratów! O tych barwnych dziejach przypomina zrekonstruowana wczesnośredniowieczna wioska, czyli Centrum Słowian i Wikingów w Wolinie. Więcej na www.jomsborg-vineta.com

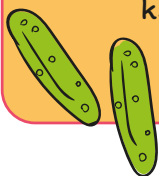
REGIONALNE PRZYSMAKI

Pasztecik szczeciński, czyli rodzaj smażonego ciasta drożdżowego, nadziewanego mieszanką mięsną lub jarską, np. z jajek lub pieczarek. Często podawany jest z czystym, czerwonym barszczem do popicia.

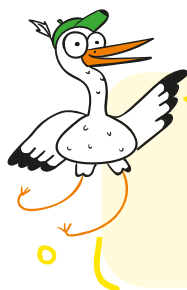
Smakołyki na pamiątkę – szczecińskie pierniki

Nie tylko Toruń piernikiem stoi. W Szczecinie nazywa się je ciastkami z popiołu lub z patelni, czasem też ciastkami kamiennymi. Mają charakterystyczne kształty związane z morzem; ozdabia się nimi świąteczne choinki.

Dla wędrowców

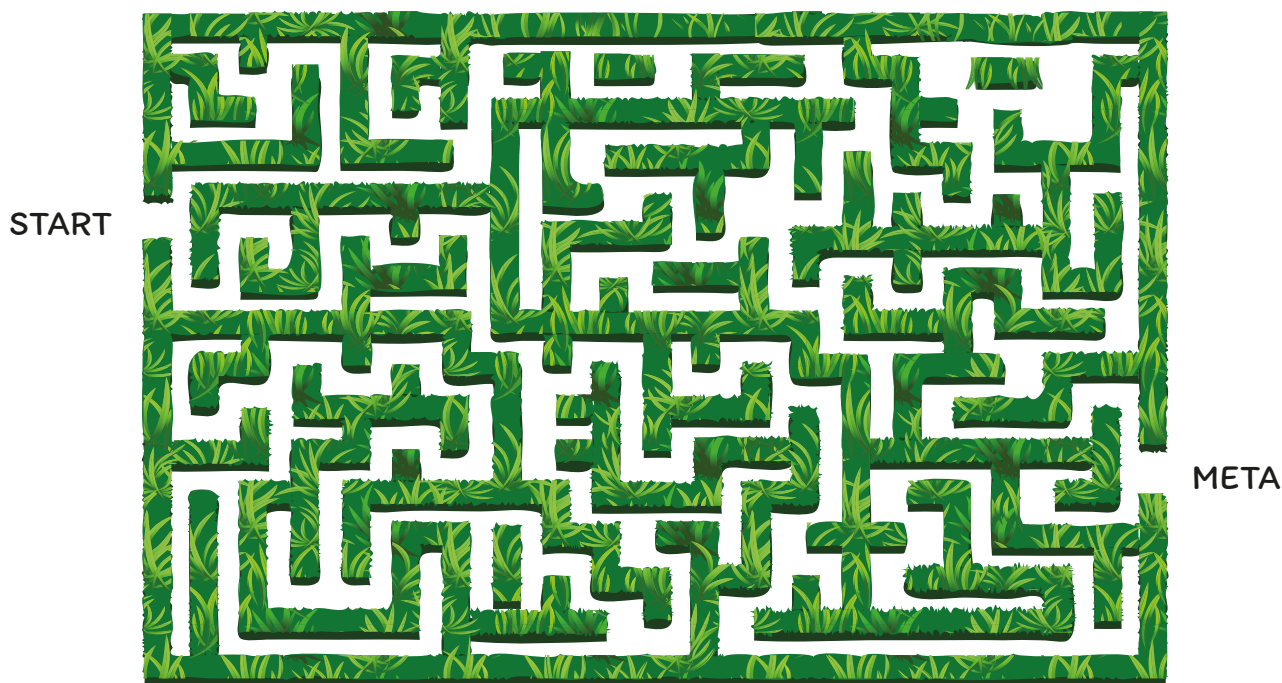
Wzdłuż całego polskiego wybrzeża bałtyckiego ciągnie się turystyczny Szlak Nadmorski. To część europejskiego szlaku pieszego, który zaczyna się w Portugalii, a kończy w Estonii. To doskonałe miejsce na baaardzo długi spacer lub wycieczkę rowerową.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

W miejscowości Dobrzyca na ogromnych terenach ropościerają się wspaniałe Ogrody Tematyczne Hortulus, a w nich znajduje się największy w Europie labirynt, większy nawet od boiska piłkarskiego! Więcej na www.hortulus.com.pl

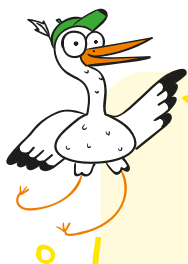
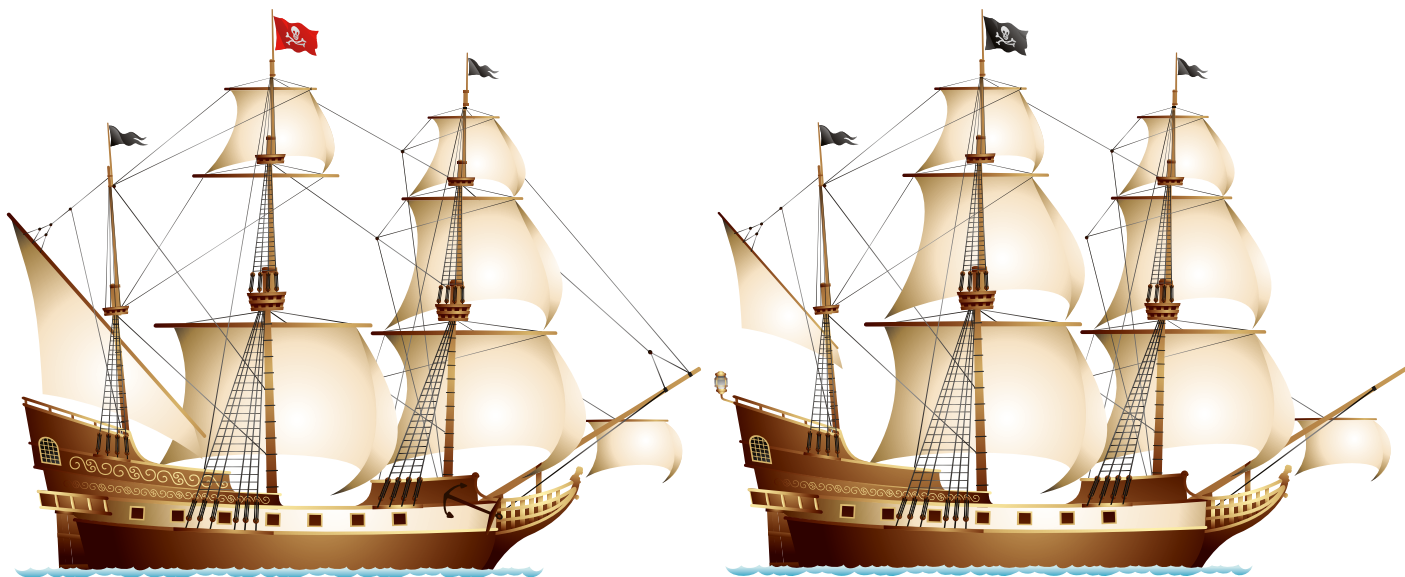
- Zanim wyruszysz do Dobrzycy, spróbuj przejść przez labirynt.

Z wizytą w Szczecinie

W stolicy województwa zachodniopomorskiego warto zobaczyć co najmniej dwie atrakcje – Zamek Książąt Pomorskich i finał regat najwspanialszych żaglowców na świecie (www.tallships.szczecin.eu).

- Znajdź sześć szczegółów, którymi różnią się żaglowce.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Zamek Książąt Pomorskich to najbardziej znany zabytek w Szczecinie. To tu w czasach swojej świetności panował ród Gryfitów. Jego najstynniejszym księciem i władcą był Bogusław X Wielki, który ożenił się z Anną, córką polskiego króla Kazimierza Jagiellończyka. Więcej na www.zamek.szczecin.pl

Województwo pomorskie

Odargowo
gigantyczny
głaz narzutowy

Jastrzębia Góra
najdalej na północ
wysunięty kraniec Polski

Hel
Fokarium

Gdynia
„Dar Pomorza”

Sopot
najpiękniejsze
moło

Gdańsk
stolica województwa

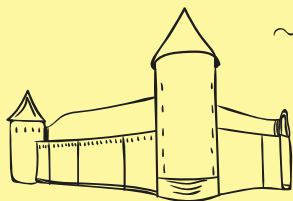
Malbork
jeden
z największych
w Europie
zamków
krzyżackich

Szymbark
dom do góry nogami

**Wdzydze
Kiszewskie**
skansen z zabudową
z XVII–XIX wieku

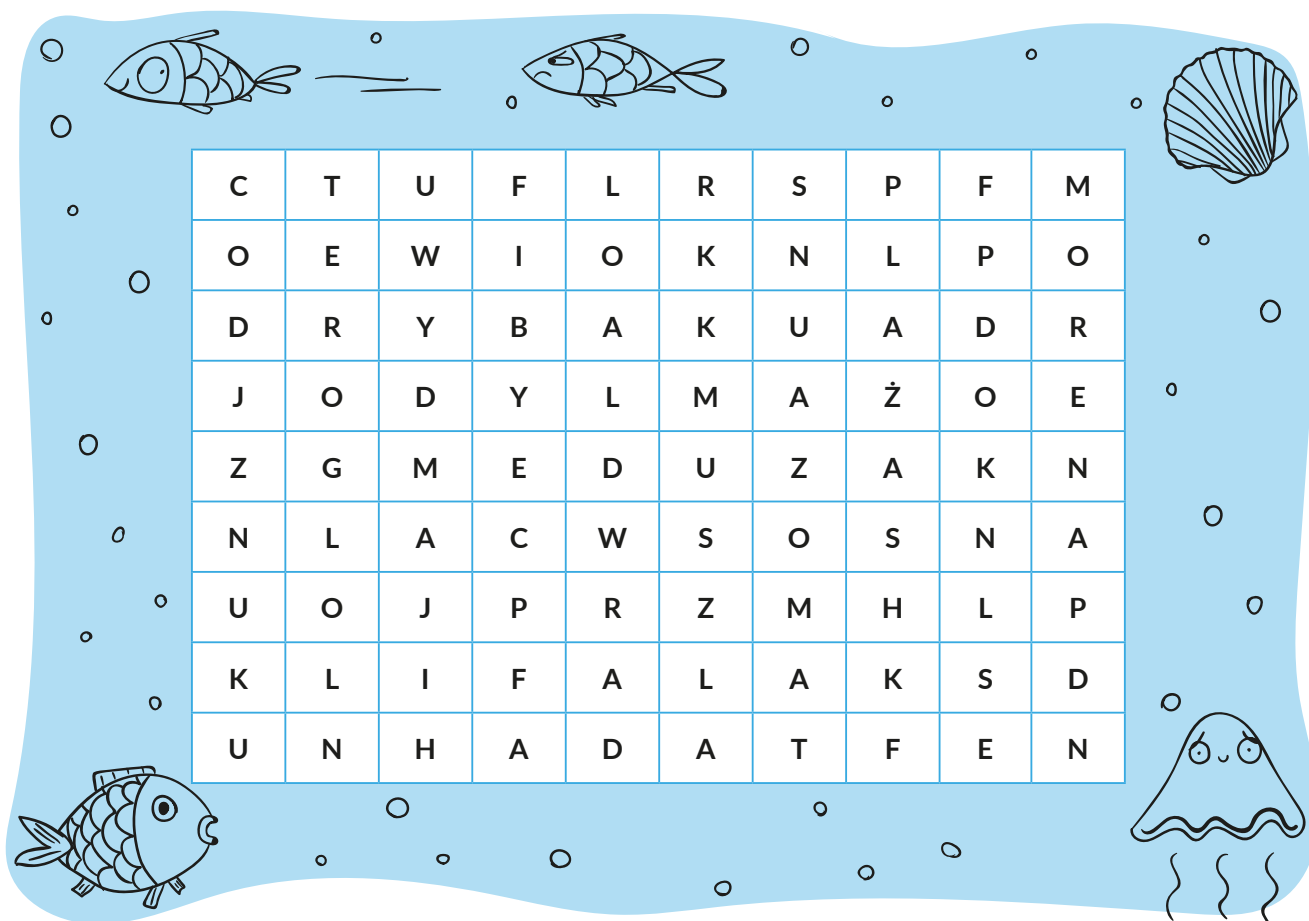
Bytów
gotycki zamek
krzyżacki, w którym
straszą duchy rycerzy

Morskie słowa

Ktoś powiedział, że w województwie pomorskim są atrakcje dla wszystkich: miłośników plażowania i pływania, niezwykłej historii i zwiedzania, pieszych i rowerowych wycieczek, zakochanych w przyrodzie... Chyba tylko na nartach nie można tutaj szaleć. Ale zaraz, można – na nartach... wodnych!

- Wybrzeże bałtyckie to nie tylko wspaniałe plaże. To także charakterystyczne dla tego klimatu rośliny, zwierzęta czy zjawiska. Znajdź i wykreśl 11 wyrazów związanych z morzem lub jego krajobrazem.

Trzy perły

Gdańsk, Sopot i Gdynia to trzy miasta nad Bałtykiem położone blisko siebie. Dlatego razem zwane są Trójmiastem i przyciągają rzesze turystów. Nic w tym dziwnego. To tu przekonasz się, że żuraw niejedno ma imię. To nie tylko ptak, ale też dźwig portowy. Ten zabytkowy i najstarszy w Europie góruje w Gdańsku nad Motławą, a współczesne można zobaczyć w stoczniach. Na Długim Targu w Gdańsku przywitasz się z Neptunem, władcą mórz. W Centrum Hewelianum dowiesz się, jak powstaje dźwięk i przeniesiesz się w przeszłość wehikułem czasu. W Sopocie pospacerujesz najpiękniejszym w Polsce moło, a na słynnym Monciaku znajdziesz śmieszny budynek zwany Krzywym Domkiem. A gdy pojedziesz do Gdyni, możesz stanąć za sterami pięknego żagłowca „Dar Pomorza” oraz zwiedzić okręt ORP „Błyskawica”. I nie zapomnij zbudować zamku na plaży.

„ORP Błyskawica”

„Dar Pomorza”

Żuraw nad Motławą

Fontanna Neptun

Molo w Sopocie

Morskie skarby

Po burzy lub sztormie można znaleźć na brzegu morza prawdziwe skarby – bursztyny, nazywane też bałtyckim złotem. Te niezwykle cenne bryłki powstały z żywicy, która dawno temu wpadła do morza i tam stwardniała. W niektórych zatopione zostały kawałki roślin czy owadów. Bałtyckim złotem zachwycono się już w starożytności i transportowano go do Rzymu bursztynowym szklakiem.

- Słowianie mieli własną nazwę bursztynu. Odszyfruj ją, wpisując w puste okienka litery przypisane do odpowiednich klejnotów.

T

R

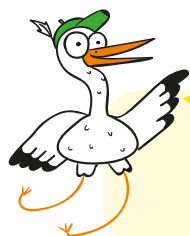
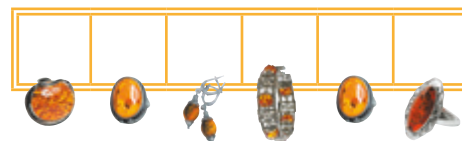
N

J

A

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Mierzeja Helska jest najdłuższym polskim półwyspem. W miejscowości Hel na końcu półwyspu znajduje się fokarium. Więcej na www.fokarium.com

- Przyjrzyj się obrazkom i połącz w pary takie same foki. Która foka nie ma pary?

Świat na głowie

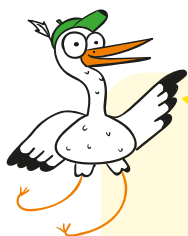
Gdy udasz się na Kaszuby, odwiedź Szymbark z Centrum Edukacji i Promocji Regionu (www.cepr.pl). Jego największą atrakcją jest dom postawiony na... dachu. Mało komu po wyjściu z niego nie kręci się w głowie. Zanim tu dotrzesz znad Bałtyku, zatrzymaj się w niedużej, ale malowniczo położonej wiosce Chmielno. Jeziora, lasy i wzgórza to nie jedyna atrakcja. Wiele osób przyjeżdża tu do Muzeum Ceramiki Kaszubskiej, by zobaczyć, jak z kawałka gliny wykonać piękny dzban. Więcej na www.necel.pl

- Kaszubskie wzory ludowe uznawane są za jedne z najładniejszych w Polsce. Dokończ rysunek po śladach i pokoloruj go.

Szlak krzyżackich warowni

Kaszuby to raj dla fanów gotyckich zamków warownych. Ech, gdyby tylko mury mogły mówić, opowiedziałyby niejedną, często mroczną historię. Zbudowali je Krzyżacy, którzy przed wiekami opanowali ziemie północnej Polski. Wspaniałe zamki zbudowali w Bytowie, Sztumie czy Gniewie. Największy był jednak ten w Malborku. Potężne zamczysko, otoczone murem i fosą, stało się główną siedzibą Zakonu Krzyżackiego.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Zamek w Malborku budowano od 1280 roku przez ponad 100 lat. Był bardzo nowoczesny jak na tamte czasy, miał nawet ogrzewanie podłogowe. Jak działało? Pod kamienną podłogą znajdował się piec, z którego ciepłe powietrze wydostawało się specjalnymi otworami w kamiennej posadzce i ogrzewało wielkie komnaty. Więcej na www.zamek.malbork.pl

- Oto zamek w Malborku. Pokoloruj go najpiękniej, jak potrafisz.

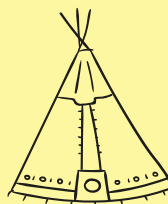
Województwo kujawsko-pomorskie

Bydgoszcz
Jedna ze stolic
województwa -
siedziba wojewody

Wymysłowo
Muzeum Indian

Muzeum Mydła
i Historii Brudu

Toruń
Jedna ze stolic
województwa -
siedziba samorządu

Wenecja
Muzeum Kolejki
Wąskotorowej

Biskupin
osada kultury łużyckiej,
Muzeum Archeologiczne

Solec Kujawski
JuraPark

Kruszwica
Mysia Wieża

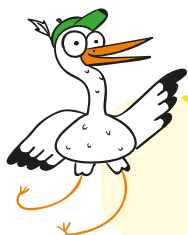
W stolicy piernika

Bez wątplenia perłą województwa jest Toruń. Miasto zawdzięcza swoją światową sławę Mikołajowi Kopernikowi i... pysznym piernikom. Od czego zacząć zwiedzanie? Od centrum – na Starym i Nowym Mieście wspaniale zdobione ratusz i kamienice otaczające rynek na pewno przyciągną twoją uwagę. Tutaj też od ponad 160 lat stoi pomnik słynnego astronoma, a w pobliżu też Dom Kopernika, czyli kamienica, w której naukowiec podobno się urodził. Więcej na www.muzeum.torun.pl

Punkt obowiązkowy – to degustacja toruńskich pierników – najślodsze przysmaku województwa. Możesz również własnoręcznie przyrządzić te miodowe ciasteczka według tradycyjnej receptury, oczywiście w Żywym Muzeum Piernika. Czy wiesz, że pierwsze pierniki upieczono w Toruniu już w XIII wieku? Więcej na www.muzeumpiernika.pl

Teraz możesz pobujać w obłokach. Wybierz się do toruńskiego planetarium, w którym poznasz tajemnice kosmosu i dowiesz się, jak powstaje zorza polarna czy tornado. Więcej na www.planetarium.torun.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Najbardziej znaną basztą i jednym z symboli Torunia jest Krzywa Wieża, odchylona na górze od pionu prawie o 1,5 metra!

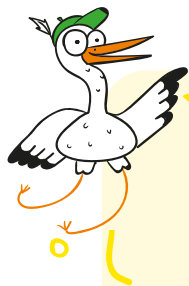
- Połącz pasujące do siebie puzzle.
Odczytaj nazwę najpopularniejszych toruńskich pierników.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Podróż w czasy książąt

Na zamku w Golubiu-Dobrzyniu (www.zamekgolub.pl) posłuchasz legend i zobaczysz nawet turniej rycerski. Młodzi wielbiciele zamków powinni zajrzeć też do Świecia. Wznosi się tu krzyżacka warownia z wysoką wieżą, z której można podziwiać okolicę. Wieża jest interesująca także pod innym względem: jest odchylona od pionu o ponad metr. Jest to więc – obok toruńskiej – kolejna krzywa wieża w województwie. Hmmm, czy są tu jakieś proste wieże?

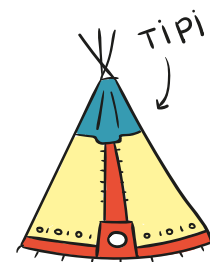
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Kruszwica jest jednym z najstarszych miast Polski. Słynie z powodu tzw. Mysiej Wieży (uwaga – ta jest prosta) i związanej z nią legendy o księciu Popielu, którego zjadły myszy. Wieża jest tak naprawdę pozostałością po zamku króla Kazimierza Wielkiego.

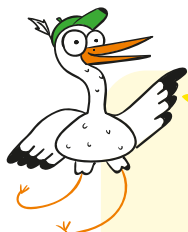
Zostań Indianinem

Miłośników przygody zapraszają Bory Tucholskie. Tu każdy poczuje się prawdziwym traperem lub... Indianinem. Możesz buszować po gęstych lasach sosnowych, popływać kajakiem po rzekach i jeziorach lub wejść do wielkiego wigwamu w Muzeum Indiańskim w Wymysłowie koło Tucholi. Więcej na www.huuskaluta.com.pl

Równie wspaniałe przygody przeżyjesz na Pojezierzu Brodnickim nad jeziorem Popek w Grodzie Foluшек – zwłaszcza jeśli trafisz tam latem na festiwal Mediewalia. Więcej na www.bractwobrodnica.cba.pl

Na pewno będziesz się też świetnie bawić na pokazach kowbojskich w Miasteczku Westernowym w Bożejewiczkach (www.silveradocity.pl) lub w MegaParku w Grudziądzu. W tym ogromnym parku rozrywki znajdują się też dinozaury, Kraina Bajek, Safari czy Kraina Flinstonów. Więcej na www.mega-park.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

W miejscowości Płonne znajduje się tzw. Góra Modrzewiowa. To najcenniejszy i najbardziej imponujący pomnik przyrody województwa kujawsko-pomorskiego. Każdy z 10 sędziwych modrzewi ma około 300 lat i obwód od 140 do niemal 400 centymetrów.

- W gęstym lesie ukryli się Indianie. Pewnie bawią się w chowanego... Ile postaci udało ci się odszukać? Wynik wpisz w okienko.

Tropem pana Twardowskiego

Jedną z największych atrakcji Bydgoszczy jest postać Pana Twardowskiego, która codziennie o godz. 13.13 i 21.13 wśród kłębow dymu i przy akompaniamencie muzyki pojawia się w oknie kamienicy nr 15 przy Starym Rynku i nisko się kłania.

*Pan Twardowski był szlachcicem, który za-
przedał duszę diabłu w zamian za wiedzę,
bogactwo i znajomość magii. Chcąc prze-
chytrzyć diabła, podpisał z nim cyrograf, mó-
wiący o tym, że odda mu duszę tylko w Rzy-
mie, dokąd wcale nie zamierzał jechać. Kiedy
był już bogaty i sławny, zawędrował pew-*

*nego dnia do karczmy o nazwie „Rzym” i tam
wreszcie znalazł go diabeł. Wedle legendy
w czasie swoich rozlicznych podróży pan
Twardowski odwiedził Bydgoszcz, gdzie za
pomocą czarodziejskich sztuczek odmłodził
burmistrza.*

- Księżyc już czeka, Pan Twardowski musi tylko wybrać właściwą drogę.

W prehistorycznej osadzie

Niezapomnianych wrażeń dostarczy ci wizyta w Biskupinie. Znajdują się tu fragmenty osady obronnej, która powstała ponad 2500 lat temu! Osada miała bardzo ciekawą konstrukcję. Mieściło się w niej ponad 100 domów umieszczonych wzdłuż 11 ulic, a całość otoczona była wałem i falochronem zbudowanym z ogromnych bali wbitych ukośnie w ziemię. Jesienią w Biskupinie odbywa się festyn archeologiczny. Warto wziąć w nim udział! Więcej na www.biskupin.pl

Lubisz dinozaury? W przepięknej leśnej scenerii, między Bydgoszczą a Toruniem, możesz poczuć się jak w filmie „Jurassic Park” i to w dwóch miejscach – w Zaurolandii w Rogowie (www.zaurolandia.pl) albo JuraParku w Solcu Kujawskim (www.juraparksolec.pl).

- Oto kilka dinozaurów, które kiedyś żyły na terenach dzisiejszej Polski. Policz, ile dinozaurów każdego rodzaju jest na stronie, a wyniki wpisz w odpowiednie okienka.

Województwo warmińsko-mazurskie

Elbląg

Kanał Elbląsko-
-Ostródzki

Olsztyn

stolica województwa,
Planetarium

Parcz
Mazuroolandia

Spytkowo

Wioska Indian

Wolisko

Zagroda Żubrów

Ełk

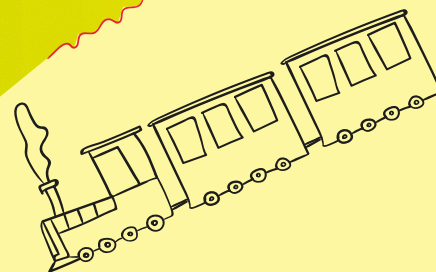
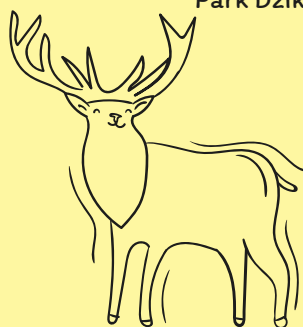
Ełcka Kolej
Wąskotorowa

Kadziłtowo

Park Dzikich Zwierząt

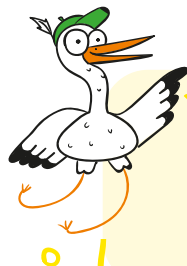
Stębark

Muzeum Bitwy pod
Grunwaldem

Statkiem kanałem i po... trawie

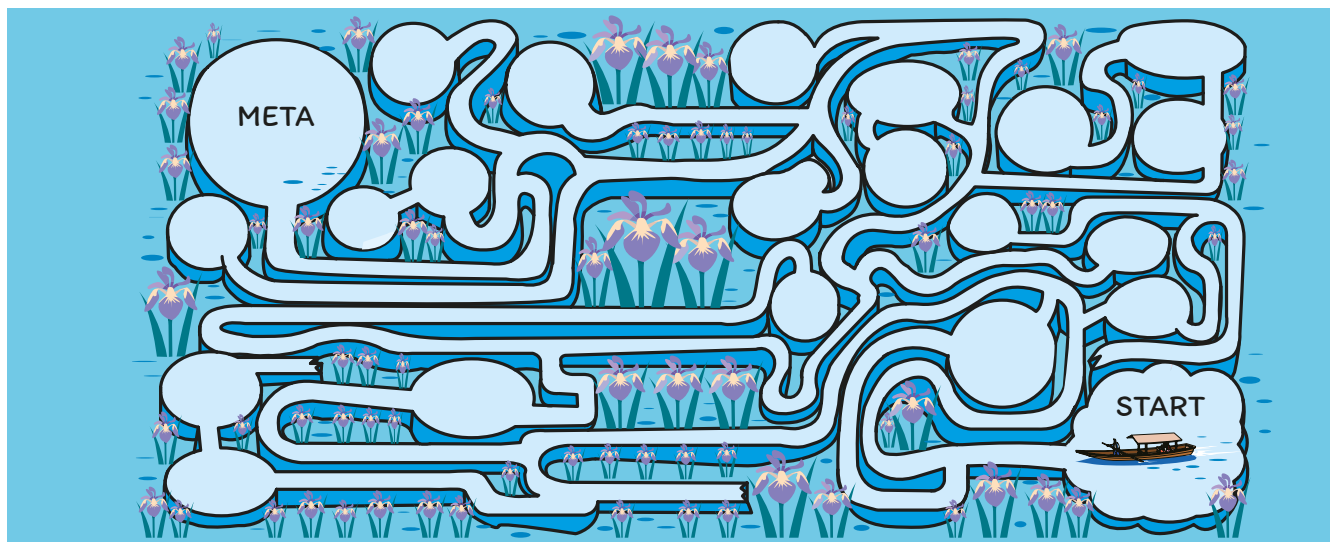
To nie tajemnica, że największym skarbem Warmii i Mazur są jeziora. Zachwyci cię też okoliczna przyroda, bo znajdziesz piękne rzeki, lasy pełne zwierząt, wzgórza, bagna i kanały. Ale największą atrakcją, taką na skalę światową, jest Kanał Elbląsko-Ostródzki, który łączy kilka jezior z Zalewem Wiślanym. Zarezerwuj cały dzień na rejs statkiem, bo naprawdę warto. Przeżyjesz niesamowitą przygodę, gdy statek wjedzie na specjalne pochylnie. W ten sposób „przeptynie” po trawie do następnego jeziora. Więcej na www.zegluga.com.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

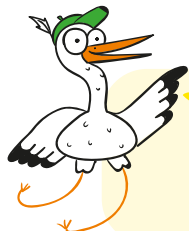
Kanałem Elbląsko-Ostródzkim możesz do płynąć do najdłuższego jeziora w Polsce. Nazywa się Jeziorak i ma ponad 27 km długości! A znajdująca się na nim wyspa Wielka Żuława jest największą wyspą śródlądową w Polsce.

- Zaznacz drogę, którą łódź do płynie do METY.

Wsiąść do kolejki

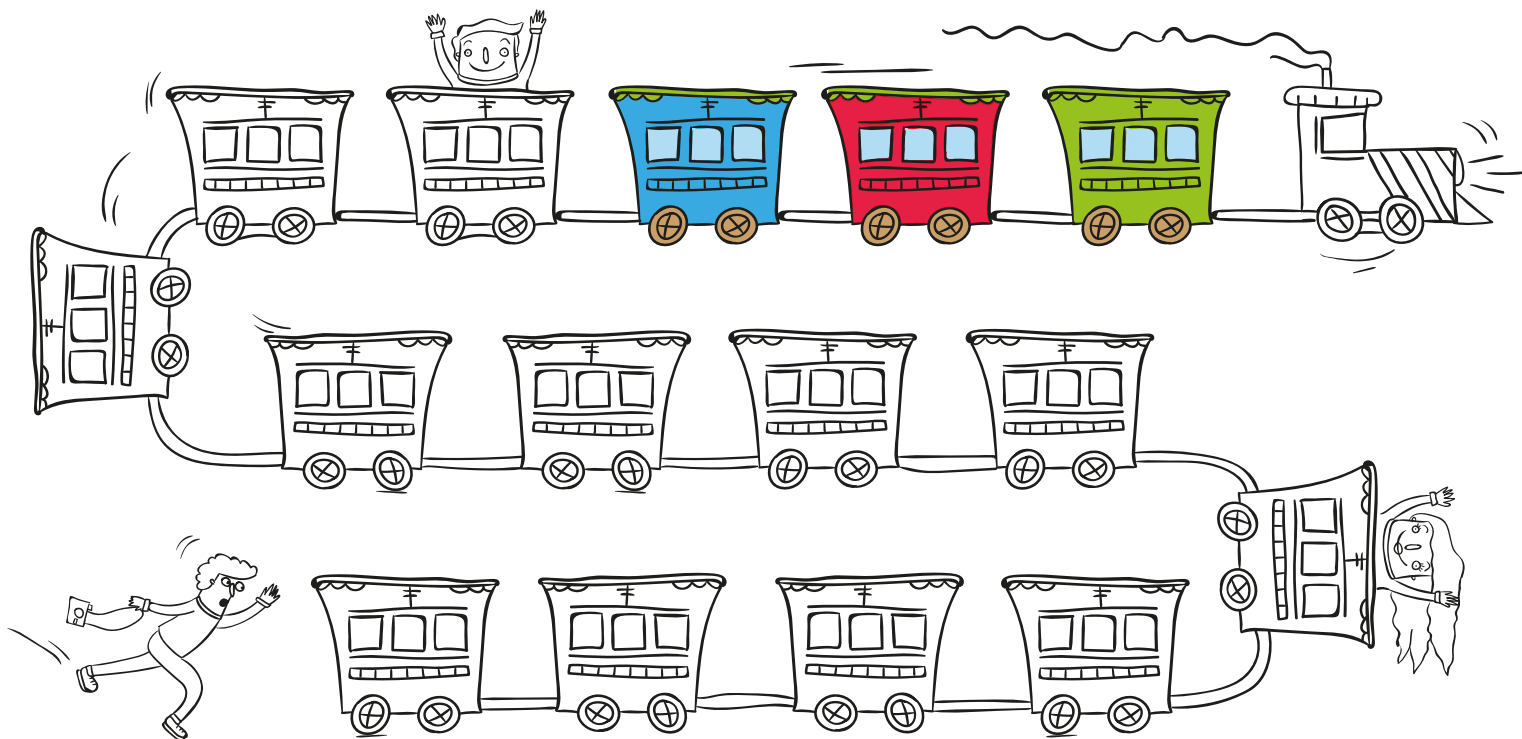
Innym historycznym zabytkiem woj. warmińsko-mazurskiego jest ponad stuletnia Ełcka Kolej Wąskotorowa. Przejażdżka nią (od maja do sierpnia) dostarczy niezapomnianych wrażeń i matym, i dużym odkrywcom pięknej Polski.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Siedlisko bocianów w Europie znajduje się właśnie w województwie warmińsko-mazurskim, we wsi Żywkowo.

- Pokoloruj wagoniki kolejki.

Wśród dzikich zwierząt

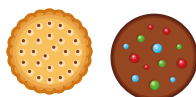
50 lat temu został utworzony Mazurski Park Krajobrazowy, który dziś jest jednym z największych parków krajobrazowych w Polsce. Na jego terenie stworzony został Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie, gdzie przygarnia się i leczy wszystkie stworzenia. Niektóre wracają do lasu, inne zostają w parku. Są wśród nich m.in. jelenie, daniel, koniki polskie, łosie, wilki, dziki i osiołki. Szczególną atrakcją są bobry, żubr i bizon. Więcej na www.mazurskipark.pl i www.kadzidlowo.pl

REGIONALNE PRZYSMAKI

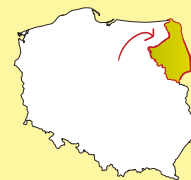
Lubisz słodkie? Co za pytanie, każdy lubi. Zasmakuj ci więc tradycyjne warmińsko-mazurskie fefernuszki. To małe twarde ciasteczka, o smaku podobnym do piernika, ale do ich wypieku zamiast miodu używa się słodkiego syropu z... buraków.

- Oto zabawa na deser. Połącz w pary identyczne pary ciastek.

Województwo podlaskie

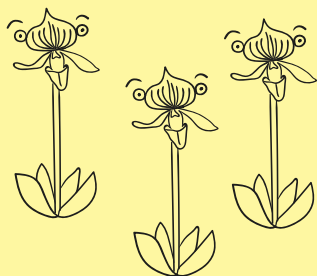
Suwałki

biegun zimna, czyli
najzimniejsze miejsce
w Polsce

Dolina Rospudy

polany
storczyków

Osowiec

Twierdza
wśród bagien

Nowogród

Skansen kurpiowski

Kiermusy

Karczma Rzym

Pomigacze

Wioska św. Mikołaja
(listopad i grudzień)

Grajewo

Muzeum
Mleka

Augustów

Kanał Augustowski – 18 śluz

Suchowola – Puszczykówka

Wioska indiańska

Dobrzyniewo Kościelne

Kraina krasnoludków w Zalesiu

Białystok

stolica województwa

Hajnówka

Park miniatur
atrakcji
podlaskich

Bielsk Podlaski

Miasto cerkwi

Drohiczyn

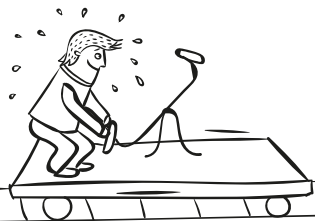
Dawna stolica Podlasia

Grabarka

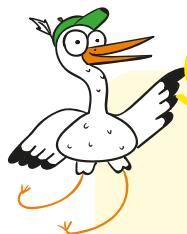
Drewniana cerkiew

Zielone płuca Polski

Takie puszcze jak ta w okolicach Białowieży porastały kiedyś większość Europy. Obecnie Puszcza Białowieska to ostatni taki las na naszym kontynencie. Na terenie puszczy możesz się poruszać pieszo na przykład po specjalnej kładce (ścieżka przyrodnicza Żebra Żubra) lub wybrać się w podróż pociągiem, a nawet... dreżyną!

Białowieski
Park Narodowy

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Białowieski Park Narodowy to jeden z dwóch najstarszych parków narodowych w Polsce. Ale to nie jedyny park w województwie podlaskim. Mamy tu również: Biebrzański, Narwiański i Wigierski Park Narodowy. Więcej na www.bialowieza-info.eu, www.bpn.com.pl, www.biebrza.org.pl, www.npn.pl i www.wigry.org.pl

- Zdobądź sprawność miłośnika przyrody i połącz nazwy z odpowiednimi obrazkami.

ŁÓŚ

ŻUBR

JEŹ

WILK

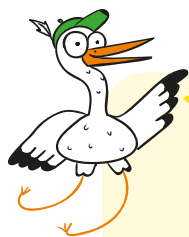
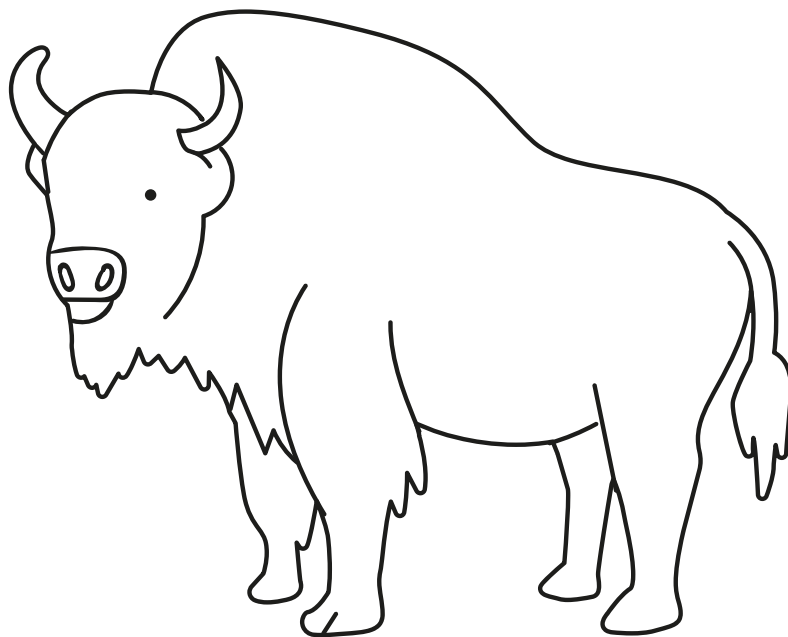
RYŚ

BÓBR

Zwiedzanie po królewsku

Nie ma wątpliwości, że żubr jest królem puszczy. Kiedy spaceruje po lesie, wygląda bardzo dostojnie. Pokoloruj króla puszczy.

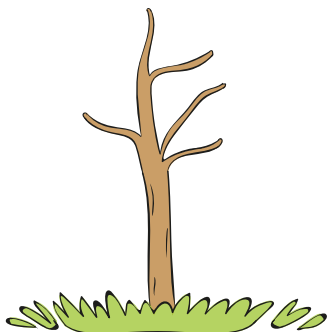
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Żubry to największe ssaki w Europie. Niewiele brakowało, a całkowicie by wyginęły. Udało się jednak uratować te piękne zwierzęta dzięki specjalnej hodowli w Puszczy Białowieskiej. Dziś w Polsce żyje ich około 1400, z tego połowa na Podlasiu. Tu żubry czują się doskonale. Uwielbiają lasy mieszane, to znaczy takie, gdzie rosną drzewa liściaste i iglaste. Lubią też podmokłe polany.

Podczas spaceru po puszczy czeka cię spotkanie z królami. No może nie dosłownie, ale z królewskimi drzewami na pewno. Aleja pełna dębów ma nawet swoją nazwę – Szlak Dębów Królewskich i Książąt Litewskich. Niektóre mają 150 lat, a inne nawet 500. Dwadzieścia dwa dęby noszą imiona królów Polski i książąt litewskich oraz ich żon. Ech, gdyby te drzewa potrafiły mówić...

- Oto imiona kilku władców, którzy „mają” swoje dęby. Przy każdym z nich narysuj drzewo tak, jak je sobie wyobrażasz.

Kazimierz Wielki

Władysław Jagiełło

Kazimierz Jagiellończyk

Zygmunt Stary

Stefan Batory

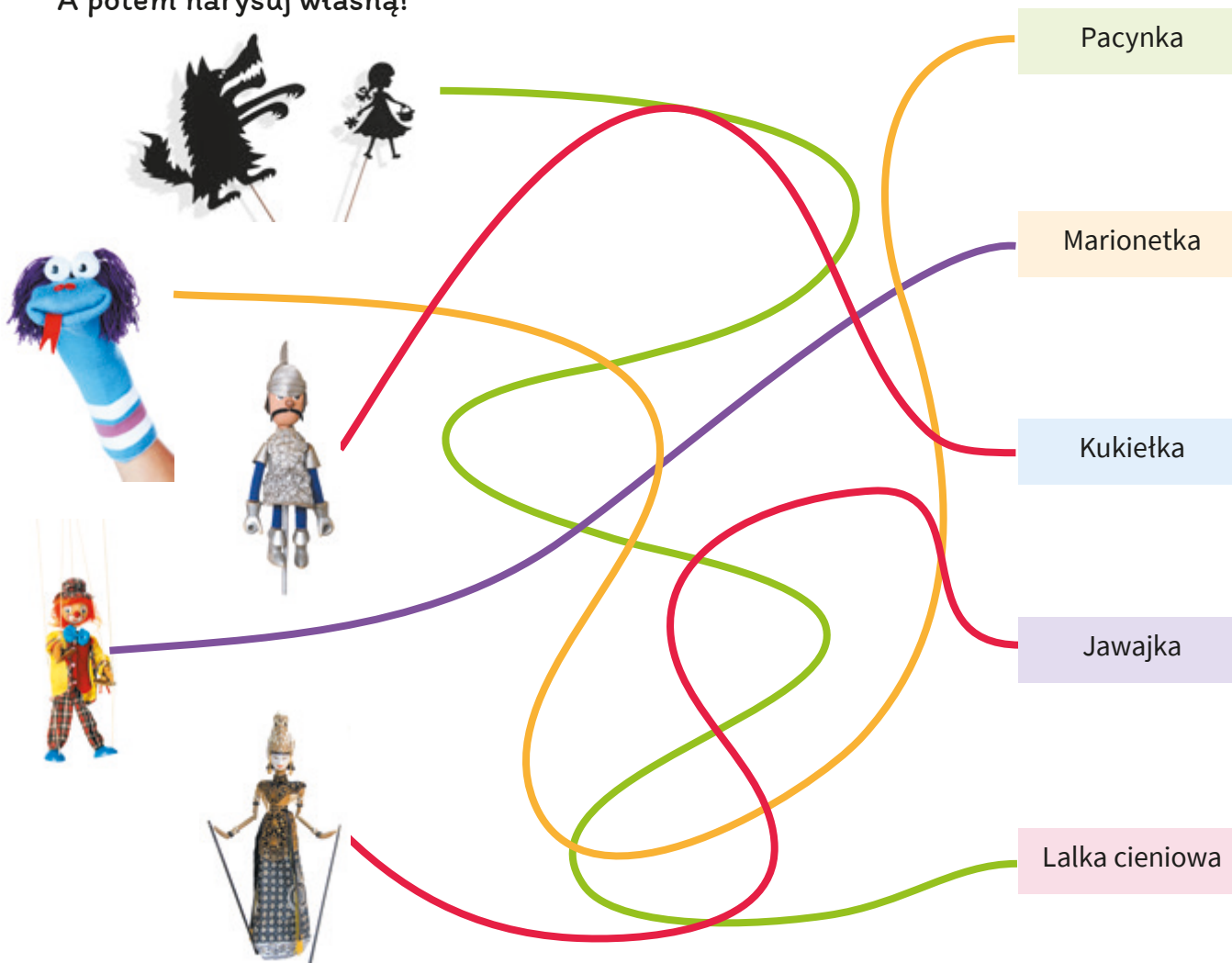

Władysław IV

Magia teatru

A może wybierzesz się na przedstawienie do Teatru Lalek w Białymstoku? To miejsce, w którym ożywają pacynki, lalki, kukietki czy marionetki.

- Rozplącz ścieżki, a dowiesz się, jak nazywają się różne rodzaje lalek teatralnych.
A potem narysuj własną!

Bocianie gniazda

Pentowo to jedyna polska wieś, która otrzymała tytuł Europejskiej Wsi Bocianie. Wszystko przez gwałtowną wichurę, która nawiedziła wieś w 1991 roku. Okazało się, że bocianom bardzo spodobały się połamane drzewa i masowo zaczęły tu zakładać gniazda. Ich liczba ciągle rośnie. Więcej na www.bocianopedia.pl

- Wiosna to czas porządków! Ktoś poplątał przysłowia o bocianach. Dopasuj początek do właściwego zakończenia.

Powiedziały bociany...

...przyleć bocianie.

Bocian na ogonie...

...na bociana pora.

Jak bocian przyleci...

... że niedobre są zmiany.

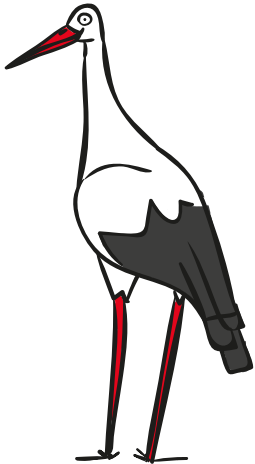
Na zwiastowanie...

...możecie wyjść na dwór dzieci.

Na świętego Izydora...

...jaskółkę przynosi.

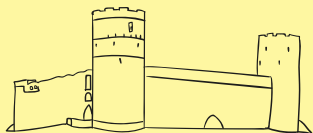
- Podlasie to region wielu kultur. Zamaluj wszystkie pola ze znakiem X i odczytaj wyrazy w diagramie, a dowiesz się, jakie narody żyją tu obok siebie od wielu lat.

X	X	X	X	X	X	X	X	L	X	X
X	X	T	X	X	X	X	X	I	X	X
X	X	A	X	X	X	X	X	T	X	X
X	X	T	X	P	X	X	X	W	X	X
B	I	A	Ł	O	R	U	S	I	N	I
X	X	R	X	L	X	X	X	N	X	X
X	X	Z	X	A	X	X	X	I	X	X
X	X	Y	X	C	X	X	X	X	X	X
X	X	X	Ż	Y	D	Z	I	X	X	X

Odpowiedź: Żydzi, Białorusini, Litwini, Polacy, Tatarzy.

Województwo mazowieckie

Ciechanów

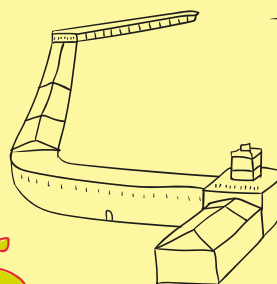
Ruiny zamku z poł.
XIV wieku

Sierpc

Muzeum Wsi
Mazowieckiej

**Żelazowa
Wola**

**Nowy Dwór
Mazowiecki**

Twierdza Modlin

Warszawa

Stolica
województwa
i Polski

Sochaczew

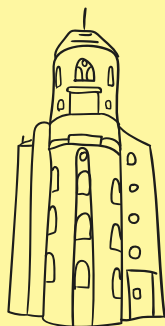
Ruiny Zamku Książąt
Mazowieckich

Żyrardów

Stara przędzalnia

Szydłowiec

Muzeum Ludowych
Instrumentów Muzycznych

Czersk

Ruiny zamku
gotyckiego

Warszawa – stolica Polski

Warszawa to największe miasto w Polsce. Ma też najwięcej mieszkańców, bo prawie 2 miliony. Przez Warszawę przepływa najdłuższa rzeka w kraju, Wisła, i tu znajduje się największy polski stadion – Stadion Narodowy. Ale nie dziwi to nikogo, bo Warszawa to stolica naszego kraju, czyli jego wizytówka.

- Przyjrzyj się graficznej panoramie Warszawy i znajdź sześć szczegółów, którymi różnią się obrazki.

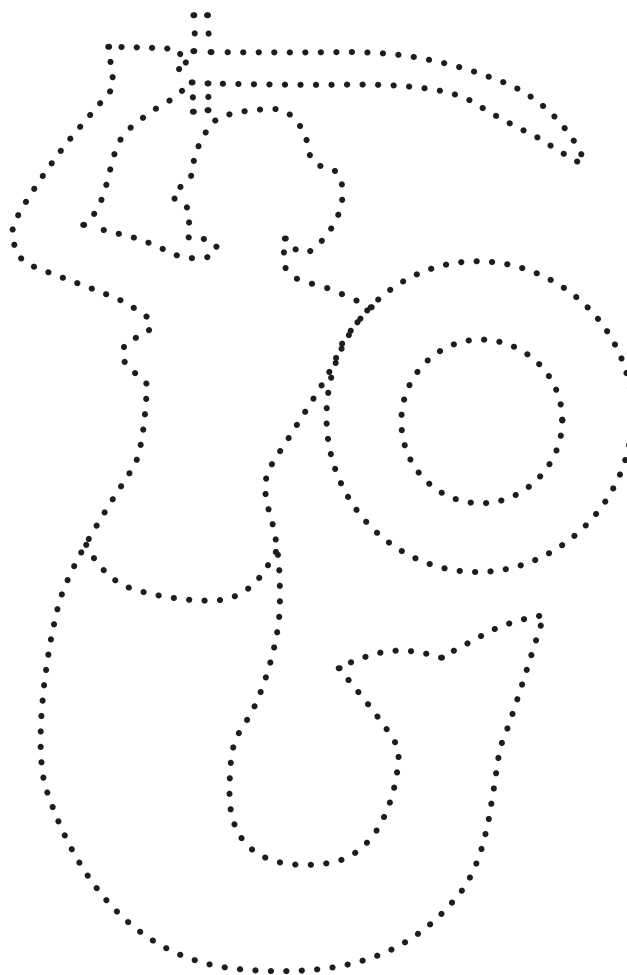

Legenda o warszawskiej Syrence

Zdarzyło się to bardzo dawno temu, kiedy Warszawa była jeszcze wioską... Wielu jej mieszkańców zajmowało się wówczas rybołówstwem, a w Wiśle pływały ryby i... syreny. Rybacy prawie każdego dnia wypływali swymi łodziami, zarzucali sieci, by jak najwięcej złowić. Każdego dnia towarzyszył im też niezwykle piękny śpiew, który raz dobiegał z oddali, jakby z głębin rzeki, a innym razem z bliska, z przybrzeżnych trzcin. Opowieści przekazywane z dziada pradziada głosiły, że w rzece mieszkają syreny, piękne kobiety z rybim ogonem. Rybacy jednak nigdy żadnej nie widzieli, choć bardzo starali. Nawet gdy nie wypływali na połów, przychodzili nad Wisłę posłuchać cudownego śpiewu. Pewnego wieczoru jedna z syren postanowiła wypłynąć i odpocząć na brzegu. Niestety zobaczył ją bogaty kupiec, który właśnie przejeżdżał wzdłuż rzeki. Schwytał syrenę i mimo jej rozpaczliwych próśb nie chciał wypuścić. Syrenka, nie widząc szansy na ucieczkę, zaczęła śpiewać. Jej smutny głos usłyszał syn jednego z rybaków. Dotarł do kupca i gdy ten zasnął, otworzył klatkę i zwrócił stworzeniu wolność. Z wdzięczności syrenka obiecała mieszkańcom wioski, że będzie zawsze ich strzegła. Gdy będą jej potrzebowali, przybędzie z tarczą i mieczem. Na pamiątkę tamtego zdarzenia miasto, które wyrosło na miejscu wioski

rybackiej, ma w swoim herbie Syrenkę. W Warszawie są dwa pomniki Syrenki: jeden nad brzegiem Wisły, a drugi na Starówce.

- Połącz kropki. Pokoloruj Syrenkę najpiękniej, jak potrafisz.

Warszawa da się lubić

Zwiedzanie województwa mazowieckiego dobrze zacząć od Warszawy i przeznaczyć na to przynajmniej kilka dni, bo stolica ma wiele do zaoferowania. Kto chce się wybrać na spotkanie z historią, powinien udać się na spacer Traktem Królewskim na Zamek Królewski i pospacerować uliczkami Starego Miasta; potem zobaczyć pałac Na Wyspie, pałac w Wilanowie, Muzeum Powstania Warszawskiego oraz Muzeum Polin. Więcej na www.zabytki.waw.pl, www.zamek-krolewski.pl, www.lazienki-krolewskie.pl, www.wilanow-palac.pl, www.1944.pl, www.polin.pl. Na żądnych wiedzy czeka Centrum Nauki Kopernik (www.kopernik.org.pl) położone nad brzegiem Wisły. Na szczególną uwagę zasługuje Planetarium, dzięki któremu można choć trochę oswoić tajemniczy kosmos. Na koniec warto wjechać na taras widokowy Pałacu Nauki i Kultury i spojrzeć na panoramę stolicy (www.pkin.pl).

- Połącz w pary takie same kamienice. Która kamienica nie ma pary?

Warszawa – Paryż Północy

Przed II wojną światową Warszawa zachwycała swoją architekturą i parkami, często była nazywana Paryżem Północy. Jednak w czasie II wojny światowej została zniszczona, szczególnie jej zabytkowe centrum. Wiele budynków zrekonstruowano, np. Zamek Królewski, kamienice na Starówce.

- Rozplącz ścieżki, a dowiesz się, jak nazywają się wybrane pomniki stolicy.

Na łonie natury

Na tych, którzy chcą odpocząć na łonie natury, czekają Łazienki Królewskie, ogród Saski, park Ujazdowski. W parku Skaryszewskim czy na Polu Mokotowskim możesz spędzić aktywnie czas, jeżdżąc na rolkach czy rowerze. Jeśli chcesz podziwiać Warszawę z wysokości, wybierz się do wspaniałego ogrodu na dachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

- Jeśli wybierzesz się do Puszczy Kampinoskiej (www.kampinoski-pn.gov.pl), może uda ci się podejrzeć jej mieszkańców. Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło z kolorowej kolumny.

2

5

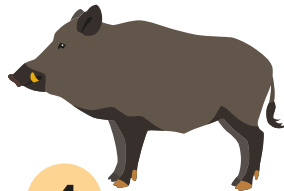

7

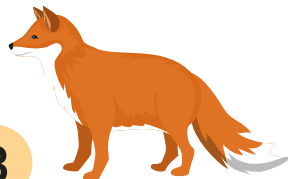
1						
	2					
	3					
		4				
	5					
		6				
	7					

1

4

3

Śladami Chopina

Będąc w Warszawie, nie można zapomnieć o spotkaniu z muzyką, czyli Fryderykiem Chopinem, najstynniejszym polskim kompozytorem. Usiądź na grających ławkach przy Krakowskim Przedmieściu, a latem posłuchaj koncertu w Łazienkach Królewskich. Jeśli chcesz zobaczyć, gdzie urodził się Fryderyk Chopin, pojedź do Żelazowej Woli.

- Pomóż Fryderykowi Chopinowi dotrzeć do fortepianu. Idąc wyłącznie po ósemkach, z pewnością do niego trafi. A to mała podpowiedź:

szesnastka

ósemka

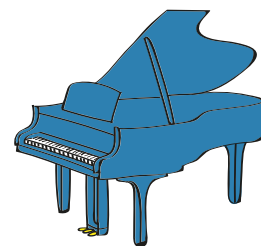
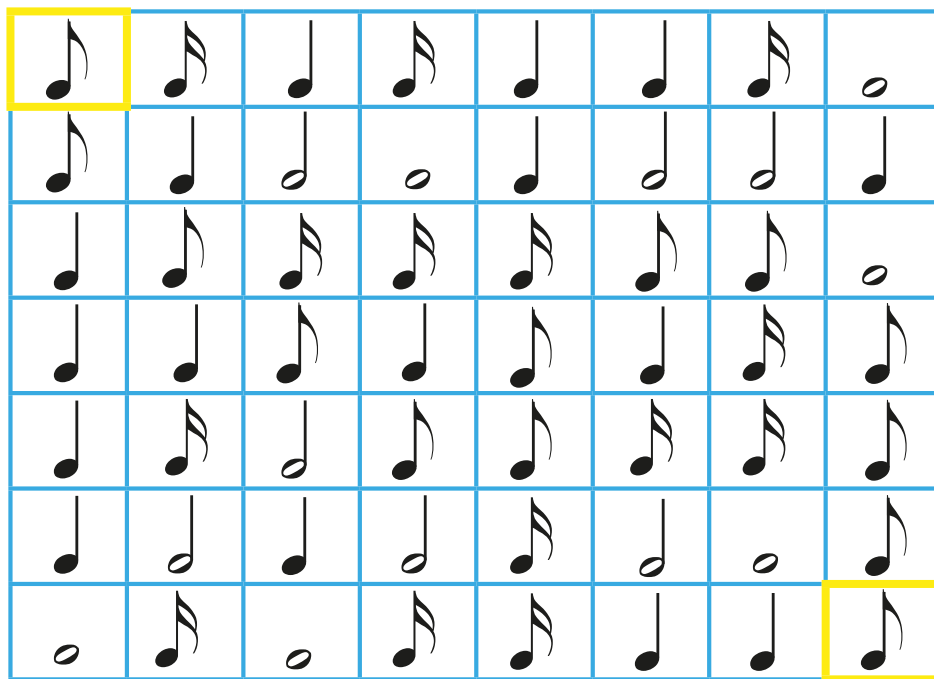
ćwierćnuta

półnuta

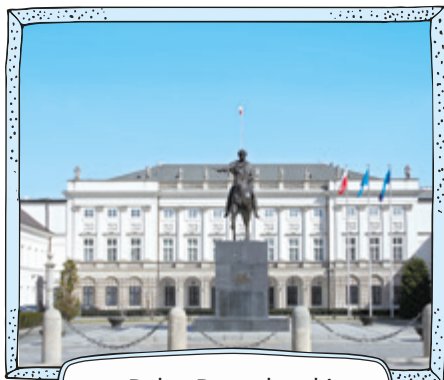

cała nuta

Najważniejsze miejsca

Warszawa to siedziba najważniejszych władz w państwie. Spacerując po mieście, odszukaj budynki, w których urzędują prezydent, premier, posłowie i senatorowie, czyli Pałac Prezydencki, budynek Sejmu, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Pałac Prezydencki

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Budynek Sejmu
Rzeczypospolitej

- W puste okienka wpisz litery przypisane do odpowiednich kwiatków i odczytaj nazwę innej siedziby prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

--	--	--	--	--	--	--	--

Ślady dawnej świetności

Województwo mazowieckie to nie tylko Warszawa. Warto przejechać się Szlakiem Książąt Mazowieckich i odwiedzić kilka miejscowości, w których pozostały ślady dawnych książęcych grodów. Kiedyś były to piękne zamki, jednak z biegiem lat straciły na znaczeniu

Po drodze warto zboczyć z trasy i zajechać do Szydłowca, aby zajrzeć do Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Niektóre z nich są bardzo rzadko spotykane i coraz trudniej znaleźć muzyków, którzy umieliby na nich grać. Więcej na www.muzeuminstrumentow.pl

- Wpisz w puste miejsca wskazane litery i odczytaj nazwy instrumentów.

KO__A__KA

Ł, T

TA__A__ATA

R, P

KIJ Z B__ZĘKA__ŁAMI

R, D

B, R

__E__ŁO

__U__A

S, K

Ó, O

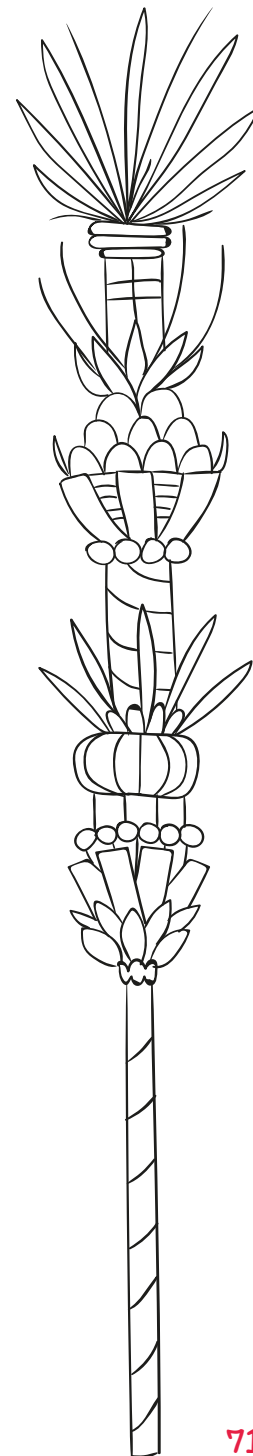
ŻŁ__BC__KI

Chcemy jechać na wieś

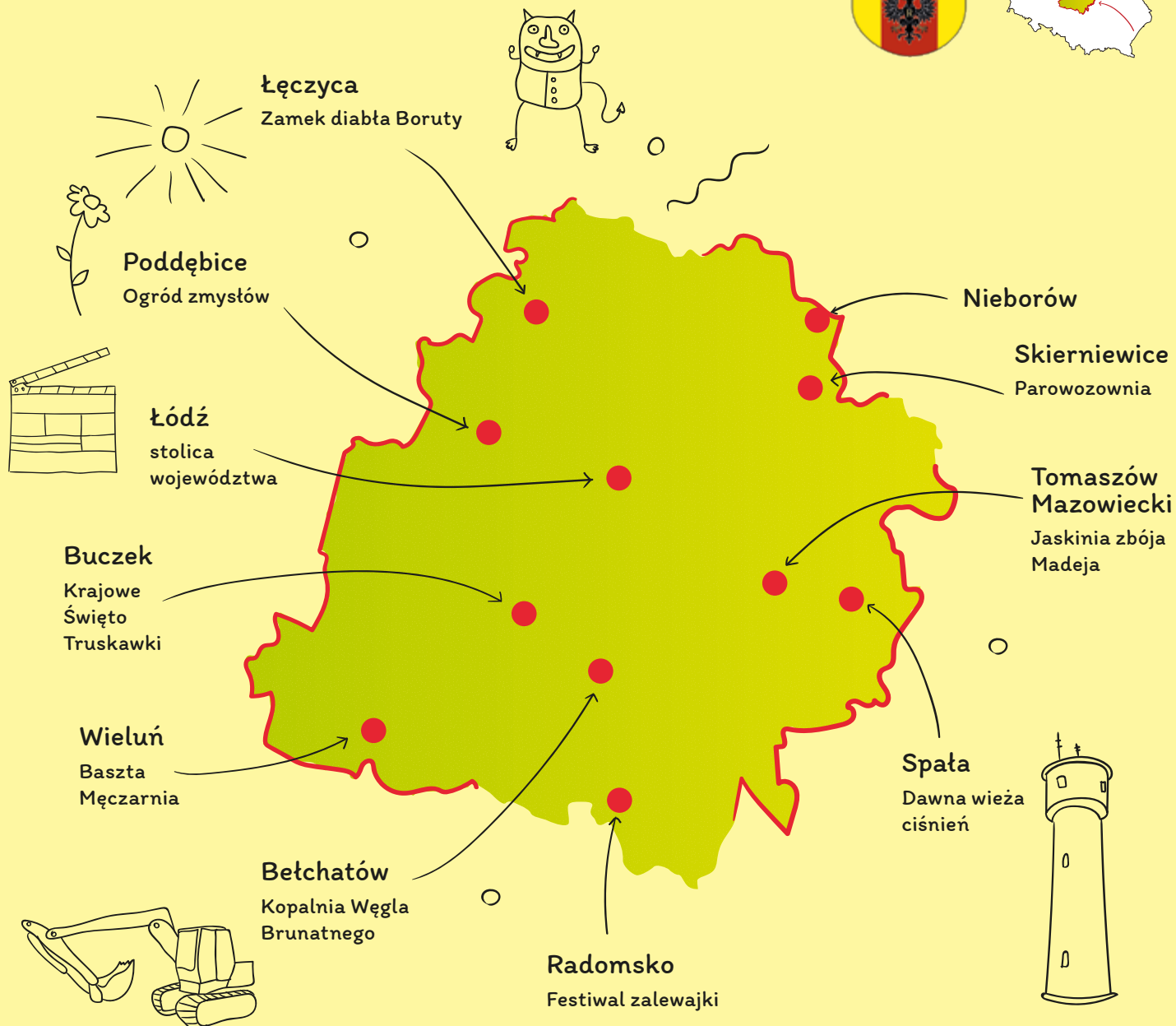
O wielkomejskim zgiełku najlepiej zapomnisz na wsi. W Sierpcu znajduje się ogromny skansen wsi mazowieckiej z przełomu XIX i XX wieku: z drewnianymi chatami krytymi strzechą, karczmą i kuźnią. We wnętrzach są też meble, obrazy, narzędzia – wszystko jak za dawnych lat. Koniecznie trzeba przyjechać tu latem, kiedy w skansenie organizowane są spotkania z folklorem. Wtedy pachnie tu świeżym chlebem, którego oczywiście można spróbować. Więcej na www.mwmskansen.pl

W poszukiwaniu ludowych tradycji na Mazowszu trzeba także wybrać się w jego północno-wschodnie rejony, czyli na Kurpie. To urokliwe tereny obejmujące Puszcze Białą i Zieloną, stąd też w tradycji ludowej Kurpiów tyle elementów roślinnych – drzew i kwiatów. O tym regionie głośno jest zawsze w okresie wielkanocnym, bo właśnie tu powstają największe i najpiękniejsze palmy.

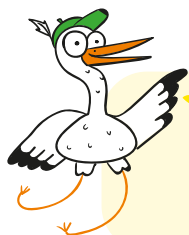

Województwo łódzkie

Hollyódź wita

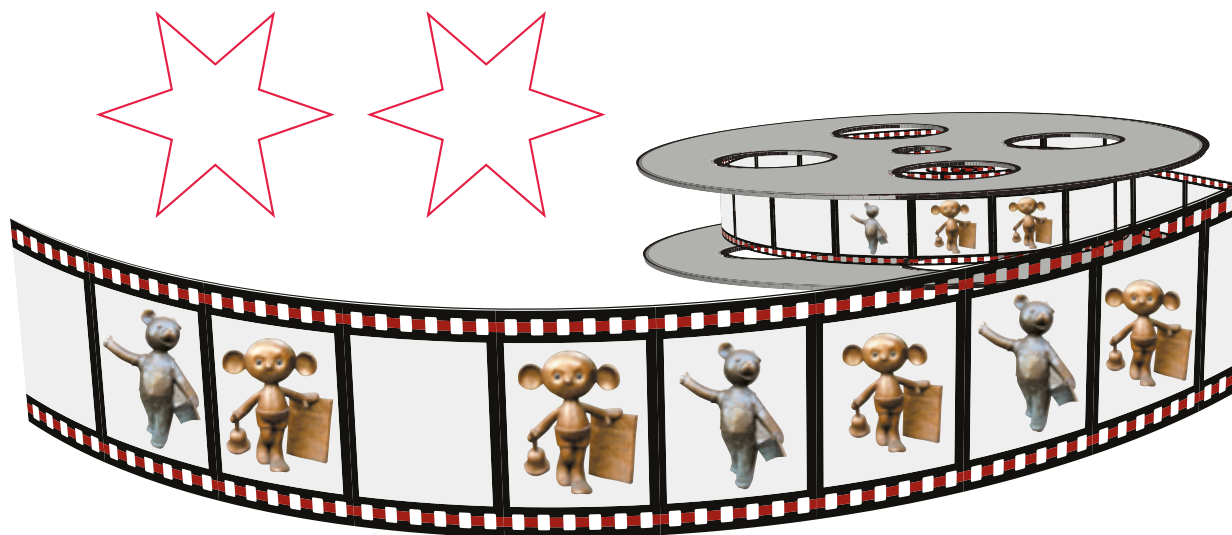
To tu mieści się słynna Łódzka Szkoła Filmowa oraz Studio Se-Ma-For, w którym powstało wiele filmów animowanych. Wybierz się na spacer bajkowym szlakiem i odszukaj pomniki słynnych postaci z bajek. Spotkasz tu na pewno: Misia Uszatka, Plastusia, Wróbelka Ćwirka, Bonifacego i Filemona. Więcej na www.se-ma-for.com

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

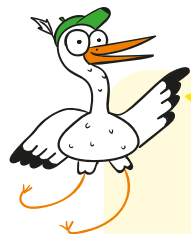
Miś Uszatek znany jest nie tylko w Polsce. Jego wizerunek zdobi monetę o nominale 1 dolara na Wyspie Niue na Pacyfiku.

- Policz, ile postaci Misia Uszatka i Plastusia zachowano na taśmie filmowej. Wyniki wpisz w gwiazdki.

Kolorowa i roztańczona

Łódź była kiedyś stolicą przemysłu włókienniczego. Kiedy zamknięto fabryki, w których produkowano tkaniny i ubrania, miasto się zmieniło. Obecnie w Łodzi jest wiele interesujących muzeów, galerii i parków. Koniecznie zobacz ulicę Piotrkowską i odwiedź Eksperymentarium! Czeką cię tu wspaniała zabawa. Odkryjesz tajemnice fizyki, pokonasz kosmiczny tunel i labirynt laserów. Więcej na www.experymentarium.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Główna ulica Łodzi, Piotrkowska, to jedna z najdłuższych ulic w Europie – ma ponad 4 kilometry długości. Wybierz się na spacer tą ulicą i zrób sobie selfie z Julianem Tuwimem, autorem *Lokomotywy*!

- Czy wiesz, że Łódź ma własną Stajnię Jednorożców? Na razie to tylko dworzec tramwajowy, ale podobno wkrótce ma tu stanąć pomnik jednorożców. Pokoloruj jednorożca najładniej, jak potrafisz.

Nie taki diabeł straszny

Zamek w Łęczycy słynie z obecności nietypowego lokatora. Podobno po zmroku można w nim spotkać najstłynniejszego polskiego czarta – diabła Borutę. Niektórzy twierdzą, że przybiera postać wysokiego szlachcica z długimi wąsami, ubranego w kontusz i czapkę, które zasłaniają mu ogon i rogi. Inni zaś widzą Borutę jako sowę lub wilka. Więcej na www.muzeumleczyca.pl

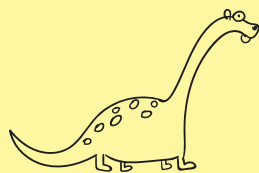
- Odszukaj pary identycznych czartów. Otocz kółkiem tego, który został sam.

Na koniec wycieczki jeszcze coś dla prawdziwych odkrywców – kopalnia węgla brunatnego i elektrownia w Bełchatowie. Czekają tam na Ciebie Muzeum Gigantów Mocy, w którym dowiesz się, jak wydobywa się węgiel brunatny i wytwarza energię. A w pobliżu Żłobnicy możesz wspiąć się na wieżę widokową i oglądać pracę ogromnych koparek i innych maszyn na terenie Bełchatowa. Więcej na www.kwbbelchatow.pgegiek.pl

Województwo wielkopolskie

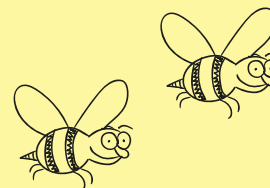
Piła
Podwodny
Park
Jurajski

Poznań
Stolica
województwa

Pobiedziska
Skansen
Miniatur Szlaku
Piastowskiego

Swarzędz
Muzeum
Pszczelarstwa

Kórnik
Zamek,
w którym
straszy

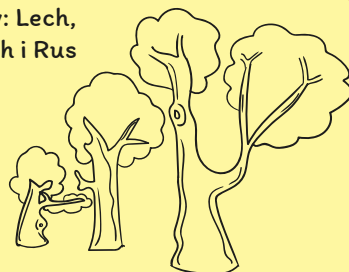
Puszczykowo
Muzeum Arkadego
Fiedlera

Konin
Park makiet
MIKROSKALA

Wolsztyn
Parowozownia

Kalisz
Prawdopodobnie
najstarsze miasto
w Polsce

Rogalin
Dęby: Lech,
Czech i Rus

Antonin
Pałac Radziwiłłów

Miasto warte POZNANIA

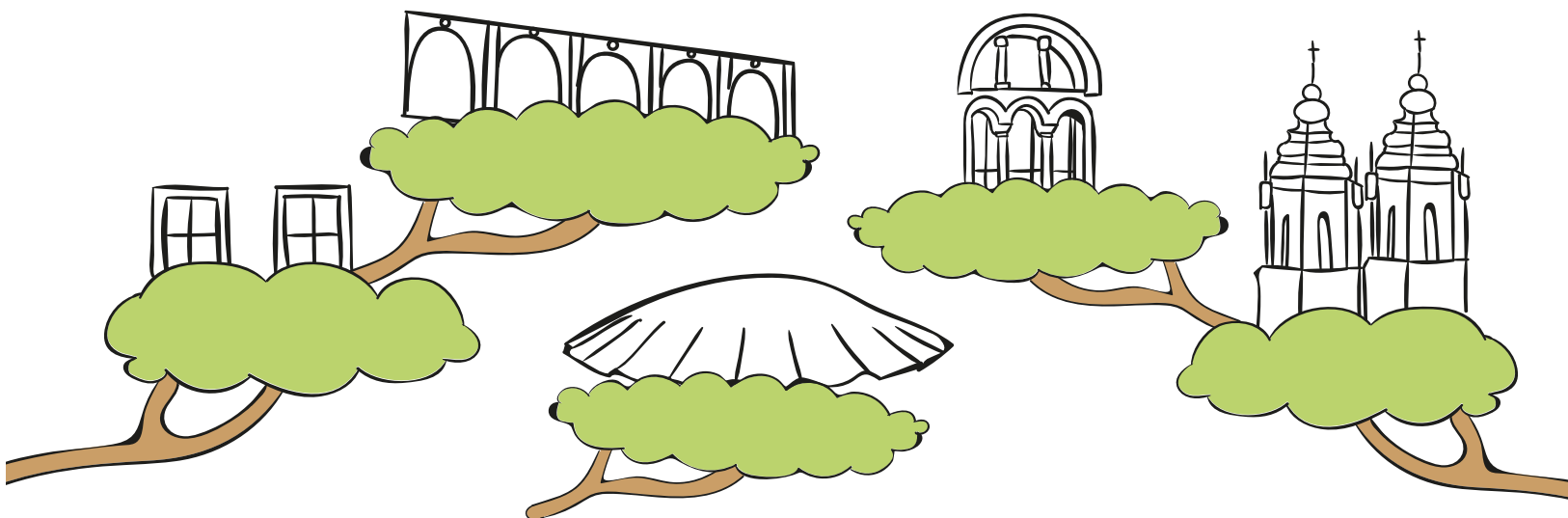
- Jaka rzeka przepływa przez Poznań? Podповідź znajdziesz w tytule tego rozdziału.

a) WISŁA

b) ODRA

c) WARTA

- Czy rozpoznasz, jakie znane poznańskie budowle schowały się wśród drzew? Połącz rysunki z odpowiednimi zdjęciami.

Katedra na Ostrowie
Tumskim

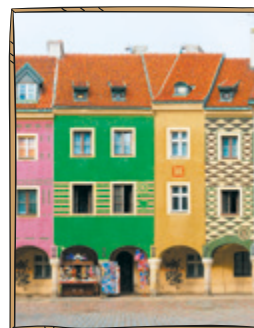
Ratusz

Zamek

Arena

Domki Budnicze
na Starym Rynku

Kraków ma swój hejnał. Warszawa – syrenkę. A Poznań? Poznań ma koziołki, rzecz jasna!

Legenda o poznańskich koziołkach

Wydarzyło się to dawno, dawno temu. W Poznaniu szykowano się do wielkiej uczty. Z najdalszych krańców Wielkopolski ściągali goście, żeby świętować odsłonięcie odbudowanej po pożarze wieży ratusza, z zegarem wykonanym przez mistrza Bartłomieja z Gubina. Kucharz, który przygotowywał wspaniałą wieczerzę, chciał choć przez moment rzucić okiem na nowe чудо. Gdy stanął przed ratuszem, dech mu zaparło z wrażenia. Nie mógł oczu oderwać, stał tak i stał, patrzył i patrzył. Gdy wrócił do kuchni, okazało się, że pieczeń spadła z ognia i spaliła się. Nie było głównego dania. Co tu robić? Kucharz wybiegł na pobliską łąkę nad Wartą i schwytał dwa brykające tam koziołki. Zamierzał prędko je upiec i podać znamienitym gościom. Koziołki były jednak sprytne i żwawe. Tak się wierciły, że wyrwały się nieszczęsnemu kuchcie i uciekły prosto na ratuszową wieżę. Chciały się schować w okienku przy szczycie, ale okienko się otworzyło. Koziołki spojrzały w dół na ludzi, przestraszone zameczały, a potem zaczęły się zawzięcie trykać. Gościom tak spodobał się ten widok,

że klaskali i wiwatowali. Myśleli, że to pokaz przygotowany specjalnie dla nich. Burmistrz darował sprytnym zwierzakom życie i postanowił upamiętnić to wydarzenie, umieszczając figurki trykających się koziołków na wieży ratusza. Odtąd każdego dnia koziołki poznańskie trykają się tu 12 razy w samo południe.

Blubry starego Marycha

Stary Marych to legendarna postać i symbol gwary poznańskiej. Jego pomnik możesz obejrzeć przy ulicy Półwiejskiej.

- Zostań ekspertem poznańskiej gwary. Połącz liniami wyrazy z dwóch kolumn tak, by zgadzały się ich znaczenia. Pomogą ci wielkopolskie zdania.

KEJTER	PIENIĄDZE
BIMBA	PIES
SKŁAD	SKLEP
BEJMY	TRAMWAJ
PYRY	ZIEMNIAKI

Nie mogę iść do składu po pyry, bo nie mam bejmów.
Pojadę jutro bimbą na Jeżycki Rynek. Uwaga! Zły kejter!

REGIONALNE PRZYSMAKI

Spróbuj słynnych świętomarcińskich rogalí z nadzieniem z białego maku wypiekanych 11 listopada w Poznaniu z okazji Dnia Świętego Marcina. Gdy będziesz na Starym Rynku, wstąp do Rogalowego Muzeum Poznania. Z okien tego muzeum rozciąga się najpiękniejszy widok na poznański ratusz. Więcej na www.rogalowemuzeum.pl

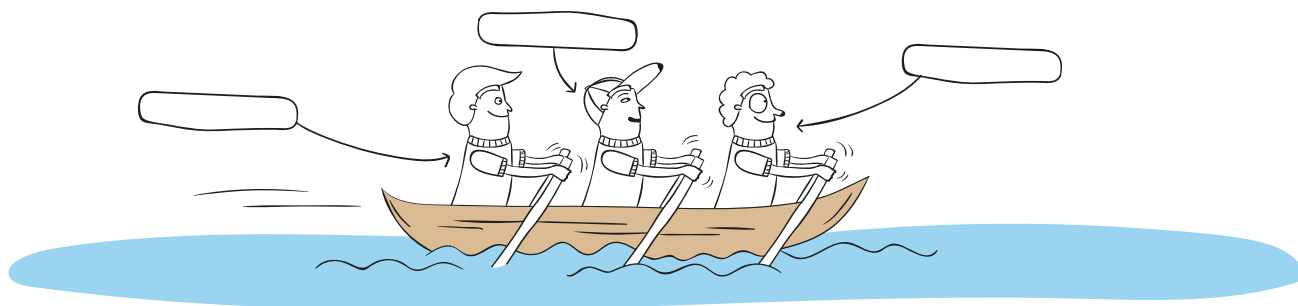

Na Malte

Z Poznania na Malte? Przecież Malta to wyspa na Morzu Śródziemnym oddalona od Poznania o 2700 km! To prawda. Ale Malta to również część Poznania z fragmentem linii brzegowej Jeziora Maltańskiego i parkiem rekreacyjnym. Jeśli uda ci się odwiedzić Malte w trakcie regat, emocje gwarantowane. Więcej na www.malta.poznan.pl

- Oto zawody wioślarskie. Pokoloruj obrazek zgodnie z instrukcją i wpisz imiona chłopców.

Bartek ma na sobie czerwoną koszulkę. Antek ma najlepszy widok na jezioro. Chłopiec w czapce ma na imię Marcel. Chłopiec z zielonej koszulki widzi przed sobą pomarańczową koszulkę.

Odwiedź poznańskie Laboratorium Wyobraźni. Dowiesz się, jak rodzi się gwiazda, dlaczego czarna dziura jest wciąż głodna i nauczysz się rozpoznawać najstynniejsze gwiazdozbiory. Więcej na www.wyobraznia.ppnt.poznan.pl

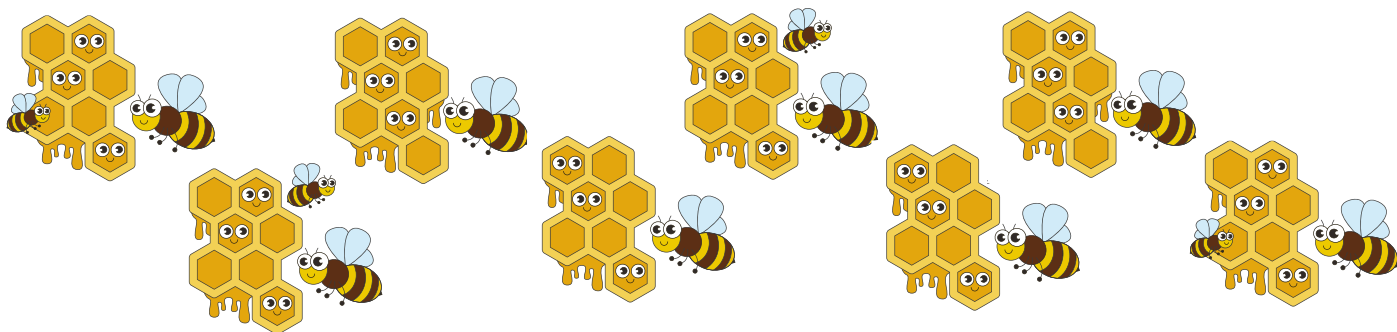

Swarzędz – pszczeli skansen

Ule o ludzkiej postaci to tylko niektóre eksponaty tego żywego muzeum. Jest ich tu w sumie niemal 300. Na terenie skansenu rośnie peretkowiec japoński – bardzo rzadkie w Polsce drzewo. Niezwykle miododajne! Ty też możesz posadzić w ogródku lub na balkonie przyjazne pszczołom rośliny: szatwie, mniszek lekarski, chabry i róże. Pamiętaj! Pszczoły to bardzo wrażliwe i pożyteczne owady. Trzeba je chronić!

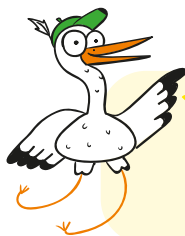

● Połącz w pary jednakowe obrazki.

Na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego leży miejscowość Puszczykowo. Gdy zboczysz trochę ze szlaku, możesz odwiedzić niezwykle muzeum – Pracownię Literacką Arkadego Fiedlera.

Skrzyptocz, pirania, ząb słonia, afrykańskie maski, jadowite pająki, krokodyl... To wszystko można podziwiać w gablotach w willi, w której mieszkał kiedyś Arkady Fiedler. A wokół domu – w Ogrodzie Tolerancji – czeka chyba jeszcze więcej atrakcji. Kopie rozmaitych monumentów przeniosą nas w najdalsze zakątki świata. Więcej na www.fiedler.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Arkady Fiedler był znanym podróżnikiem i pisarzem. Na jego cześć każdego roku przyznaje się nagrodę dla najlepszej książki podróżniczej roku.

Gniezno

Gniezno to pierwsza stolica Polski. Początki tego grodu opisuje legenda o Lechu, Czechu i Rusie. Najwspanialszym zabytkiem Gniezna jest katedra – zatrzymaj się przy niej, aby zobaczyć Drzwi Gnieźnieńskie i poznać uwiecznione na nich sceny z życia pewnego świętego, jednego z patronów Polski.

- Rozwiąż rebus, a poznasz imię świętego, którego życie przedstawiono na drzwiach katedry.

DRZE

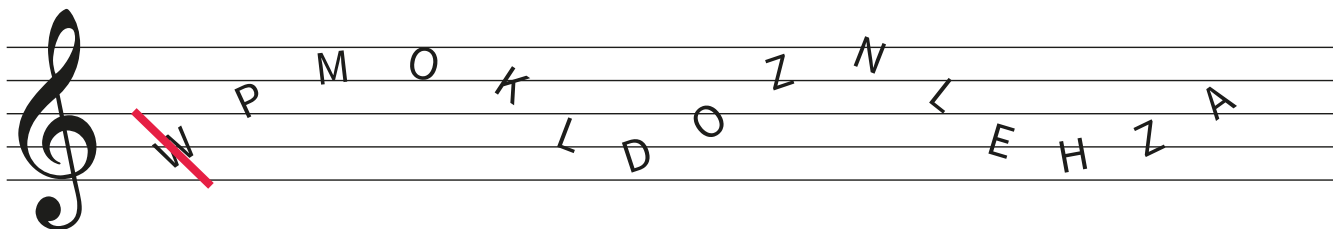
DZIE = J

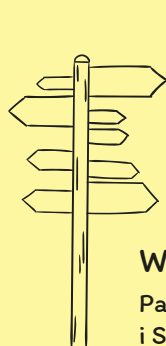
M

Pałac Radziwiłłów w Antoninie był niegdyś świadkiem wspaniałych przyjęć. Jednym z ich gości był Fryderyk Chopin. Do dziś w pałacu odbywają się jesienią koncerty muzyki tego największego polskiego kompozytora.

- Przekreśl co drugą literę, a dowiesz się, jaki utwór Chopina powstał w Antoninie. Pierwsza litera została już skreślona.

Województwo lubuskie

Witnica

Park Drogowskazów
i Słupów Miłowych

Nowiny Wielkie

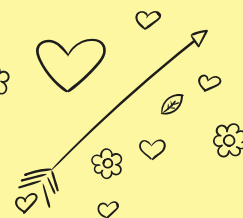
Park Dinozaurów

Gorzów Wielkopolski

Jedna ze stolic
województwa - siedziba
wojewody

Lubniewice

Park Miłości

Międzyrzecz

Międzyrzecki Rejon
Umocniony

Łagów

Amfiteatr

Chyrzyno

Święto Krowy

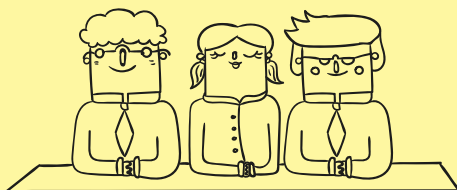

Zielona Góra

Jedna ze stolic
województwa -
siedziba samorządu

Ochla

Muzeum
Etnograficzne
i skansen

Sezon na przyr(g)odę?

Tutaj niejedno cię zaskoczy. Po pierwsze to województwo ma... dwie stolice: Gorzów Wielkopolski, który wcale nie leży w Wielkopolsce, oraz Zieloną Górę, która... nie leży w górach. Pierwsza jest siedzibą wojewody, druga – samorządu. Ale... zaraz... lubuskie nie jest przecież wyjątkiem. Czy znasz inne województwo, które ma również dwie stolice?

Lubuskie nie jest regionem typowo turystycznym, więc nawet w sezonie nie ma tu tłumów. Ale wystarczy spędzić tu kilka dni, aby przekonać się, że to istny wakacyjny raj! Jeśli lubisz wodę i lasy, to krystaliczne lubuskie jeziora otulone pachnącymi lasami będą dla ciebie idealnym miejscem na letni wypoczynek. Jeśli lubisz zbierać grzyby – koniecznie odwiedź ten region jesienią.

- **Policz, ile grzybów znajduje się w każdym zbiorze, a wyniki wpisz w okienka. Które z tych grzybów są trujące i nie wolno ich zbierać?**

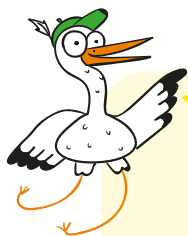
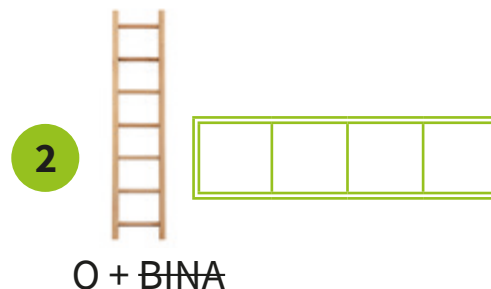
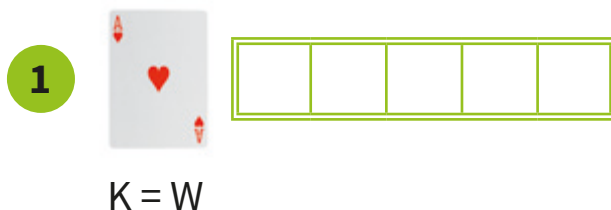

Jesień to też czas winobrania. Czy wiesz, czym prasuje się winogrona? Raczej nie żelazkiem. Potrzebne są do tego specjalne prasy winiarskie. Żeby zobaczyć, jak działają i jak robi się z nich soki oraz wina, odwiedź Muzeum Etnograficzne w Ochli. Wieża winiarska to chyba najbardziej interesujący budynek tego parku. Wygląda jak z bajki, prawda? Więcej na www.wp.muzeumochla.pl

Z prądem rzeki

Teren lubuskiego przecinają dwie duże polskie rzeki – jedna z nich wpada do drugiej, a na koniec obie razem do Morza Bałtyckiego. Czy wiesz, jakie to rzeki?

- Rozwiąż dwa minirebusy, a poznasz ich nazwy.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Park Narodowy Ujście Warty to najmłodszy z naszych parków narodowych. Jego symbolem jest gęś zbożowa. Więcej na www.pnujsciewarty.gov.pl. Centrum parku znajduje się w Chyrzynie, gdzie co roku organizowane jest Święto Krowy, a jego głównym punktem są wybory krowiej piękności.

- Znajdź sześć różnic między obrazkami. Następnie dorysuj koronę krowiej miss.

Miasto dziwnych obiektów

Gorzów Wielkopolski jest pełen dziwnych i ciekawych obiektów. Oto kilka z nich:

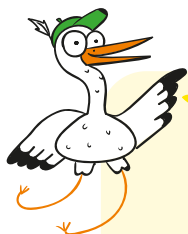

- Spróbuj dopasować opisy do zdjęć.

Wieża widokowa „Pająk” – miała być dumą miasta, ale jej dziwna konstrukcja stała się przyczyną żartów.

Kapsuła Czasu – bunkier, w którym zamknięto różne przedmioty. Kapsuła ma zostać otwarta dopiero w 2107 roku, kiedy to Gorzów będzie obchodził swoje 850-lecie.

Pomnik Pawła Zacharka, który przewoził ludzi przez Wartę w czasach, gdy nie było tu mostu.

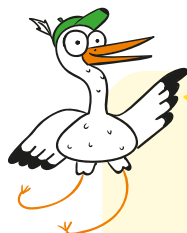

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Zielona Góra – to prawdziwie zielone miasto. Połowa jego obszaru jest porośnięta lasem! Nic dziwnego, że miejsce to upodobały sobie sroki. Jest ich tu najwięcej w Europie!

Rezerwat nietoperzy

W województwie lubuskim nie brakuje też tajemniczych miejsc. Pomiędzy Gorzowem a Zieloną Górą ciągnie się Międzyrzecki Rejon Umocniony. To kompleks, który obejmuje ponad sto bunkrów, w tym 21 połączonych siecią podziemnych tuneli. Więcej na www.bunkry.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Podziemna Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego są największym w Europie Środkowej zimowiskiem nietoperzy. Co roku zimuje tam ponad 30 tysięcy nietoperzy należących do 12 gatunków.

- Oto nazwy nielicznych nietoperzy występujących w Polsce. Wpisz je poprawnie do krzyżówki, a w różowej kolumnie odczytasz nazwę rezerwatu nietoperzy w Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym.

PODKOWIEC

KARLIK

BOROWIEC

GACEK

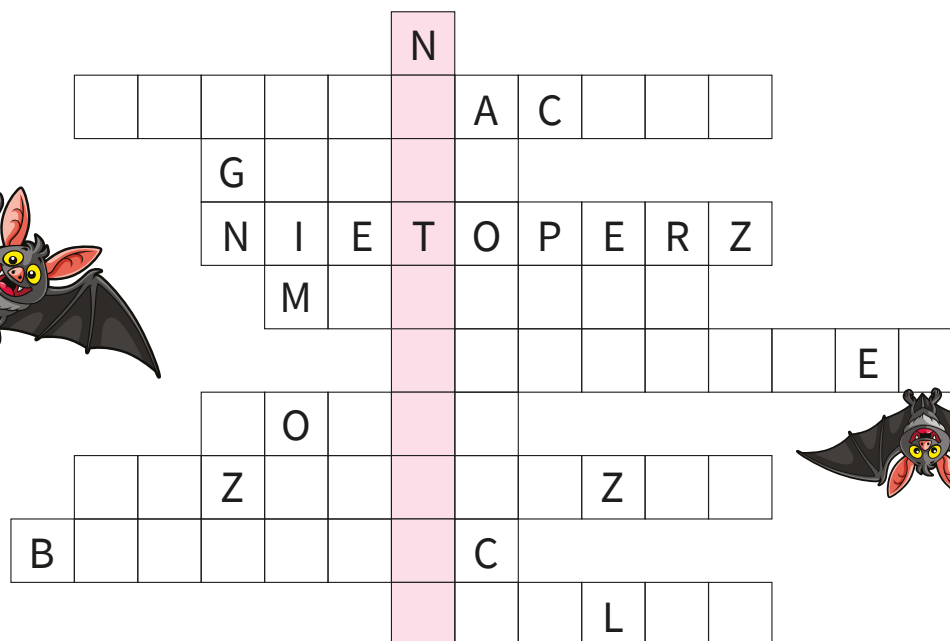
BOROWIACZEK

NOCEK

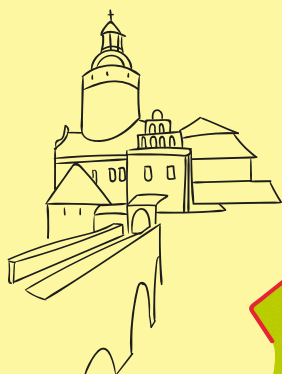
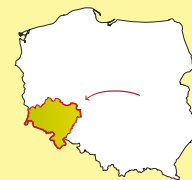
MOPEK

MROCZEK

PRZYMROCZEK

Województwo dolnośląskie

Sucha

Zamek Czocha

Głogów

Głogowski Festiwal Szopek
Bożonarodzeniowych

Lubin

Baszta
głogowska

Wrocław

Stolica
województwa

Bolesławiec

Zakłady
ceramiczne

Jelenia Góra

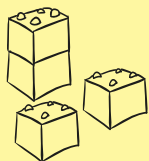
Zamek Chojnik

Wałbrzych

Zamek Książ

Karpacz

Muzeum Techniki
i Budowli
z Klocków Lego

Kowary

Park Miniatur Zabytków
Dolnego Śląska

Ząbkowice Śląskie

Laboratorium
Frankensteina

Złoty Stok

Kopalnia złota

Kudowa Zdrój

Muzeum Żaby

Duszniki Zdrój

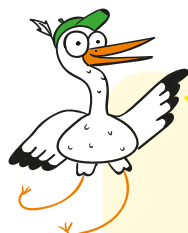
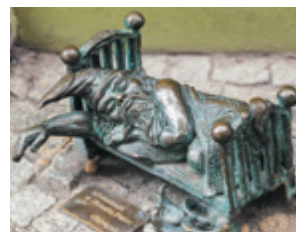
Muzeum Papiernictwa

Miasto krasnali

Wrocław to najważniejsze miasto Dolnego Śląska. Na jego zwiedzanie należy przeznaczyć kilka dni, bo atrakcji jest tu bez liku! Zaczynj od spaceru po wrocławskim rynku i jego okolicach. Czeka na ciebie wspaniały gotycki ratusz i zabytkowe kamieniczki, a także najstarsza część miasta – Ostrów Tumski. We wrześniu odbywa się tu festiwal z paradą krasnali, ale te zabawne skrzaty możesz spotkać we Wrocławiu przez cały rok. Skrywają się w zaułkach ulic i za rogami kamienic. Koniecznie wybierz się na ich poszukiwanie i zaznacz na mapie miasta wszystkie miejsca, w których odnajdziesz krasnale. Jest ich ponad 300 i ciągle przybywa.

- Na podstawie zdjęć odgadnij zainteresowania krasnali.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Nie możesz pominąć rotundy, w której wnętrzu znajduje się wspaniałe dzieło: Panorama Racławicka. Ogromny obraz, który ma aż 15 metrów wysokości i 114 długości zrobi na tobie wrażenie. Wyobraź sobie, że malarze – Jan Styka, Wojciech Kossak i Włodzimierz Tetmajer – malowali go przez dziewięć miesięcy. Więcej na www.panoramaraclawicka.pl

W krainie Lego i żaby

Muzeum Techniki i Budowli z Klocków Lego w Karpaczu to gratka nie tylko dla małych turystów. Są tu aż dwa piętra wypełnione interaktywnymi budowlami oraz makietami, które można wprawiać w ruch za pomocą przycisków i joysticków. Zabawa gwarantowana! Więcej na www.muzeumklockow.pl

- „Lego” to skrót od zwrotu „Leg godt” (co oznacza: baw się dobrze). Popatrz na rysunki i skreśl sylabę, która nie jest ostatnią sylabą w ich nazwach. Pozostałe sylaby utworzą nazwę kraju, z którego pochodzi wynalazca najstynniejszych klocków.

BRO-DA

+

DY-NIA

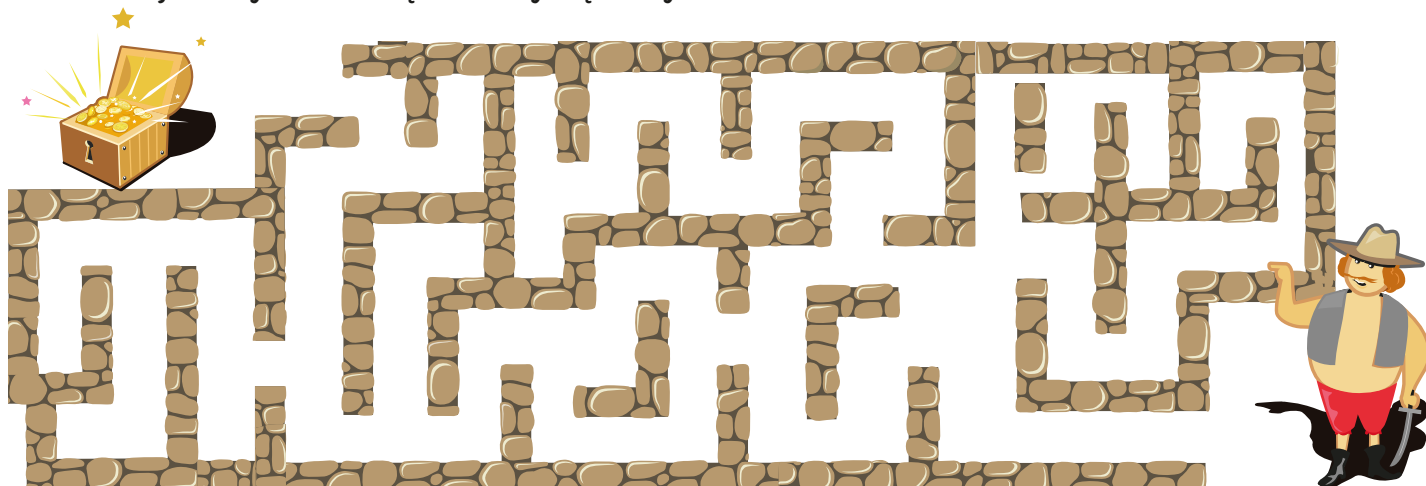
Z Karpacza pojedź do Muzeum Żaby w Kudowie-Zdroju. Zgromadzono tu ponad 3 tysiące eksponatów z wizerunkiem płaza, który upodobał sobie te miejsce. W okolicy Kudowy-Zdroju żyje wiele gatunków żab.

Zostań poszukiwaczem złota

Jeśli chcesz zostać poszukiwaczem złota, wybierz się na wycieczkę do kopalni w Złotym Stoku. Zwiedzisz podziemne korytarze, zobaczysz proces odlewania pamiątkowych sztabek złota oraz bicia monet. Czy wiesz, że złoto w tych okolicach wydobywano już dwa tysiące lat temu?

- Pokonaj labirynt i zdobądź skrzynię złotych monet.

A jeśli niestraszne ci spotkanie z Duchem Gór, jedź w Góry Stołowe i pospaceruj wśród Błędnych Skał. To niezwykle skalny labirynt, niepodobny do żadnego innego miejsca w Polsce. Skałki mają swoje nazwy, np. Wielbłąd, Lwia Łapa czy Dwunożny Grzyb. Można zobaczyć tu skały ze szczeliną i naturalnymi oknami.

Tajemniczy zamek

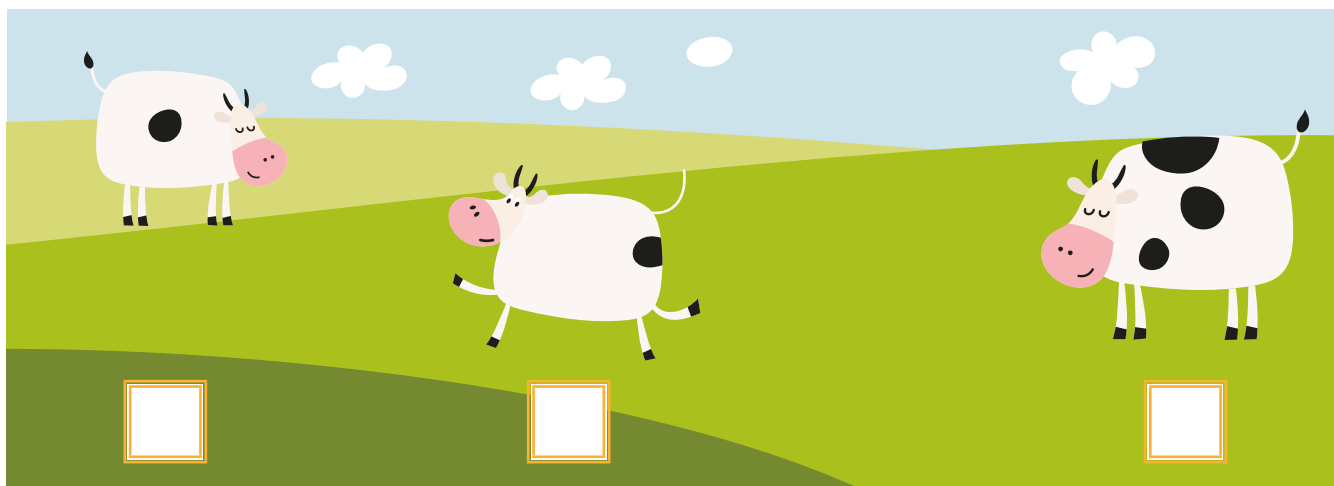
Wycieczka po województwie dolnośląskim to prawdziwa gratka dla wielbicieli zamków. Najbardziej znanym i jednym z najwspanialszych w Polsce jest zamek Książ w Wałbrzychu. Jego historia skrywa niejedną tajemnicę. W czasie II wojny światowej był zajęty przez hitlerowców, którzy stworzyli pod nim sieć tuneli. Więcej na www.ksiaz.walbrzych.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

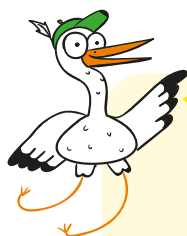
Budniki – nieistniejąca obecnie osada, dziś część Karpacza. Przez prawie całą zimę nie docierają tu promienie słońca. To nietypowe zjawisko wynika z położenia na północnym stoku Karkonoszy. Słońce w zimie położone jest bliżej linii horyzontu, więc nie wychyla się ponad grzbiety gór. Więcej na www.budniki.pl

- Policz łaty na każdej krowie i wpisz odpowiednią cyfrę pod każdą z nich. Cyfry napisane jedna po drugiej pokażą ci liczbę dni bez promieni słońca w Budnikach.

Poczuj się jak Guliwer

Taką możliwość daje ci wizyta w Parku Miniatur w Kowarach (www.park-miniatur.com). Jednego dnia, nie pokonując wielu kilometrów, można obejrzeć większość zabytków Dolnego Śląska. Są wśród nich zamki i pałace, wrocławski ratusz, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju i wiele innych. Miniatury z wielką dokładnością oddają wygląd oryginalnych budowli. Wykonanie miniatury zamku Książ trwało ponad 2 lata!

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

W dolnośląskiej miejscowości Ostrzyca Proboszczowicka możesz zobaczyć najwyższe i najbardziej malownicze wzniesienie wulkaniczne w naszym kraju. Na szczyt wzniesienia, które ma 501 metrów wysokości, prowadzą kamienne schody.

- W Polsce jest więcej wzgórz o charakterystycznym wulkanicznym stożku. Na Dolnym Śląsku jest ich najwięcej w Górach Kaczawskich. Oto zaszyfrowana nazwa tego regionu. Przyłóż do niej od góry lusterko i odczytaj.

WZGÓRZA WULKANICZNE

Województwo opolskie

Opole

Stolica
województwa

Bierkowice

Skansen
Muzeum Wsi
Opolskiej

Brzeg

Muzeum Piastów
Śląskich

Małujowice

Obrazkowa Biblia
na ścianach kościoła

Nysa

Moszna

Pałac prawie
jak z Disneya

Gogolin

Poszta Karolinka
do Gogolina

Maciejów

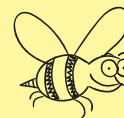
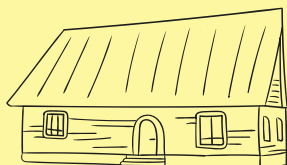
Pasieka
zarodowa

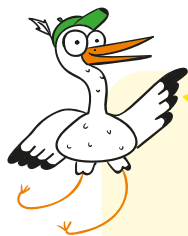
Ozimek

Najstarszy metalowy
most wiszący
w Europie

Krasiejów

Park Nauki
i Rozrywki

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

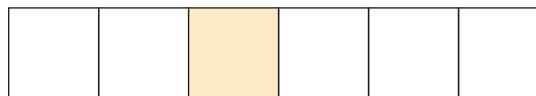
W Maciejowie koło Kluczborka znajduje się pasieka zarodowa, w której specjaliści zajmują się hodowlą pszczelich matek. Możesz tu również zwiedzić muzeum pszczelarstwa i obejrzeć wystawę uli w różnych kształtach. Więcej na www.pasieka.maciejow.eu

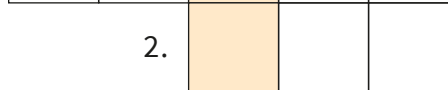
- Rozwiąż krzyżówkę związaną z życiem naszych drogich przyjaciółek – pszczół.

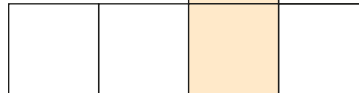
1.

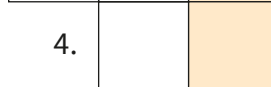
2.

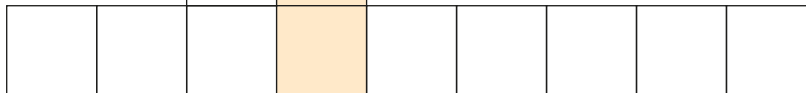
3.

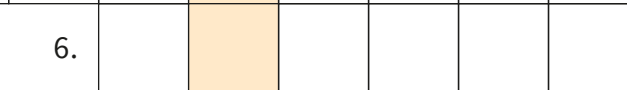
4.

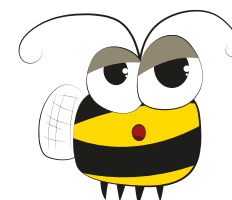
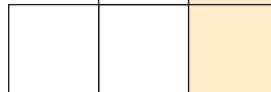
5.

6.

7.

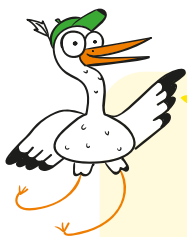
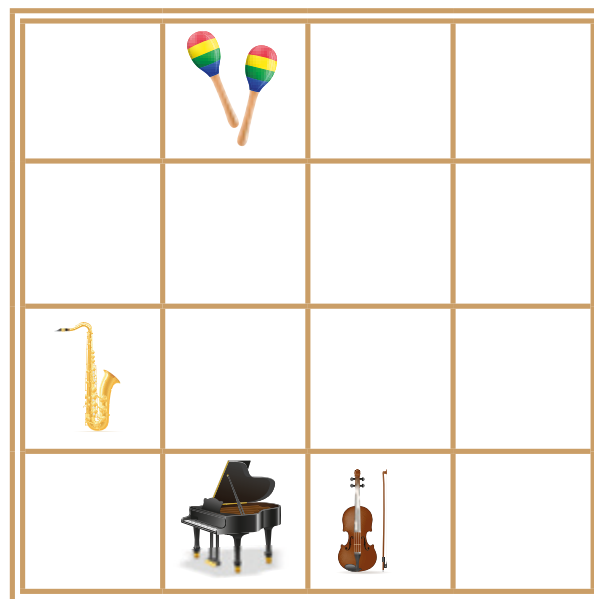
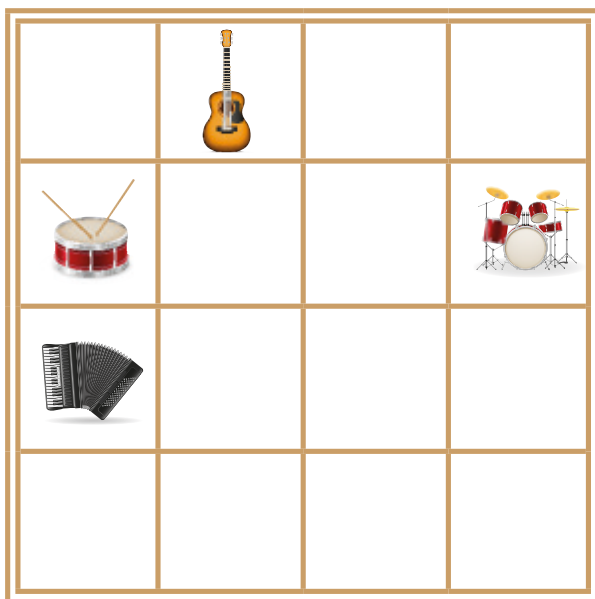
1. Zbierają go pszczoły i zanoszą do ula
2. Ogromna rodzina pszczół żyjąca razem
3. Smakołyk wytwarzany przez pszczoły
4. Pszczeli dom

5. Ciężko pracuje w ulu
6. To na nich pszczoły szukają nektaru
7. Owad bardzo podobny do pszczoły

Opolska Aleja Gwiazd

W Opolu od 1963 roku odbywa się Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki. Odwiedź koniecznie Muzeum Polskiej Piosenki. Posłuchaj największych przebojów, a w specjalnej budce nagraj własny przebój! Więcej na www.festiwalopole.com i www.muzeumpiosenki.pl

- Dorysuj w muzycznych sudoku brakujące obrazki tak, by w pionie i poziomie każdy z nich wystąpił tylko raz.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

W Krasiejowie działała kiedyś duża wytwórnia cegieł. Pewnego dnia w starych wyrobiskach odkryto cenne wykopaliska. Wówczas na terenie tym założono park jurajski dla dzieci. Dziś możesz tam oglądać ok. 200 modeli dinozaurów z epoki mezozoicznej. Jest to jeden z największych parków dinozaurów w Europie. Więcej na www.juraparkkrasiejow.pl

Pałac jak z bajki

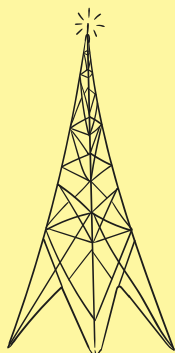
Pałac w Mosznej ma aż 99 wieżyczek i 365 rozmaitych pomieszczeń. Wygląda jak z bajek Disneya! Więcej na www.moszna-zamek.pl

- Policz duszki ukryte w zamku.

Województwo śląskie

Gliwice

Najwyższa drewniana
wieża nadawcza
na świecie

Częstochowa
Muzeum Zapątek

Olsztyn

(wieś, nie stolica województwa
warmińsko-mazurskiego)
Ruchoma szopka

Katowice

Stolica województwa

Rudy

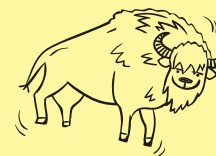
Zabytkowa Stacja
Kolejki
Wąskotorowej

Chorzów

Park Śląski i Legendia

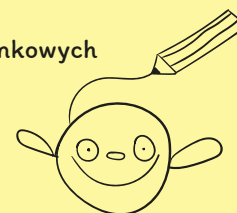
Pszczyna

Zagroda żubrów

Bielsko-Biała

Studio Filmów Rysunkowych

Ustroń

Kolej linowa
na Czantorii

Wisła

Rodzinne miasto
Adama Małysza

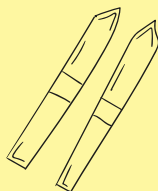

Szczyrk

Pierwsza w Polsce kolej
krzesetkowa

Koniaków

Stolica pięknych koronek

Stary jak nowy

Mówisz „Śląsk” – myślisz „węgiel”. Kiedy odkryto tu złoża tej skały, region zaczął się bogacić. Węgiel pędził wagonami do domów i fabryk w całej Polsce i za granicą.

Choć nadal możesz zobaczyć tu górnicze szyby, spotkać kopalnianą orkiestrę lub zwiedzić familoki, czyli ceglane domy górników – to jednak coraz częściej kopalnie i huty znikają z horyzontu regionu lub zmieniają się w muzea, galerie czy teatry...

- To logo województwa śląskiego. Czy potrafisz odgadnąć, co symbolizują poszczególne kolory? Połącz wyrazy w ramkach z odpowiednimi kolorami.

Śląskie.

Pozytywna energia

WĘGIEL

SŁOŃCE

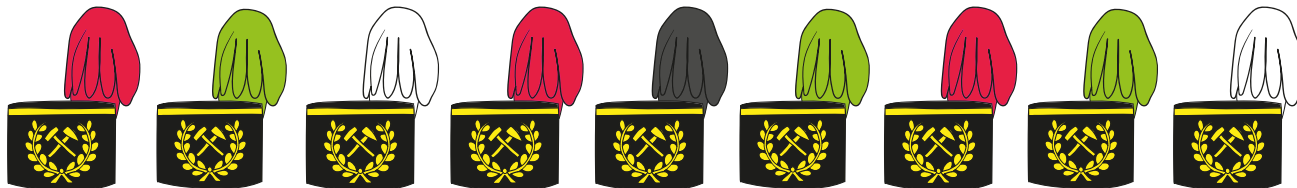
WODA

PRZYRODA

Oto czapka – element galowego munduru górniczego. Czy wiesz, że jej pióropusz może być biały, czarny, zielony albo czerwony w zależności od pełnionej funkcji?

- Policz, ile jest czapek z czerwonym pióropuszem, ile z białym, czarnym i zielonym, a wyniki wpisz w okienka.

Legenda o Skarbku

Achim miał zaledwie 15 lat, gdy został sierotą. Przyszedł do sztygara i poprosił, żeby go przyjął do pracy w kopalni. Ten spojrział na chudego chłopca i pokiwał przecząco głową.

– Nie dasz rady, synek.

Ale coś w oczach chłopca kazało mu zastanowić się chwilę.

– No, dobra, tydzień na próbę. Jak wytrzymasz, to dam ci pracę.

Achim chwycił za kilof i zabrał się do pracy. Już po chwili opadł z sił i chciał zrezygnować.

– Nie poddawaj się! – Achim usłyszał głos zza pleców. Odwrócił się i zobaczył pod ścianą starego górnika. – Źle trzymasz ten kilof. Pokażę ci. – I stary górnik ułożył dłonie Achima tak, że kilof łatwiej wchodził w ścianę węgla.

– Dziękuję – powiedział chłopiec. Ale gdy po chwili się odwrócił, mężczyzny już nie było.

Achim pracował dalej. Jednak po dwóch godzinach poczuł, że siły opuszczają go na dobre. Już miał podejść do sztygara i zrezygnować, gdy z głębi korytarza dobiegł znajomy głos:

– Dasz radę.

Stary górnik podał chłopcu kromkę chleba, a sam wziął jego kilof i zaczął pracować.

– Będę ci pomagał, dopóki nie przyzwyczaisz się do ciężkiej pracy pod ziemią. Musisz jednak dzielić się ze mną swoją zapłatą. I nie mów nikomu o naszej umowie.

Oczy chłopca rozbłyły nową nadzieją. Pierwszy tydzień w kopalni dobiegł końca. Sztygar był zadowolony z pracy Achima. Zapłacił mu i pogratulował wytrwałości. Chłopiec pobiegł poszukać starego górnika. Znalazł go w najdalszym korytarzu.

– Dziękuję ci za pomoc. Oto zapłata.

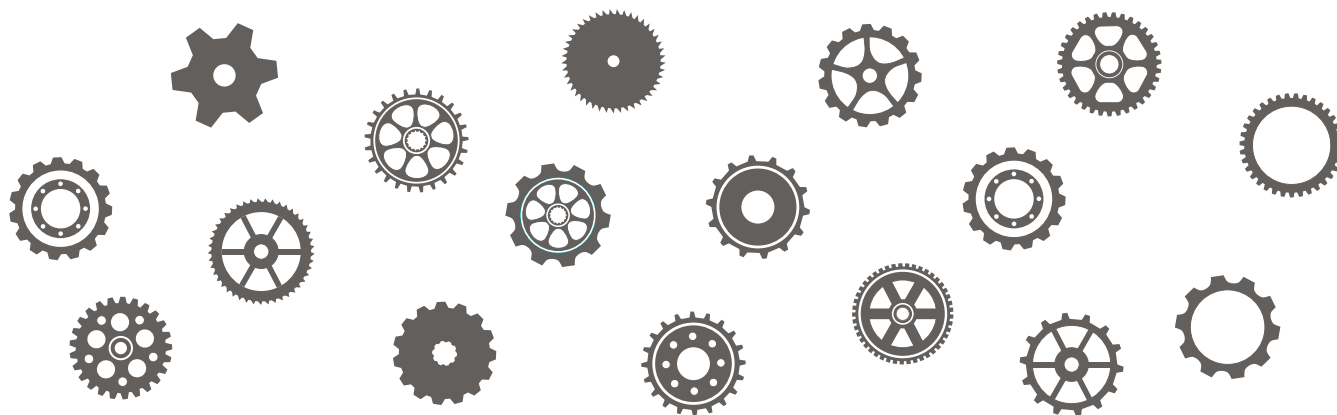
– Widzę, że jesteś nie tylko odważny i pracowity, ale też uczciwy. Stary górnik uśmiechnął się i w jednej chwili przybrał postać starca w płóciennym płaszczu z latarnią w dłoni. Był to sam Skarbek, dobry duch tej kopalni. – Nie chcę od ciebie zapłaty. Teraz już wiem, że sobie poradzisz. Potrzeba nam tutaj takich jak ty – powiedział i zniknął.

Trochę techniki

Czy potrafisz sobie wyobrazić, jak kiedyś wyglądała praca górnika? Jeśli ciekawi cię, jak dawniej żyli ludzie na Śląsku, jak działały maszyny i skomplikowane urządzenia w kopalniach i hutach, wybierz się na wycieczkę Szlakiem Zabytków Techniki. Niektóre eksponaty to unikaty na skalę światową! Więcej dowiesz się na www.zabytkitechniki.pl

- Przyjrzyj się kołom zębatym i znajdź dwa identyczne.

Nie tylko czarny skarb wydobywano na Śląsku. W Tarnowskich Górach znajduje się Zabytkowa Kopalnia Srebra. Więcej na www.kopalniasrebra.pl

W dawnej kopalni znajduje się podziemna trasa turystyczna, gdzie możesz przepłynąć się łódką!

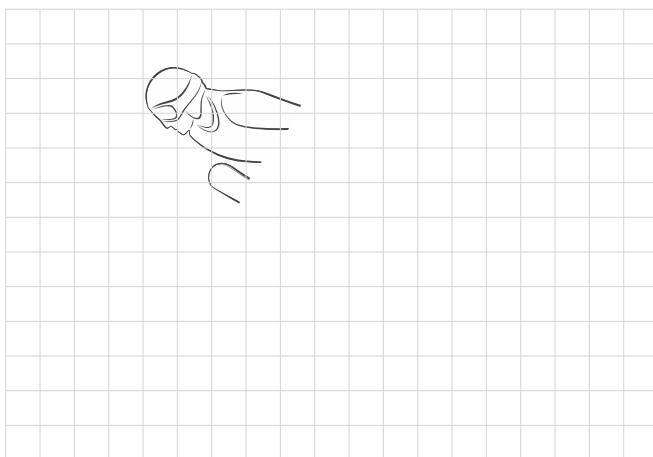
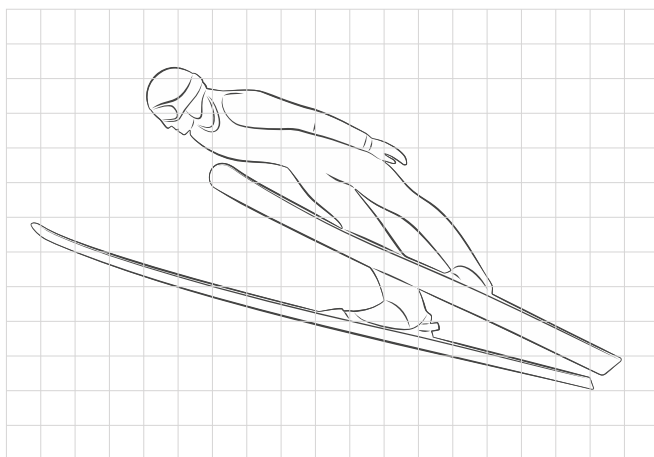
Zielony Śląsk

Wystarczy oddalić się o kilkadziesiąt kilometrów od serca regionu, żeby znaleźć przepiękne zielone krajobrazy. Beskid Śląski lub Beskid Żywiecki na południu i Wyżyna Krakowsko-Częstochowska na północy – to doskonałe miejsca na odpoczynek wśród przyrody.

Dla niektórych Wisła to królewska miejscowość. Dlaczego? To tu, ze zbocza Baraniej Góry, wypływają dwa źródła – Czarna Wisetka i Biała Wisetka – które łącząc się, dają początek Wiśle, królowej polskich rzek. Tutaj też urodził się król polskich skoczków – Adam Małysz.

- **Dokończ rysunek skoczka i pokoloruj go. Pamiętaj, aby pokolorować go w barwy narodowe.**

Miała baba...

Na pewno znasz niezwykle popularną śląską przyśpiewkę o babie, która miała koguta. Uzupełnij jej tekst. Obok znajdziesz rysunkowe odpowiedzi.

Miała baba koguta, koguta, koguta.

Wsadziła go do Hej!

O, mój miły kogucie, kogucie,

kogucie, kogucie, kogucie, kogucie.

Jakże ci tam w tym bucie, w tym bucie,

w tym bucie, w tym bucie jest?!

Miała baba barana, barana, barana.

Wsadziła go do Hej!

Miała baba indora, indora, indora.

Wsadziła go do Hej!

Miała baba osiołki, osiołki, osiołki

Wsadziła je na Hej!

Dla fanów pałacowych historii obowiązkowym punktem podczas wycieczki po Śląsku jest Pszczyna. Z rynku łatwo trafisz na zamek. Przejdź się po zabytkowych komnatach, ale uważaj, jeśli poczujesz lekkiego kuksańca. To na pewno duch pięknej księżniczki Daisy, dawnej właścicielki zamku. Zawsze lubiła żarty i psikusy. Więcej na www.zamek-pszczyna.pl

Województwo małopolskie

Kraków

Stolica
województwa

Zalipie

Najpiękniej przyozdobiona
wieś w Polsce

Susłoszowa

Zamek
Pieskowa
Skała

Wieliczka

Kopalnia soli

Tarnów

Biegun ciepła, czyli
najcieplejsze miejsce
w Polsce

Zator

Park
Ruchomych
Dinozaurów

**Rabka-
Zdrój**

Muzeum
Orderu
Uśmiechu

Nowy Sącz

Sądecki Park
Etnograficzny

Zakopane

Zimowa
stolica Polski

Szczawnica

Wąwóz Homole

Krynica-Zdrój

Muzeum Zabawek

Kraków

Kraków to jedno z najwspanialszych miast w Polsce. Znakiem rozpoznawczym Krakowa jest malowniczo położone wzgórze Wawel i jego dwa najważniejsze zabytki: Zamek Królewski i Katedra Wawelska. Katedra była miejscem koronacji większości królów Polski, a także pochówku – od Władysława Łokietka do Augusta II Mocnego. Jest w niej też pochowanych wielu innych zasłużonych Polaków, między innymi Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki czy Tadeusz Kościuszko.

Zamek Królewski na Wawelu – jedna z najważniejszych rezydencji w Polsce. Do dwupiętrowej budowli przylegają wspaniałe Ogrody Królewskie. Zamkowe wnętrza kryją liczne pomieszczenia – apartamenty królewskie, gabinety, skarbiec, zbrojownię, salę poselską i turniejową, i wiele innych. Zamek łączy się z katedrą poprzez dziedziniec Stefana Batorego.

Zamek jest obiektem muzealnym, dostępnym do zwiedzania. Więcej na www.wawel.krakow.pl

Nie taki smok groźny

Z Wawelem wiąże się legenda o Szewczyku Dratewce i smoku wawelskim.

Dawno, dawno temu... W grocie pod Wawelem rozpanoszył się smok, który zagrażał mieszkańcom miasta. Ział ogniem, straszył i śmiał się z rycerzy, którzy próbowali go przegonić. Król Krak choć był bardzo mądrym władcą, nie wiedział, jak poradzić sobie z bestią. Pewnego dnia do zasępionego władcy podszedł pewien młodzieniec i nieśmiało się odezwał:

– Mości królu, jestem Szewczyk Dratewka i chyba wiem, jak pozbyć się smoka – i opowiedział królowi, co wymyślił. Król spoważniał i oznajmił:

– Jeśli ci się to uda, niczego ci nie zabraknie do końca życia.

Szewczyk przystąpił do pracy. Wziął baranią skórę, napchał do środka siarki i zaszył na okrętkę. Kiedy smok się przebudził, pikantna przekąska czekała na niego przed grotą. Połknął barana jednym haustem, oblizał się i znieruchomiał. Siarka w żołądku zaczęła go tak palić, że co sił w nogach pomknął nad Wisłę i pił, pił, i pił. Aż... pękł!

Do grodu Kraka wrócił spokój i porządek, a Szewczyk Dratewka został bohaterem.

- Połącz kropki i pokoloruj smoka.

Jeden Kraków – cały świat

Kraków to nie tylko Wawel, czyli dawna siedziba królów Polski, i zabytki związane z historią. Kraków to miasto, w którym atrakcje czekają na każdego i to na każdym kroku.

Muzeum Lotnictwa Polskiego zaprasza fanów podniebnych atrakcji, którzy chcą poczuć się jak prawdziwi piloci (www.muzeumlotnictwa.pl). Spragnieni dawnych historii i legend mogą wybrać się na magiczny spacer kilka metrów pod... Rynkiem Głównym (www.podziemiarynku.com). Jeśli odwiedzisz Kraków tuż po święcie Bożego Ciała, będziesz miał szansę spotkać Lajkonika. Aby odkryć w sobie pasję naukowca i sprawdzić, co to jest kołyska Newtona, odwiedź Ogród Doświadczeń im. Stanisława Lema (www.ogroddoswiadczen.pl). A jeśli marzysz o podróży do Japonii bez wyjeżdżania z Krakowa, skieruj się do Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (www.manggha.pl). I nie musisz zakładać kimona, chyba że chcesz.

- A to Lajkonik. Dopasuj do niego odpowiedni cień.

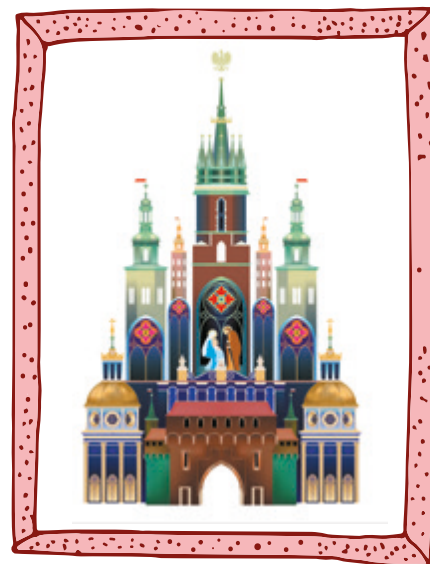

Cztery pory roku w Krakowie

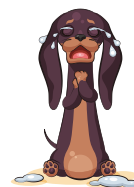
Jeśli się zastanawiasz, kiedy najlepiej pojechać do Krakowa, to odpowiedź jest prosta – o każdej porze jest piękny i o każdej czekają inne atrakcje. Niezmienny pozostaje tylko Wawel, dostojnie górujący nad Wisłą od setek lat.

Wiosną spotkasz Lajkonika, a letnią atrakcją Krakowa jest Wielka Parada Smoków (www.paradasmokow.pl). A może wybierzesz się do Krakowa jesienią? Wtedy odbywa się tu coroczny Marsz Jamników.

Zimą nie możesz przegapić świątecznego jarmarku i konkursu na najpiękniejszą szopkę krakowską. Więcej na www.mhk.pl

- Wytęż wzrok i znajdź w stadzie jamników tego, który wcina popcorn, płacze i udaje aniołka.

Sól cenniejsza niż złoto

Czy wiesz, że dawniej sól była bardzo cenna? Sól wykorzystywano do konserwowania żywności, była także środkiem płatniczym. To dlatego mówi się, że coś słono kosztuje, jeśli jest drogie. A wyjątkowych gości tradycyjnie wita się tym, co najlepsze – chlebem i solą. Wybierz się na wycieczkę do Wieliczki (www.kopalnia.pl) i Bochni (www.kopalnia-bochnia.pl).

Legenda głosi, że Kinga, zanim została żoną księcia Bolesława Wstydlivego, wrzuciła do kopalni w swoim rodzinnym kraju pierścień zaręczynowy. Górnicy, którzy przyjechali z Kingą do Małopolski, zaczęli kopać ziemię we wskazanym przez nią miejscu i natrafili na złoża... soli. W pierwszej chwili odnaleźli ślubny pierścień wrzucony do węgierskiej kopalni. Taki to prezent ślubny ofiarowała święta Kinga mieszkańcom Polski.

Wieliczka to najstarsza kopalnia w Polsce! Wydobywano w niej sól aż do 1996 roku. Wizyta w Grocie Kryształowej to naprawdę niezapomniane przeżycie. A może masz ochotę na mecz piłki nożnej pod ziemią? Udaj się do kopalni w Bochni, jednego z najstarszych miast w Małopolsce. Oprócz trasy do zwiedzania kopalnia oferuje też turnusy dla chorych dzieci. Panuje tu bowiem bardzo korzystny mikroklimat. Zatem głęboki wdech i zjeżdżamy!

- Jeśli się domyślisz, w jakiej kolejności należy przepisać litery, dowiesz się, jak dawniej nazywano kopalnię soli.

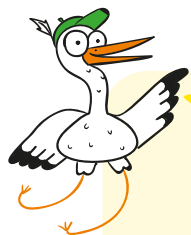
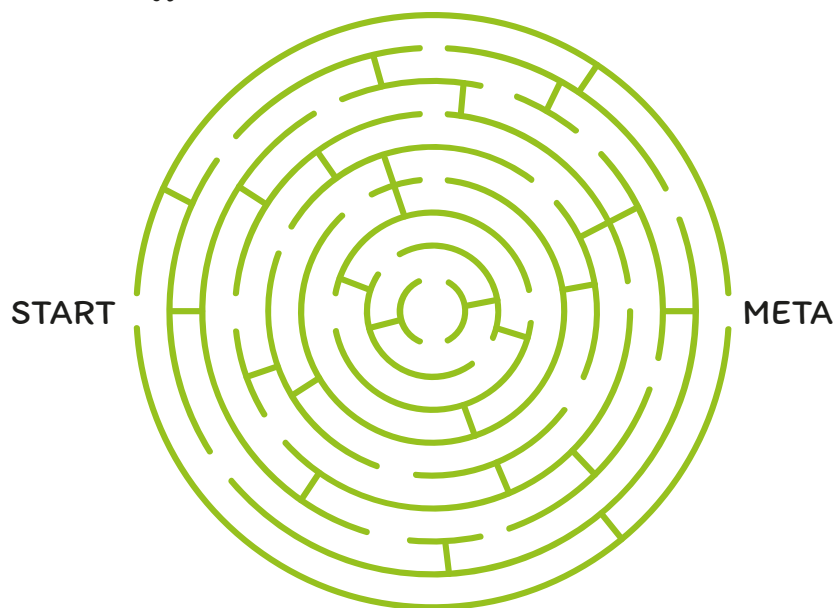
ANLOS APUŻ

	U						
--	---	--	--	--	--	--	--

Ojcowski Park Narodowy

Po wycieczce pod ziemię czas na wspinaczkę. Okolice Ojcowa to skały, wąwozy, 50 jaskiń, a wśród nich słynna Jaskinia Łokietka (www.grotalokietka.pl), której długość to aż 320 metrów. Z jaskinią wiąże się niezwykła historia. Król Władysław Łokietek miał schronić się w niej przed pościgiem wojsk czeskiego władcy Wacława II. W ukryciu się pomógł mu pająk, który upłócił wielką sieć i zasłonił wejście do jaskini.

- W krętych korytarzach jaskini można się zgubić prawie jak w labiryncie. Sprawdź, czy potrafisz znaleźć wyjście.

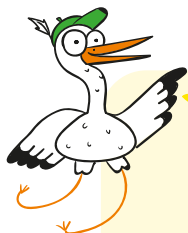
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Czy można ustawić maczugę na fortepianie? Tak, ale tylko w Ojcowskim Parku Narodowym. Skała o nazwie Maczuga Herkulesa stoi na podeście skalnym, zwanym Fortepianem. Więcej na www.ojcowskiparknarodowy.pl

W domu papieża

To trzeba zobaczyć – rodzinny dom Karola Wojtyły, który został papieżem. Jan Paweł II wielokrotnie z tęsknotą wspominał swoje miasto z dzieciństwa – Wadowice. W muzeum zobaczysz pamiątki po papieżu, jego zabawki i narty, na których uwielbiał szusować. Więcej na www.domjp2.pl

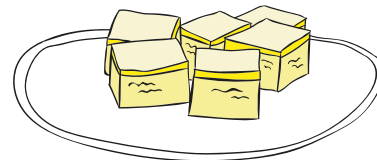
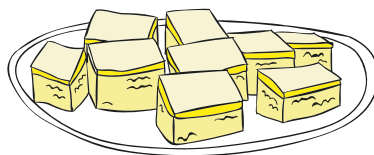
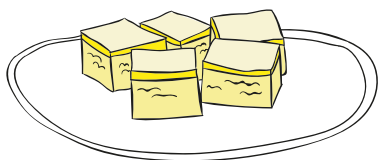
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

W Wadowicach koniecznie trzeba wpaść do cukierni. Najlepiej na kremówki, bo to ulubione ciastka papieża. Razem z przyjaciółmi zjadał je ze smakiem, gdy wracał ze szkoły do domu.

- Po wizycie w kopalniach soli czas na trochę słodkości. Przyjrzyj się smakołykom i znajdź w pętli po prawej stronie ten, którego nie ma w zbiorze po stronie lewej.

- Policz kremówki na talerzach i postaw znak x przy tym, na którym jest ich więcej.

Tatry – góry aż po chmury

Tatry to nasze najwyższe góry, a Zakopane to zimowa stolica Polski. Turystów tu nie brakuje bez względu na porę roku. Przyciąga ich wspaniała przyroda, kultura i pyszna kuchnia. Tutejsi mieszkańcy na turystów z innych regionów Polski mówią cepry, na pieniądze – dutki, a na kapuśniak – kwaśnica. Więcej na www.zakopane.pl lub www.zakopane.com

- Oto góralska krzyżówka. Po jej rozwiązaniu litery w różowych okienkach utworzą hasło.

1

6

3

7

2

8

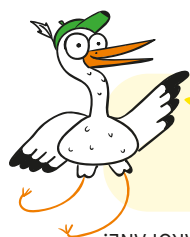

4

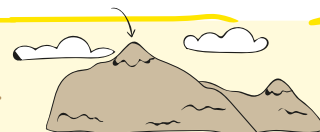
5

1									
2									

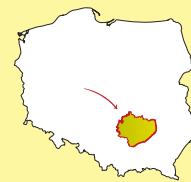
CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Najwyższym szczytem Polski są Rysy. Mają 2499 m n.p.m.

Rozwiązanie: 1. Kozica, 2. Górka, 3. Kierpiec, 4. Oscypek, 5. Krupówki, 6. Ciupaga, 7. Skocznia, 8. Giewont. Hasło: ZAKOPANE.

Województwo świętokrzyskie

Zagnańsk
Dąb Bartek

Skarżysko-Kamienna
Muzeum im. Orła Białego

Sudół
Muzeum Archologiczne
i Rezerwat KRZEMIONKI

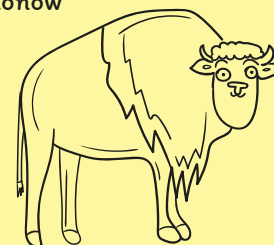
Bąttów
Park Dinozaurów

Ćmielów
Żywe
Muzeum
Porcelany

Sandomierz
Podziemna
Trasa
Turystyczna

Kurozwęki
Hodowla
bizonów

Pacanów
Europejskie
Centrum Bajki
im. Koziołka
Matołka

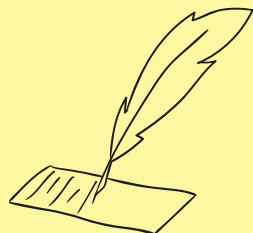
Kielce
Stolica
województwa

Tokarnia
Muzeum Wsi
Kieleckiej

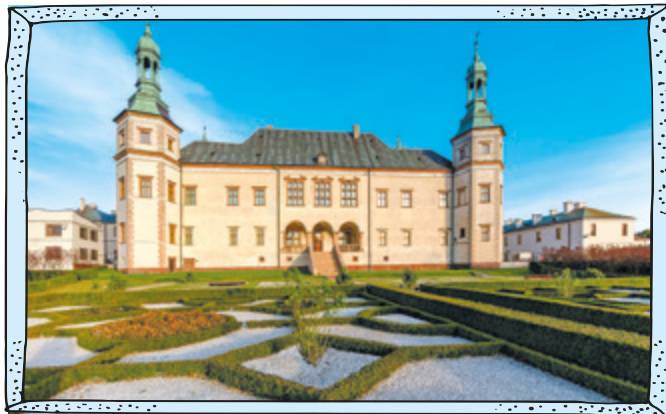
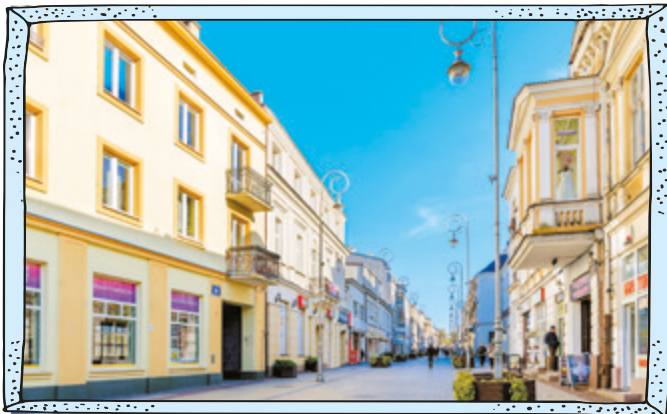
Chęciny
Jaskinia Raj

Oblęgorek
Dworek Henryka
Sienkiewicza

Jeden dzień to za mało

Kielce to stolica województwa świętokrzyskiego. Spacer po mieście zacznij od Sienkiewki – słynnego deptaka. A potem – zachwyc się Pałacem Biskupów Krakowskich z muzeum i przepięknym ogrodem włoskim.

Jeśli szukasz miejsc z charakterem – wybierz się do kieleckiego Muzeum Zabawek, a zobaczysz, czym bawili się twoi rodzice i dziadkowie. Obowiązkowo bądź tam w samo południe. Wtedy z wieży muzeum wylatuje na miotle Baba-Jaga! Więcej na www.muzeumzabawek.eu

- O! Właśnie wyleciała! Dopasuj cień do czarownicy.

Kierunek: Chęciny!

Ponoć w ruinach zamku chęcińskiego ukryte są wspaniałe skarby z czasów królowej Bony. Jeśli nie boisz się tajemniczego jeźdźca na czarnym rumaku – wybierz się na nocne zwiedzanie zamku! Więcej na www.zamek.checiny.pl

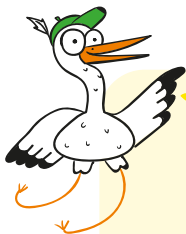

- Przyjrzyj się obrazkom i odszukaj sześć szczegółów, którymi się różnią.

Raj na ziemi

Jaskinia Raj to gratka dla prawdziwego odkrywcy. Jest jedną z najpiękniejszych jaskiń w Polsce. Odkryto ją przypadkiem ponad 50 lat temu. Badacze jaskiń zauważyli w Chęcinach nieznane im wcześniej wejście. Przeszli przez nie i byli oczarowani. Dlatego nową jaskinię nazwali Raj. Więcej na: www.jaskiniaraj.pl

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Speleolog – to specjalista od jaskiń. Stalaktyt, czyli sopleniec, to naciek zwisający ze stropu jaskini w dół. Stalagmit to naciek narastający z dna jaskini ku górze. A ze stalagnatem mamy do czynienia wtedy, kiedy stalaktyt i stalagmit się połączą.

- Dopasuj odpowiednie podpisy do zdjęć.

STALAGMIT

STALAKTYT

STALAGMAT

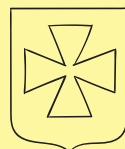
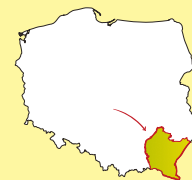
Przyroda czeka

Łysa Góra leży na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Na jej zboczach ciągną się gołoborza, czyli miejsca całkiem łyse, bez boru – lasu. To miejsca pokryte skałami, bardzo charakterystyczne dla tych terenów. Według legendy kamienie te wyspały się z worków czarownic, które pędziły na miotłach na sabat na Łysej Górze. Gołoborza najlepiej oglądać z wieży widokowej. Może zobaczysz też lecące czarownice...

- Ooo, właśnie lecą! Policz, ile czarownic widzisz na obrazku.

Województwo podkarpackie

Rzeszów
Stolica
województwa

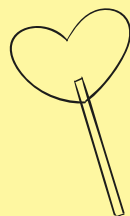
**Baranów
Sandomierski**
Zamek

**Medynia
Głogowska**
Ośrodek garncarski

Piłzno
Muzeum
Lalek

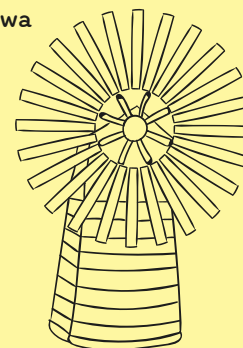
Jasło
Muzeum
Lizaka

Krasiczyn
Zamek

Przemyśl
Wioska fantasy

Sanok
Muzeum
Budownictwa
Ludowego

Bóbrka
Muzeum
Przemysłu
Naftowego
i Gazowniczego

Krosno
Centrum
Dziedzictwa
Szkła

Góry do zdobycia

Województwo podkarpackie jest położone w południowo-wschodniej części Polski. To tutaj królują Bieszczady, czyli góry nazywane europejską oazą dzikiej przyrody. I rzeczywiście sporo jest tu miejsc, w których można odpocząć od zgiełku miasta.

Na rzece San w miejscowości Solina zbudowano najwyższą w Polsce zaporę, ma aż 82 m. W ten sposób powstało Jezioro Solińskie. Więcej na www.solina.pl

- Bieszczadzki Park Narodowy (www.bdpn.pl) porośnięty jest lasami, przeważnie bukowo-jodłowymi. Sprawdź, czy umiesz rozpoznać drzewa. Zakreśl drzewa iglaste.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Rozwiązanie: 1. dąb, 2. modrzew, 3. buk, 4. sosna, 5. jodła, 6. brzoza, 7. olcha, 8. świerk, 9. grab, 10. wierzba.

Miejsca z historią

Na Podkarpaciu jest wiele miejsc godnych zwiedzania. Na przykład w Sanoku powstał największy w Polsce skansen (www.skansen.sanok.pl). Są też liczne zamki, zabytkowe kościoły i dwory. Niektóre z nich wpisano na listę najcenniejszych zabytków świata, czyli na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Podczas wycieczki po Podkarpaciu koniecznie trzeba odwiedzić Mały Wawel, zamek w Baranowie Sandomierskim podobny do dawnej siedziby królów polskich w Krakowie. Nie ma tu wprawdzie żadnego smoka, ale za to wśród turystów krąży duch Białej Damy, który według legendy strzeże ich bezpieczeństwa. Więcej na www.baranow.com.pl

- Wpisz w okienka litery przypisane do krasnoludków, a poznasz nazwisko pisarki dla dzieci, która mieszkała w Żarnowcu na Podkarpaciu. Napisała m.in. książkę „O krasnoludkach i o sierotce Marysi”. Więcej na www.muzeumzarnowiec.pl

A

N

K

I

P

O

C

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Lot z Bolkiem i Lolkiem

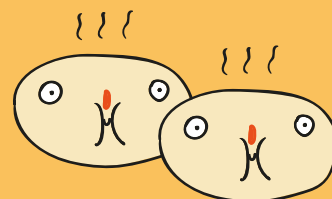
Podkarpacie przyciąga nie tylko fanów natury czy historii. Nie lada ciekawostką jest zagroda w Medyni Głogowskiej (www.medynia.gok-czarna.pl), w której możesz spróbować swoich sił w toczeniu glinianych garnków i poznać historię rozwoju garncarstwa na pobliskich terenach. A jeśli chcesz na własne oczy zobaczyć, jak powstają lizaki, odwiedź Muzeum Lizaka (www.muzeumlizaka.pl) w Jaśle. Dobra zabawa czeka. A na koniec wycieczki czas na Muzeum Dobranocek (www.muzeum-dobranocek.com.pl) w Rzeszowie – stolicy województwa. Zobaczysz tu prawdziwe figurki i pamiątki z takich bajek, jak „Miś Uszatek”, „Colargol”, „Plastuś”, „Bolek i Lolek”, „Reksio” czy „Smerfy”. Razem z nimi przeżyjesz fascynującą przygodę w bajkowym świecie!

- Jeśli trafisz na doroczne Górskie Zawody Balonowe w Krośnie, zrozumiesz, dlaczego województwo podkarpackie chlubi się mianem Doliny Lotniczej. Znajdź trzy takie same balony. Więcej na www.gorskie-zawody-balonowe.pl

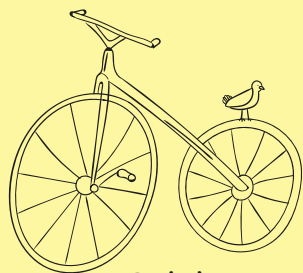

REGIONALNE PRZYSMAKI

Masz ochotę na proziaki? To placki z mąki pszennej z dodatkiem sody, zwanej na Podkarpaciu właśnie prozą. Wyglądają jak małe bułeczki i świetnie smakują z masłem, serem lub z dżemem. Mniem!

Województwo lubelskie

Gołęb

Muzeum
Nietypowych
Rowerów

Janowiec

Magiczne
Ogrody

Kazimierz Dolny

Pomnik psa
Werniksa

Wojciechów

Park edukacyjno-
-rekreacyjny
OWADOLANDIA

Lublin

Stolica województwa

Szczebrzeszyn

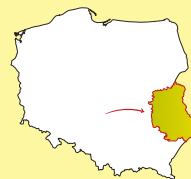
Pomnik Chrząższcza

Zwierzyniec

Kościół na wyspie

Puławy

Muzeum Czartoryskich

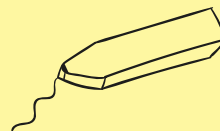
Hołowno

Kraina
Rumianku

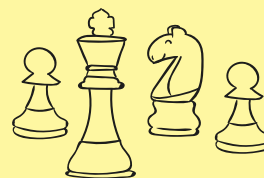
Chełm

Zabytkowa
kopalnia kredy

Zamość

Szachy świata

Susiec

Wodospad Jeleń

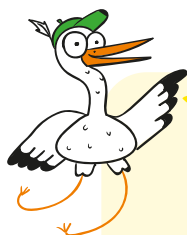

Czarcia łapa

Lublin to stolica województwa i miasto o niezwyklej historii oraz licznych zabytkach. Jednym z nich jest zamek. To w nim podpisano w 1569 roku porozumienie między Polską a Litwą, zwane unią lubelską. W holu zamku na pewno zainteresuje cię stół... z wypaloną czarcią łapą.

Jedna z legend głosi, że dawno temu na terenie zamku odbył się proces pewnej kobiety. Przekupieni sędziowie wydali niesprawiedliwy wyrok skazujący kobietę. Zrozpaczona kobieta zawołała wtedy w sali sądowej: „Diabli wydaliby sprawiedliwszy wyrok!”. Jej słowa odbiły się echem w całym zamczysku. Tej samej nocy do sali sądu przybyło kilku jegomości przyodzianych w kontusze i czarne peruki, które ledwie skrywały ich diabelskie kopyta i rogi. Za przybyłymi ciągnął się smród siarki. Dziwni przybysze wydali wyrok na korzyść kobiety, a diabelski sędzia oparł się ręką o stół, aby przypieczętować wyrok, i wypalił na nim czarci ślad dłoni. A nieuczciwi sędziowie połamali sobie nogi na zamkowych schodach. Stół z wypaloną czarcią łapą do tej pory stoi w muzeum na zamku.

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Wstąp koniecznie do archikatedry w Lublinie. W prawej nawie znajdziesz akustyczną zakrystię. Słowa wyszeptane w jednym jej rogu są świetnie słyszalne w drugim końcu pomieszczenia. Więcej na www.archikatedra.kuria.lublin.pl.

Niezwykłe miasto

Zamość to niezwykle miasto, a zamojski rynek jest jednym z piękniejszych w Europie. Po każdej stronie placu znajduje się osiem kamienic. Najbardziej malownicze są tzw. ormiańskie kamieniczki. Wyglądają jak małe dzieła sztuki, a do tego te ich nazwy: dom Pod Aniołem, Pod Małżeństwem i Pod Madonną. Piękne, prawda? Zajrzyj koniecznie do apteki, która działa w tym miejscu nieprzerwanie od 1609 roku! Na rynku można czasem spotkać skrybę w ormiańskim stroju, który wprowadzi cię w tajniki kaligrafii, czyli pięknego, ozdobnego pisma.

- **Napisz po śladach nazwę miasta. Następnie, obok napisz równie ozdobną czcionką swoje imię.**

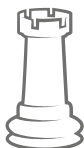
Zamość

W Zamojskim Centrum Wystawowym możesz podziwiać wystawę „Szachy świata”. Jest tam ponad 200 zestawów do gry z ponad 80 krajów, a wśród nich szachy z gliny, szkła, lawy wulkanicznej, drzewa sandałowego, metalowych śrubek, hebanu, chleba, żywicy, masy perłowej, czekolady, inspirowane „Gwiezdnymi wojnami” czy „Shrekiem”. Więcej na www.zci.zamosc.pl

- **Czas na twój ruch! Oto figury szachowe: pionek, wieża, skoczek, goniec, król, królowa. Pokoloruj je, jak tylko chcesz. Możesz również wymyślić własne figury szachowe. Narysuj je obok.**

pion

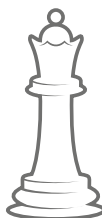
wieża

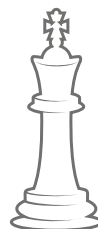
skoczek

goniec

król

królowa

Artystyczny Kazimierz

Jeśli jesteś artystyczną duszą, nie możesz ominąć Kazimierza Dolnego. To jedno z piękniejszych miasteczek Lubelszczyzny. Położone w malowniczych zakolach Wisły przyciąga artystów, którzy zjeżdżają tu na plenery malarskie. Na rynku koniecznie pogłasz pierwszy w Polsce posąg psa. To pomnik na cześć psa Werniksa, który przewodził bandzie bezdomnych kazimierskich psów.

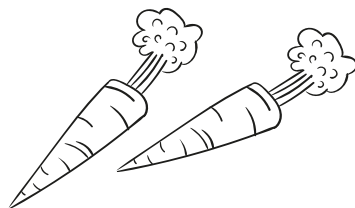
Kraków ma obwarzanki, Poznań rogalce, a symbolem Kazimierza Dolnego jest kogut z ciasta drożdżowego. Wiąże się z tym pewna legenda.

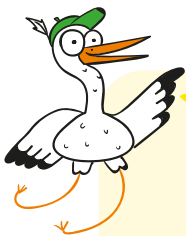
Pewnego razu do Kazimierza Dolnego zawiatał diabeł i tak mu się to miasto spodobało, że postanowił osiedlić się w pobliskim wąwozie. Czarcisko tak długo polowało na kury, kaczkę i gęsi, aż w całym Kazimierzu został tylko jeden stary kogut. Mądry ptak ukrył się w pobliskiej jaskini, zakonnicy pokropili ją wodą święconą. Diabeł nie mógł ścierpieć zapachu święconej wody i nie miał co jeść, więc uciekł z miasta. Kogut mógł wreszcie wyjść z ukrycia. Na cześć mądrego ptaka mieszkańcy zaczęli wypiekać jego podobizny.

Magiczne Ogrody i Marchewkowe Pole

W Janowcu czekają na ciebie „Magiczne Ogrody”. Umów się na spotkanie ze smokiem, wróżką, krasnoludkiem lub magicznym ptakiem. Koniecznie zrób sobie zdjęcie na Marchewkowym Polu. Więcej na www.magiczneogrody.com

Później możesz wybrać się w rejs statkiem po Wiśle, odwiedzić zamek w Janowcu, w którym straszy Czarna Dama i obejrzeć ogromne spichlerze, w których dawniej przechowywano zboże (www.mnkd.pl/zamek-w-janowcu). A na koniec czeka cię jeszcze wycieczka na Roztocze. To niezwykła kraina. Wioski porzucane są nad Wieprzem, Sopotem czy Świerszczem i mają zabawne nazwy: Guciów, Zwierzyniec, Susiec, Siedliska. W tej ostatniej możesz dotknąć skamieniałych drzew sprzed 13–18 milionów lat! Niektóre to małe odłamki, inne prawie półtonowe skamienieliny. Jeśli zdobędziesz się na odwagę, odwiedź rezerwat Czartowe Pole. Więcej na www.magiczneroztocze.pl

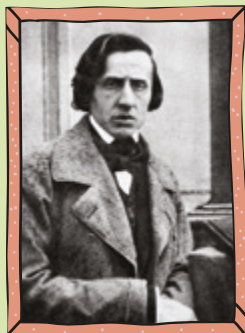

CIEKAWOSTKA OD BOĆKA

Czy wiesz, że już kanclerz Jan Zamoyski stworzył na Roztoczu rezerwat, zwany zwierzyniec? Trzymano tu żubry, łosie, jelenie, dziki, wilki, rysie, żbiki, a także tarpany. Więcej na www.roztozczanskipn.pl

Wielcy Polacy

Naukowcy, odkrywcy, pisarze... Wiele Polaków zastęno w świecie dzięki swojej twórczości czy rewolucyjnym odkryciom. Oto kilka nazwisk z długiej listy ważnych osobistości.

Fryderyk Chopin

Muzyczny geniusz większość życia spędził za granicą. Był kompozytorem, który zrewolucjonizował muzykę fortepianową.

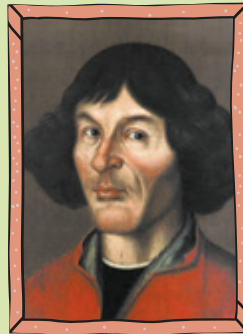
Jan Heweliusz

Astronom z Gdańska, który żył i pracował w XVII wieku. Nakreślił jedną z pierwszych map Księżyca. W dowód uznania jeden z kraterów na Księżycu nazwano jego imieniem.

Papież Jan Paweł II

To chyba najbardziej znany Polak na świecie. Był papieżem, czyli głową Kościoła katolickiego od 1978 do 2005 roku. Znał siedem języków obcych, odbył ponad 100 podróży zagranicznych. Uwielbiał jeździć na nartach i chodzić po górach. Dziewięć lat po śmierci został ogłoszony świętym.

Mikołaj Kopernik

Znany na całym świecie wybitny astronom dokonał rewolucyjnego odkrycia. Jego sens najlepiej oddaje poniższy dwuwiersz. W puste miejsca wpisz dwa brakujące wyrazy (Słońce, Ziemię)

Wstrzymał _____, ruszył _____.

Polskie go wydało plemię.

Ignacy Łukasiewicz

W 1853 roku skonstruował lampę naftową i założył we wsi Bóbrka na Podkarpaciu pierwszą na świecie kopalnię ropy naftowej, zwanej kiedyś olejem skalnym.

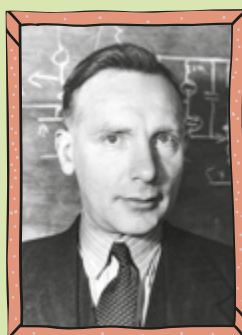
Czesław Miłosz

Poeta, tłumacz i krytyk, który przez wiele lat mieszkał i tworzył za granicą. W 1980 roku otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury.

Władysław Reymont

Pisarz, który urodził się, gdy Polski nie było na mapie świata, ale doczekał odzyskania niepodległości. W 1924 roku dostał Literacką Nagrodę Nobla za czterotomową powieść „Chłopi”.

Józef Rotblat

Był fizykiem i radiobiologiem, ale w 1995 roku wyróżniono go Pokojową Nagrodą Nobla za działalność na rzecz rozbrojenia. I choć do końca życia mieszkał poza Polską, zawsze podkreślał, że jest Polakiem.

Henryk Sienkiewicz

Powieściopisarz, który żył na przełomie XIX i XX wieku. Literackiego Nobla otrzymał w 1905 roku za całokształt twórczości. Trzy jego najbardziej znane powieści to: „Ogniem i mieczem”, „Potop” i „Pan Wołodyjowski”. Przekreśl co drugą literę, a dowiesz się, jak te wszystkie książki nazywane są razem.

BTWRGYLLTOAGSICA

Maria Skłodowska-Curie

Wybitny naukowiec. Odkryła i nazwała dwa nowe pierwiastki chemiczne – rad i polon. Nagrodę Nobla otrzymała dwa razy. W 1903 roku w dziedzinie fizyki, a w 1911 – w dziedzinie chemii.

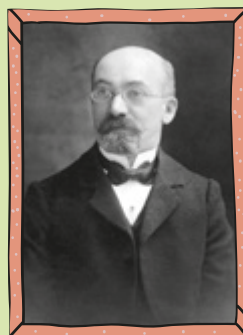
Wisława Szymborska

Poetka nagrodzona literackim Noblem w 1996 roku. Oprócz „poważnej” poezji tworzyła też zabawne dwuwiersowe wierszyki, np. „Lepiej złamać obie nogi, niż miejscowe zjeść pierogi”. Wiesz, jak się nazywają?

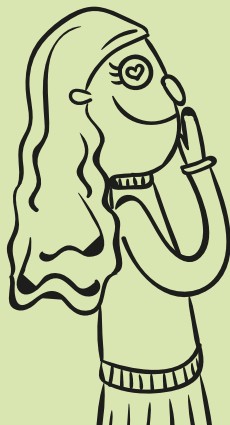
Lech Wałęsa

Jeden z twórców „Solidarności”, którego nazwisko kojarzone na świecie jest z obaleniem komunizmu. Był elektrykiem w stoczni w Gdańsku, a został prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej. W 1983 roku otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla.

Ludwik Zamenhof

Twórca sztucznego, międzynarodowego języka esperanto, który w zamierzeniu miał łączyć ludzi różnych kultur i ras. Obecnie 8 milionów ludzi zna esperanto.

Wielka literatura dla małych ludzi

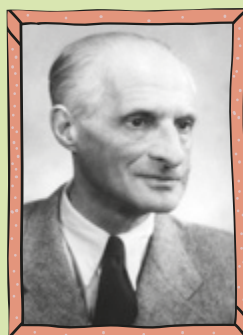
Poeci i pisarze z miłości do dzieci tworzyli piękne, czasem pełne humoru i przygód książki. Wystarczy je otworzyć, by przez te magiczne książkowe drzwi wejść do świata fantazji.

- Połącz kredką tytuł utworu z jego autorem.

Jan Brzechwa

Choć był prawnikiem, napisał wiele zabawnych wierszowanych historyjek oraz stworzył pewną szkołę, w której każde dziecko chciałoby się uczyć.

Julian Tuwim

Jego nazwisko od razu kojarzy się ze słoniem, który miał bardzo krótką pamięć. Jest autorem jeszcze wielu dowcipnych wierszy, zawsze zakończonych morałem.

Janusz Korczak

Powołał do życia małego, ale bardzo mądrego króla. Jako lekarz i pedagog dużo dobrego zrobił dla dzieci, nie tylko pisząc, ale i zakładając sierocińce.

Maria Krüger

Znasz niezwykle przygody małej dziewczynki i jej niebieskiego koralika? To właśnie ta pisarka je wymyśliła.

Małgorzata Strzałkowska

Nikt nie wiedział, jak trudny jest język polski, dopóki nie wpadły mu w ręce jej „Wierszyki łamiące języki”.

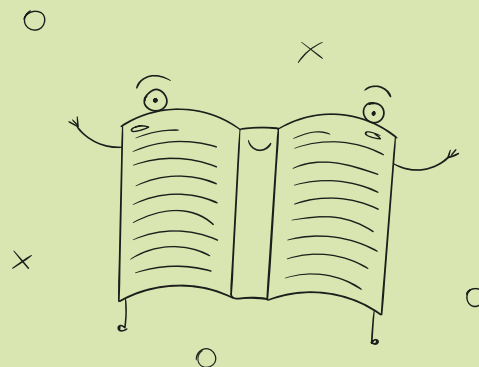
Wanda Chotomska

Była autorką licznych wierszy i opowiadań. Jeśli nie wiesz, dlaczego cię ę ogonem miele, przeczytaj jej zbiór wierszy pod tym tytułem.

Marcin Pałasz

Wspaniale opisuje przygody swojego najlepszego przyjaciela – psa. Stworzył już o nim całą serię książek.

Grzegorz Kasdepke

Książki tego pisarza są dla tych, którzy lubią rozwiązywać zagadki detektywistyczne.

Andrzej Maleszka

Dzięki niemu każde dziecko wie, że na świecie rośnie kiedyś pewne niezwykle drzewo.

Najlepsi z najlepszych

Oto grono najbardziej znanych dziś polskich sportowców. Dzięki nim i ich niezwykłym osiągnięciom wiele razy rozpieraa nas duma narodowa. A gdy podczas mistrzostw i igrzysk olimpijskich zdobywali złote medale, mogliśmy usłyszeć nasz hymn narodowy.

- Połącz imiona i nazwiska sportowców oraz ich zdjęcia z właściwym opisem. Następnie dopasuj sprzęt sportowy potrzebny sportowcom do uprawiania ich dyscypliny.

Justyna Kowalczyk

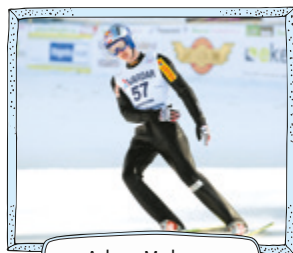
Maja Włoszczowska

Kamil Stoch

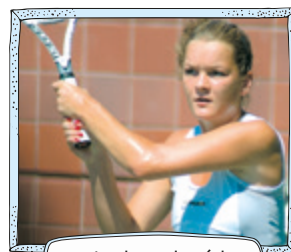
Robert Lewandowski

Adam Małysz

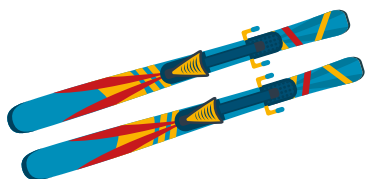
Paweł Fajdek

Agnieszka Radwańska

Anita Włodarczyk

Jest najmłodszym w historii złotym medalistą mistrzostw świata w swojej dyscyplinie, czyli rzucie młotem.

Jest królem strzelców, najlepszym napastnikiem w naszej reprezentacji i jej kapitanem.
Biją się o niego wielkie europejskie kluby.

Pierwsze kroki na korcie stawiała w wieku przedszkolnym. Dziś zna korty całego świata.
Wiele razy startowała w turniejach Australian Open, US Open czy Wimbledonie.

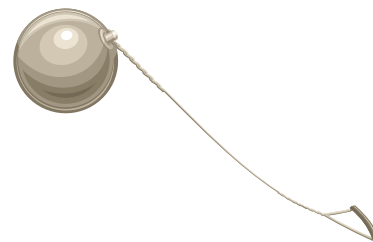
Drobna i szczupła, ale gdy wsiada na rower, jest demonem prędkości i uporu. Im trudniejsza trasa,
przez górskie ścieżki z wystającymi kamieniami i korzeniami, tym lepiej.

Jej domena to lekkoatletyka. Ma wielką siłę i doskonałą technikę. Potrafi rzucić młotem na odległość
prawie 83 metrów. Jest mistrzynią świata i mistrzynią olimpijską.

Śnieg, mróz i narty biegowe to jej żywioł. Nikt w Polsce nie jest w stanie się z nią zmierzyć. Wiele razy
wygrywała międzynarodowe wyścigi. Ma wytrzymałość jak mało kto i uśmiech, który porywa tłumy.

Gdy był mały, trenował nieustannie, skakał na nartach nawet z dachu domu. Jest najlepszy.
Zdobyl już wszystkie laury, w tym cztery medale olimpijskie.

Sprawił, że Polacy oszaleli na punkcie skoków narciarskich. Wzbudzał podziw na całym świecie.
Jego przepis na śniadanie – bułka z bananem – stał się wielkim przebojem, a wąsik – znakiem firmowym.

Na ludowo znaczy modnie

Tradycyjne stroje ludowe były kiedyś w każdym domu. Oczywiście te najbardziej ozdobne zakładano w dni świąteczne. I choć różnią się między sobą w poszczególnych regionach kolorami czy fasonem i krojem, to razem tworzą wspaniałe bogactwo polskiej tradycji.

STROJE:

1. Strój kujawski
2. Strój łowicki
3. Strój kurpiowski
4. Strój biskupiański
5. Strój sieradzki
6. Strój opoczyński
7. Strój podlaski
8. Strój krakowski
9. Strój rzeszowski
10. Strój góralski beskidzki
11. Strój góralski podhalański

- Przyjrzyj się uważnie wszystkim strojom z poprzedniej strony. Postaraj się jak najlepiej je zapamiętać. A teraz spójrz na fragmenty ubiorów i połącz je z odpowiednimi nazwami.

Strój góralski podhalański

Strój góralski beskidzki

Strój krakowski

Strój kujawski

Strój kurpiowski

Strój łowicki

Strój opoczyński

Strój biskupiański

Strój podlaski

Strój rzeszowski

Strój sieradzki

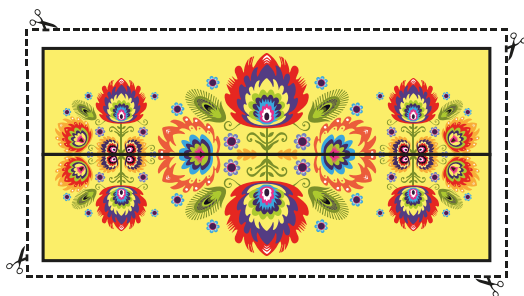
Kolorowo! Na ludowo!

- Pokoloruj obrazek.

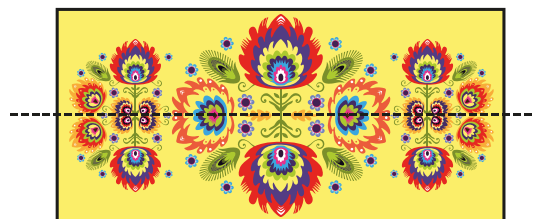

Zakładki do książki w stylu folk

Wytnij kolorowe zakładki z ludowymi wzorami, które znajdują się na drugiej stronie kartki. Żeby zakładki były sztywne, naklej je na karton lub tekturkę. Kiedy wyschną, wytnij ponownie, złóż na pół w pionie i sklej obie połówki tak, żeby z obu stron zakładki był widoczny wzór. Na jednym z końców zrób dziurkę i przeciągnij przez nią kolorową wstążkę. Zawiąż kokardkę i folkowe zakładki gotowe!

1. WYTNIJ

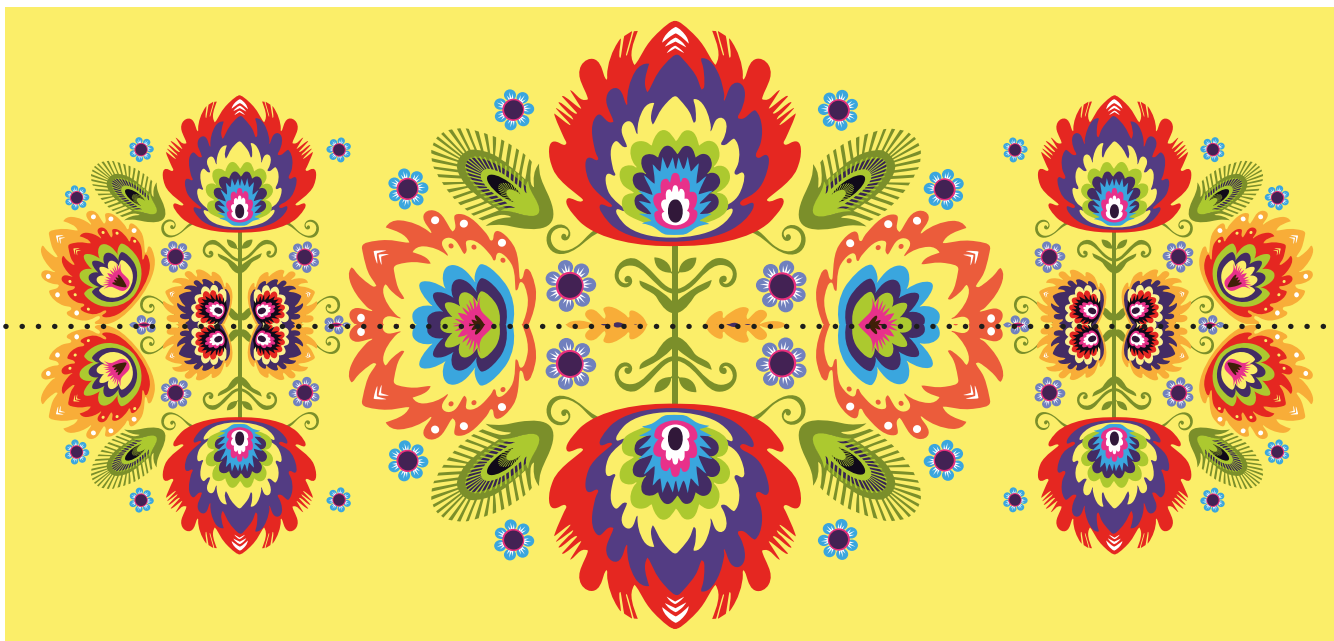
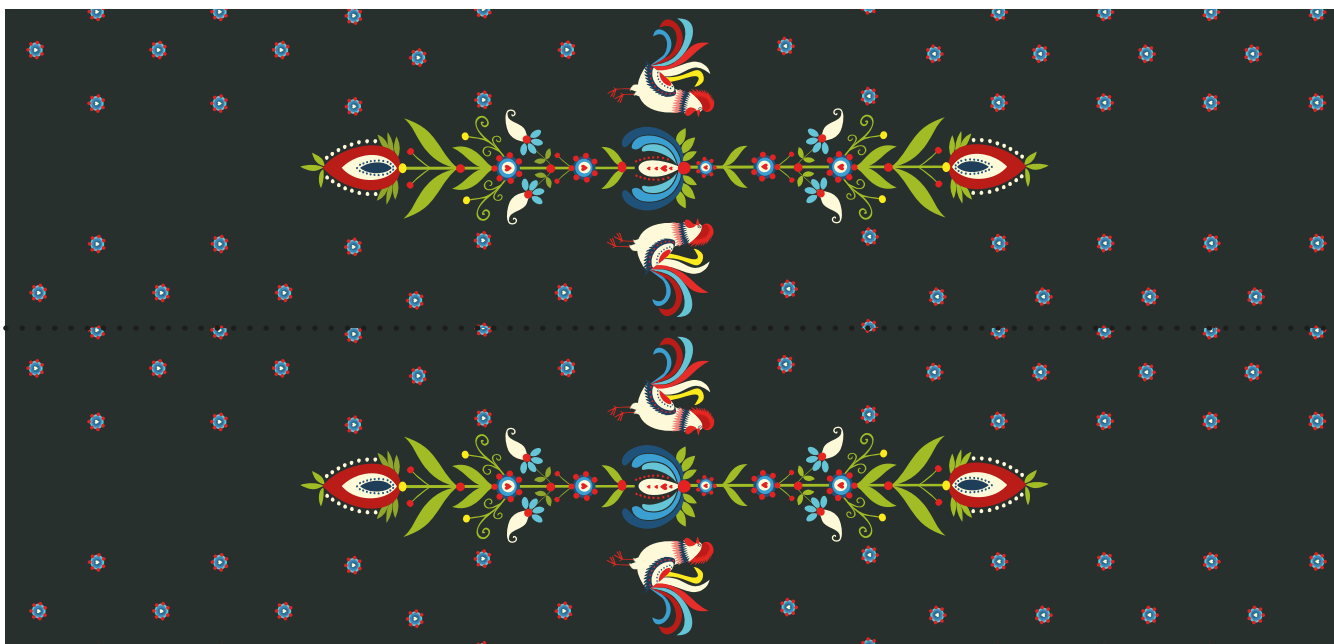
2. ZŁÓŻ NA PÓŁ I SKLEJ

3. PRZEWLECZ WSTĄŻKĘ

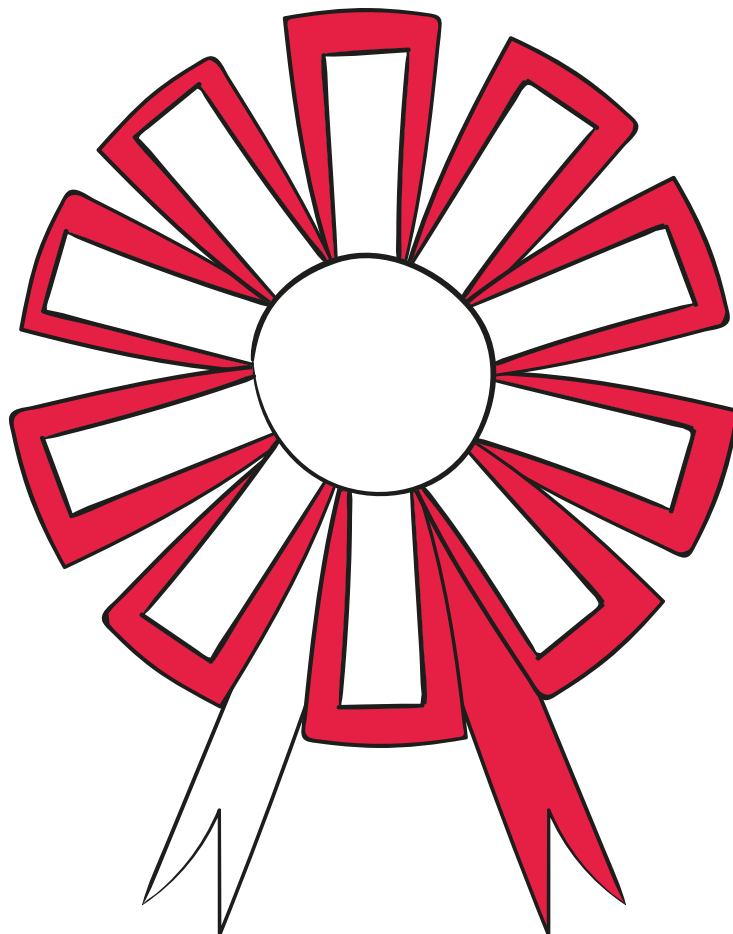

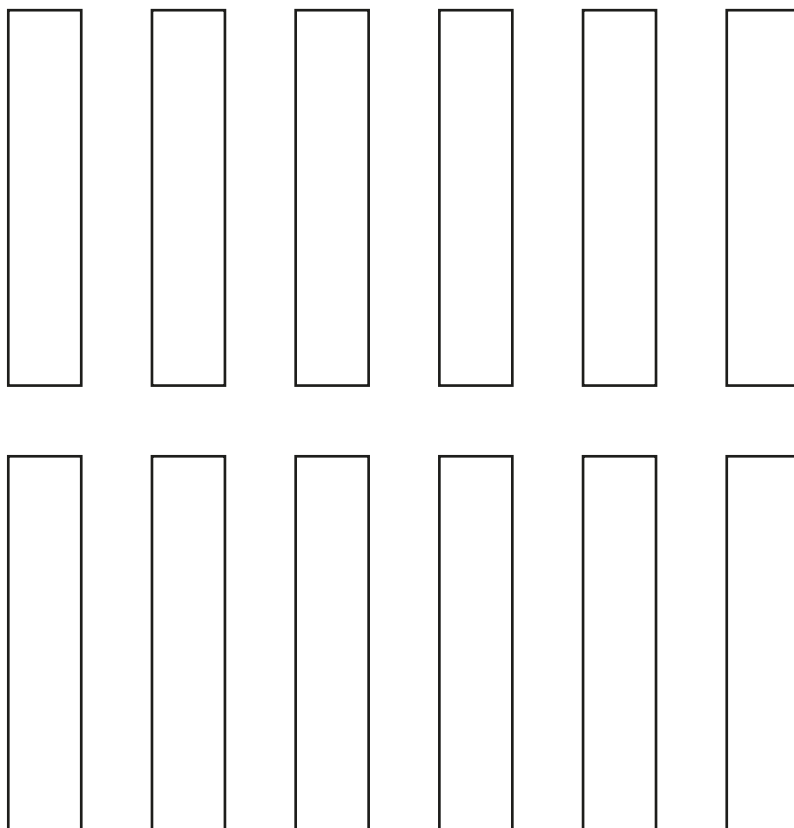
4. GOTOWE!

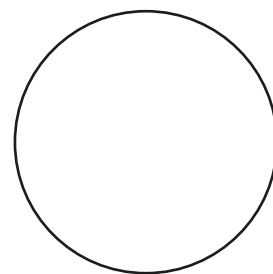
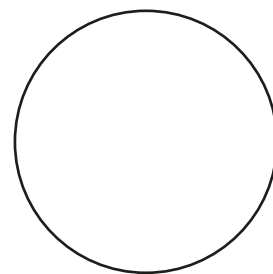

Kotylion na Święto Niepodległości

- Zrób swój własny kotylion na Narodowe Święto Niepodległości. Instrukcję znajdziesz na stronie 142.

Kotylion na Święto Niepodległości

- Co ci będzie potrzebne:

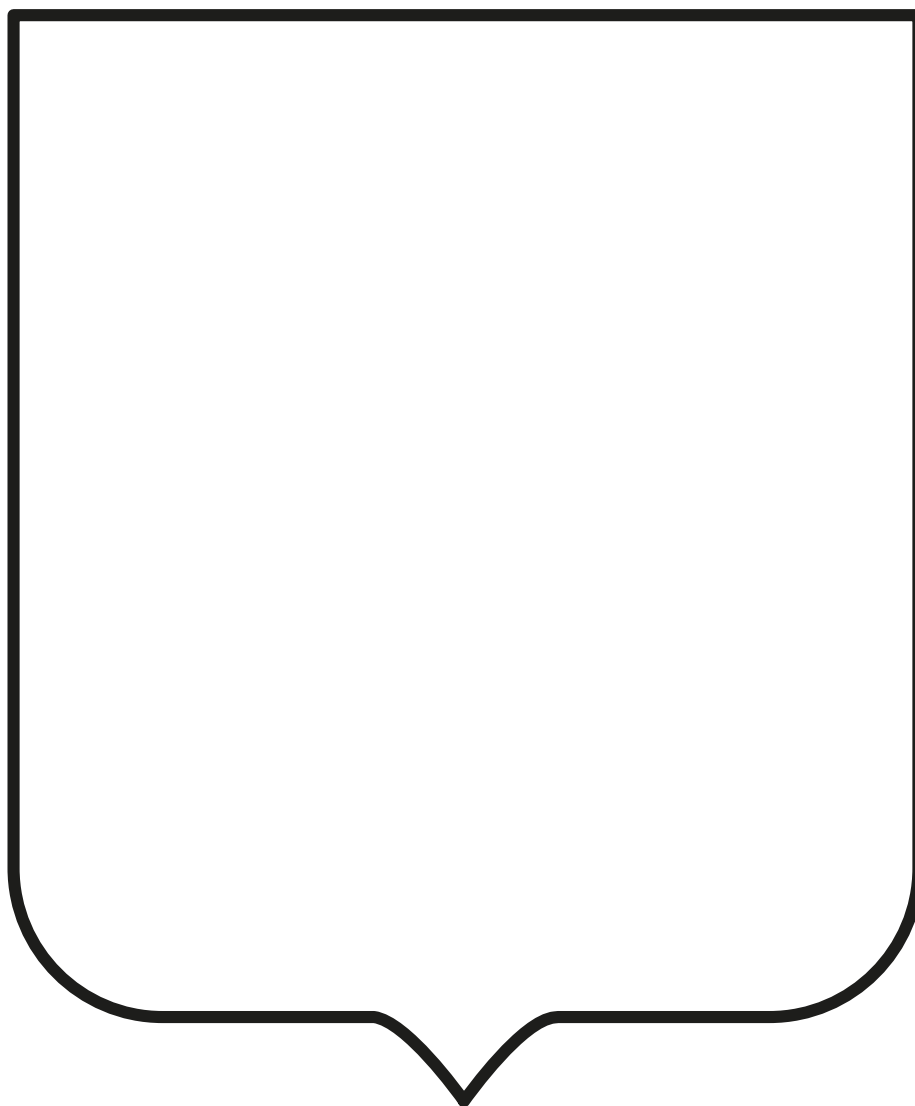
klej, nożyczki, dwustronna taśma klejąca

- Instrukcja przygotowania kotylionu:

1. Wytnij wszystkie elementy ze stron 140 i 141.
2. Każdy z 12 białych pasków sklej ze sobą końcami tak, aby utworzył coś w rodzaju pętelki.
3. Następnie w podobny sposób sklej każdy z 12 czerwonych pasków.
4. Naklej wszystkie białe „pętelki” na jedno z kótek – naklejaj je tak, jakby były cyframi na tarczy zegara. Muszą być równo rozmieszczone.
5. Czerwone „pętelki” naklej teraz na to samo kółko (z tej samej strony) pomiędzy białymi „pętelkami”.
6. Teraz na środku kółka (wciąż po tej samej stronie) przyklej dłuższe paski – białe i czerwone.
7. Na wszystkie naklejone elementy przyklej drugie kółko, aby ładnie zaściłono „lewą stronę” kotylionu.
8. Kotylion najłatwiej będzie przymocować do ubrania za pomocą dwustronnej taśmy klejącej.

Mój herb

Zaprojektuj herb swojej rodziny. Jako główny element herbu narysuj coś, co was charakteryzuje. Jeśli lubicie żartować, możesz w środku narysować uśmiechnięte emotki. A jeśli lubicie sporty zimowe, narysuj na przykład narty i kijki. Puść wodze fantazji.

Tytuł: Wielka księga małego Polaka

Tekst: Joanna Bachanek, Katarzyna Biegańska, Magdalena Marczewska

Projekt graficzny i ilustracje: Agnieszka Suszczyńska

Fotoedycja: Tomasz Suszczyński

Kierownik redakcji: Katarzyna Biegańska

Redakcja: Katarzyna Biegańska, Magdalena Marczewska

Korekta Studio: Melanż

Skład i łamanie: Paweł Kowalski

Zdjęcia: **Shutterstock.com**: s. 3: sub job/góry, Elena Melnikova/morze, Rustic/wyzyny, 3D_creation/Polska, zdjęcie miasta; s. 6: PSboom/Ukraina, windwheel/Czechy, chrupka/Białoruś, Robert Biedermann/Słowacja, vectorEps/Niemcy, Verpeya/Litwa; s. 7: Pyty/mapa Europy; s. 8: NoPainNoGain/globusy; s. 9: pingebat/mapa świata; s. 10: Dziurek/reprezentacja Polski, Mjosedesign/ramki; s. 11: OlgaLis/pióro, nazlisart/papier; s. 12: Atlaspix/godto; s. 13: Mjosedesign/ramka, Marcin Perkowski/bielik, cobalt88/godto konturowe; s. 14: The Art of Pics/flaga w oknie, Savvaparf Photo/flaga na niebieskim tle, irena iris szewczyk/flagi na Pałacu Prezydenckim, Henner Damke/flaga z godłem; s. 16: DRogatnev/ręce; s. 19: barkarola/korony, Meilun/fotel; s. 20: Nikulina Tatiana/król, Alka5051/labirynt; s. 21: Big Boy/król; s. 24: Lightkite/grafiki; s. 25: vadimmmus/rycerze; s. 26: Mjosedesign/dzieci i ramki; s. 27: tan_tan/ulica; s. 28: Mjosedesign/ramki, DODOMO/kwiatki; s. 30: RitchardD/królowa Elżbieta II, Jane Kelly/flaga Wielkiej Brytanii, Pedro Rufo/król Hiszpanii, Viktorija Reuta/flaga Hiszpanii; s. 31: Jorgen Mus/servis do herbaty, Iva Viljo/labirynt, S-F/Zamek Królewski w Warszawie, PHOTOCREO Michal Bednarek/Palac Kultury i Nauki, Sergij Palamarchuk/Palac Prezydencki; s. 32: Dusan Pavlic/dzieci, gualtiero boffi/gwiazdki, gualtiero boffi/Flaga unii; s. 33: Olga1818/dzieci w sali; s. 34: Mjosedesign/ramka; s. 35: Volina/mapa Polski; s. 38 Axel Wolf/labirynt; s. 39: elmmn/zagłowiec; s. 42: Mjosedesign/ramki, Milosz Maslanka/ORP Błyskawica, Nadiia Gerbish/Dar Pomorza, SylwiaMo/Neptun, Nightman1965/molo w Sopocie, Matyas Rehak/Zuraw w Gdańsku; s. 43: ChWeiss/owad w bursztynie, little birdie/bransoletka z bursztynem, Olga Popova/pierścioneł z bursztynem, ZloyGlaz/kolczyki z bursztynem, sommai damrongpanich/bizuteria z bursztynem, sabbracadabra/foki; s. 44: Bridzia/wzór kaszubski; s. 45: shooots/zamek w Malborku; s. 47: villorejo/pomnik Mikołaja Kopernika w Toruniu, Mjosedesign/ramki; s. 48: canon_shooter/Kruszwica; s. 49: ActiveLines/las, NotionPic/Indianie; s. 50: naulicreative/labirynt; s. 51: Maciej Rawluk/Biskupin, Lotus_studio/zauropod, Elenarts/ceratozaur, arka38/ankylozaur, Suwat wongkham/allozaur; s. 53: kawano/labirynt; s. 55: Hein Nouwens/ciaстка; s. 57: TPGryf/Białowieża, SunshineVector/zwierzęta, Linza/jeź, Macrovector/wilk; s. 58: Park Ji Sun/zubr konturowy, Szczepan Klejbuk/zubr na tle; s. 60: Africa, Studio/pacynka, glenda/marionetka, ThunderWaffle/alka cieniowa, Kevin Hellon/jawajka, s. 63: brichuas/Warszawa; s. 65: Piranji/kamienice, s. 66: marekusz/pomnik Nike, meunierd/pomnik Mikołaja Kopernika, Tero Vesalainen/pomnik Fryderyka Chopina, Rafał Olechowski/pomnik Syrenki, PHOTOCREO Michal Bednarek/kolumna króla Zygmunta, eska2005/Grób Nieznanego Żołnierza; s. 67: A78805/zwierzęta, Spreadthesign/sarna, HappyPictures/zająk, Eric Isselee/czapla; s. 68: La Gorda/fortepian; s. 69: mahos/Sejm, Bartłomiej K. Kwieciszewski/Palac Prezydencki, Artem Stepanov/kwiaty; s. 70: Artur Bociarski/zamek w Płocku, fotorince/zamek w Czersku; Lena Lir/instrumenty muzyczne znaczki; s. 71: Malabi/chalupa w skansenie w Sierpcu, Agnes Kantaruk/palmy wielkanocne; s. 73: Chepko Danil Vitalevich/taśma filmowa; s. 74: Stawrida/pomnik Juliana Tuwima, Gossip/jednoróżec; timquo/teczka s. 75: Iwan_Nikulin/diaby, Frank Brehm/frankolor/koparka; s. 77: Przemysław Wasilewski/katedra, Paweł Kielpiński/ratusz, Grzejnik/Arena, Agata Dorobek/zamek, Neirfy/kamieniczki; s. 78: HellyMelly/koziolki; s. 79: JanHetman/Stary Marych, Skorzeziak/rogale świętomarcińskie; s. 80: lana_elanor/gwiazdozbiory; s. 81: Kid_Games_Catalog/pszczoły; s. 82: Alizada Studios/Drzwi Gnieźnieńskie, yingtu-stockercz/krzew, kpbnojiit/drzewo, In Green/dzieci; s. 84: muuraa/prawdziwki na tle, Potapov Alexander/grzyby, ValentyN Volkov/winogrona; s. 85: MyImages – Michał/Karta, DR-images/drabina, Katherine84/krówka; s. 86: canon_shooter/wieża widokowa; s. 89: rustamk/krasnal na motocyklu, krasnal z gitarą, Stanisław Samoylik/krasnal na koparce, Nessa Gnatoush/krasnal w łóżku i strażacy, Katjabakurova/Krasnal z lodami; s. 90: MesKPhotography/domek z klocków, TiniX/klocki, registok/broda, Kristyna Vagnerova/dynia; s. 91: Mirek Hejnicki/wnętrze kopalni, Savgraf/labirynt; s. 92: donvictorio/zamek Książ, Nadezda Barkova/krówki na łące; s.95 Krab_Sanych/pszczoły; s. 96: kontur-vid/instrumenty; s. 97: TheBigH/pałac w Mosznej, kikkabanke/zamek, Vector Tradition SM/duszek; s. 101: marysuperstudio/kola, TTstudio/kopalnia; s. 102: art3/skoczek, s. 103: Dzm1try/taboret, Alsu Gizzatullina/worek, brown32/siano, VectorShow/but; s. s. 105: Krzyzak/Wawel; s. 106: Sarawut Padungkwan/rycerz i smok; s. 108: praszkievicz/Parada Smoków, De Visu/Marsz Jarmników, Stock_VectorSale/jarmniki, Iwona Wawro/zopka krakowska, yui/ herb Krakowa; s. 109: Beautiful landscape/Wieliczka; s. 110: Khaladok/labirynt, Dziwul/Maczuga Herkulesa; s. 111: SofiaW/ciaстка; s. 112: Julia Kuznetsova/kozica, kierpce, oksana2010/osypek, marekusz/Krupówki, MarKord/skoczniak, ysuel/Giewont; s. 114: Kielce_piotrb/b/ul. Sienkiewicza, piotrb/b/palac biskupów, Analia26/wiedźma; s. 115: Artur Bociarski/Chęciny, Nearbirds/skarby w jaskini, s. 116: kempet71/stalaktyty; Igor Dashko/stalagnat, ake_anupap/stalagmit; s. 117: Nomad_Soul/wiedźmy; s. 119: Artur Bociarski/Solina, spencnaz/olcha, StudioByTheSea/buk, Maksym Bondarchuk/modrzew, ajdebref/jodla, hypnotype/grab, Artur Marfin/świerk, pzAxe/dąb; s. 120: VectorShow/krasnale; s. 121: Thitisan/balony, pukach/balony; s. 123: Picsfive/dlonie; s. 124: Nightman1965/Zamość, Ivanov Alexey/szachy; s. 125: Jolanta Wojcicka/figura koguta; s. 131: resnal/pociąg; s. 132: MicroOne/piłki, Walking-onstreet/rower, MicroOne/narty, dm1try/rakiety, mihimihal/mlot, kula, Tyler Olson/Adam Małysz; s.136 artMANKA/kobieta w stroju ludowym; s.138 Bridzia/wzory ludowe; **East News**: s. 81 Joanna Gajcy/ule; s. 93 Zofia Bazak/park miniatur; s. 102 Adam Lawnik/źródło Wisły; s. 125 kogut z ciasta drożdżowego; s. 126 Marek Zajdlar/park marchewek; s. 130 Maria Kruger; s. 132: Paweł Skrabka/Paweł Fajdek; **Reporter**: s. 53 Włodzimierz Echenski /Kanal Elblasko-Ostrodzki; s. 112 Pokrycki/górał, **Getty Images**: s.128 Józef Rotblat **Grzegorz Wrzeczonowski**. s. 60 kukielka; **Jacek Lamparski**: s. 134 stroje ludowe; **Narodowe Archiwum Cyfrowe**: s. 130 Janusz Korczak; **Inne**: s. 10: Józef Wybicki/pl.wikipedia.org / Domena Publiczna, autor nieznan; dworek w Będminie/commons.wikimedia.org/CC BY-Maciej Szczepańczyk; s. 18: Kazimierz Wielki/commons.wikimedia.org/Domena Publiczna/Marcello Bacciarelli; s. 29: Józef Piłsudski/pl.wikipedia.org /Domena Publiczna/Witold Pikiel; s. 69: Urząd Rady Ministrów/commons.wikimedia.org/ CC BY/Adrian Grycuk; s. 86: pomnik Pawła Zacharka/pl.wikipedia.org/CC BY-SA/Kapitel; Kapsula Czasu/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/rysnał; s. 73: Plastus/commons.wikimedia.org/CC BY/Iltilto, Mis Uszatek/www.flickr.com/Marcin Polak; s. 107: lajkonik muzeu.malopolska.pl/Domena Publiczna; s. 127: Fryderyk Chopin, Jan Heweliusz, Mikołaj Kopernik/commons.wikimedia.org/Domena Publiczna, Jan Paweł II/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Mondarte; s. 128: Ignacy Łukasiewicz/Andrzej Grabowski Domena Publiczna, Czesław Miłosz/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Artur Pawłowski, Władysław Reymont, Henryk Sienkiewicz, Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Zamenhof/commons.wikimedia.org/Domena Publiczna, s. 129 Lech Wałęsa/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/MEDeF, Wisława Szymborska/commons.wikimedia.org/GNU Free Documentation License/Chancellery of the President of Poland; s. 130: Jan Brzechwa, Julian Tuwim/commons.wikimedia.org/ Domena Publiczna/Władysław Miernicki, Małgorzata Strzałkowska/www.flickr.com/CC BY-SA/Fryta 73, Wanda Chotomska/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Ślawek, Marcin Pałasz, Andrzej Maleszka/commons.wikimedia.org/CC BY-SA /Ja Fryta, Grzegorz Kasdepke/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Zorro2212; s. 132: Robert Lewandowski/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Rufus46, Maja Włoszczowska/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Sapin88, Anita Włodarczyk/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Citizen59, Justyna Kowalczyk/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Tor Atle Kleven, Kamil Stoch/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Ailura, Agnieszka Radwańska/commons.wikimedia.org/CC BY-SA/Christian Mesiano.

ISBN 978-83-8108-317-1

© Grupa MAC S.A. 2018

Grupa MAC S.A.

25-561 Kielce, ul. Witosa 76

tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02

e-mail: kontakt@mac.pl; www.mac.pl

Dział handlowy

handlowy@mac.pl

Wielka księga małego Polaka to znakomita publikacja dla dzieci, które są zainteresowane naszą ojczyzną, jej historią i kulturą. Zawarte w niej zadania przybliżą najważniejsze wydarzenia z przeszłości naszego kraju oraz sylwetki wybitnych Polaków. Dzieci będą miały możliwość poznania symboli narodowych, legend, pogłębić swoją wiedzę na temat regionów geograficznych czy strojów ludowych. Z pewnością zainteresują je ciekawostki kulinarne i atrakcje turystyczne, które czekają w każdym zakątku Polski. Książka może być zachętą do rozmowy z dziećmi o patriotyzmie.

Zobacz też publikacje:

ISBN 978-83-8108-317-1

Cena 24,99 zł

9 788381 083171

indeks 880744

www.mac.pl